

KTÜ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERS KİTAPÇIĞI

HAZIRLAYANLAR

PROF. DR. NESRİN NURAL

DOÇ. DR. SEÇİL GÜLHAN GÜNER

DR. ÖĞR. ÜYESİ ELİF OKUR

ARŞ. GÖR. MÜGE TEZEL

TRABZON

2025-2026

T.C.
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERS KİTAPÇIĞI

İÇİNDEKİLER	Sayfa
1. İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ	3
1.1. Dersin Öğretim Elemanları.....	3
1.2. Dersin Tanımı ve Amacı.....	3
1.3. Eğitim Modeli.....	3
1.4. İç Hastalıkları Hemşireliği.....	3
1.5. Dersin Genel Hedefleri.....	3
1.6. Dersin Programdaki Yeri.....	3
1.7. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri.....	3
1.8. Dersin Eğitim Araç ve Gereçleri	4
1.9. Dersin Değerlendirmesi	4
2. HAFTALIK DERS İÇERİĞİ.....	5
2.1. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders İçeriği.....	5
2.2. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Planı	5
2.3. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Kaynak Listesi.....	5
2.4. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Laboratuvar Programı.....	6
3. İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ MESLEKİ EĞİTİM İÇERİĞİ.....	9
3.1. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitimin Amacı	9
3.2. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Öğrenme Çıktıları/Kazanımları	9
3.3. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Temel Hemşirelik Uygulamaları ve İlgili Beceriler Listesi	9
3.4. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Alanları ve Kullanılan Klinikler vb.	9
3.5. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Alanında Uyulması Gereken Kurallar	11
3.6. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi İş Sağlığı ve Güvenliği, Aşı, Sigorta vb. Belgeler	13
3.7. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Klinik/Saha Yöneticisi ve Çalışanlarından Beklentiler.....	13
3.8. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Rotasyon Dağılımları.....	13
3.9. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitimde Öğrenciden Haftalık Beklentiler/ Öğrencinin Üstleneceği Görev ve Sorumluluklar Listesi.....	13
3.10. Mesleki Eğitimde Öğrencinin Doldurması Gereken Formlar ve Dökümanlar	14
3.11. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Rehberi ve Beceri Değerlendirme Formları.....	14
4. ÖĞRENCİLERİN İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ, MESLEKİ EĞİTİMİ VE EĞİTİM ALANLARINI DEĞERLENDİRME FORMLARI	14
5. KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ UYGULAMALI DERSLER İLKE, USUL VE ESASLARI.....	14
6. MESLEKİ EĞİTİM İÇERİĞİ İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ REHBERİ ÖRNEĞİ.....	14
7. EKLER.....	14

1. İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ

1.1. Dersin Öğretim Elemanları:

Prof. Dr. Nesrin NURAL

Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER

Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR

Arş. Gör. Müge TEZEL

1.2. Dersin Tanımı ve Amacı

Bu ders; sağlıklı/hasta birey, aile ya da toplumun sağlığının korunması, geliştirilmesi, sistemlere ilişkin erken tanı, tedavi, bakım ve rehabilitasyon sürecine yönelik bilgi ve uygulamaları kapsar. Bu derste iç hastalıkları ve bu hastalıklarda uygulanan hemşirelik bakımı konusunda kanıta dayalı teorik bilgi ve beceriyle birlikte eleştirel düşünen, problem çözebilen ve etkili iletişim kurabilen hemşireler yetiştirmek amaçlanmıştır.

1.3. Eğitim Modeli

İç Hastalıkları Hemşireliği dersinde Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli temel alınarak "Müfredat Geliştirmeye Entegre (Bütünleştirici) Yaklaşım" kullanılmaktadır.

1.4. İç Hastalıkları Hemşireliği

İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı'nın yüz yüze ve uzaktan eğitim politikasında "KTÜ 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Dönemi Derslerinin Yürütülmesinde Uygulanacak Usul ve Esaslar" temel alınmıştır. Erişim Adresi: https://www.ktu.edu.tr/dosyalar/oem_0d85c.pdf.

1.5. Dersin Genel Hedefleri

1. Sistemlere ait hastalıklara ilişkin risk faktörlerini, risk gruplarını ve sorunları belirleyebilme.
2. Sistemlere ait hastalıklar ve bu hastalıklara yönelik hemşirelik bakımına ilişkin bilgi ve beceri kazanabilme.
3. Güncel bilgileri analiz edebilme, eleştirel düşünme becerisini kullanabilme ve yeni durumlara uygulayabilme.
4. Sağlığın korunması geliştirilmesi, bakım, tedavi ve rehabilite edici rol ve sorumlulukları kavrayabilme.
5. Hastalıklara ilişkin birincil, ikincil, üçüncül ve dördüncül korumayı sürdürebilme ve eğitim yapabilme.

İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi içerisindeki eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme, eğitim ve iletişim becerileri Ek 1'de sunulmuştur.

1.6. Dersin Programdaki Yeri

İç Hastalıkları Hemşireliği dersi Hemşirelik Bölümü ders programında güz yarıyılında yer almaktadır.

1.7. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

İç Hastalıkları Hemşireliği dersinin yürütülmesinde güncel literatür temel alınarak sunuş ve demonstrasyon, soru-cevap, uygulama, vaka analizi, rol play, grup çalışmaları, beyin fırtınası, kavram haritası ve altı şapkalı düşünme teknikleri kullanılmaktadır.

1.8. Dersin Eğitim Araç ve Gereçleri

İç Hastalıkları Hemşireliği dersinin yürütülmesinde eğitim araç ve gereçleri olarak hasta eğitim materyali, broşürler, kitaplar, sunumlar, makaleler, tezler, kılavuzlar, rehberler, video, bilgisayar ve projeksiyon kullanılmaktadır.

2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Kapsamında Öğrencinin Sorumlulukları	Teslim Tarihi
1. Klinikte kullanılacak bakım planı formu ve uygulama rehberi formları öğrenciler ile paylaşılacak	17.10.2025
2. Öğrenciler hastalara yönelik bakım planını, hastaya (vakaya) uygun rehber formlarını ve eğitim materyalini hazırlayacak	1. Bakım Planı 04.12.2025 (Tüm Gruplar)
	2. Bakım Planı 19.12.2025 (Tüm Gruplar)
3. Öğrenciler tarafından hazırlanan formlar klinikte grup çalışması şeklinde sunulacak/tartışılacak	1. Bakım Planı 04.12.2025 (Tüm Gruplar)
	2. Bakım Planı 19.12.2025 (Tüm Gruplar)

1.9. Dersin Değerlendirmesi

İç Hastalıkları Hemşireliği dersinin değerlendirilmesinde, ara sınavın %35'i, dönem sonu sınavın %50'i ve laboratuvar uygulamasının %15 alınmaktadır.

2. HAFTALIK DERS İÇERİĞİ

2.1. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders İçeriği

HAFTA	KONU
1. HAFTA	Tanışma
	Yaşlılık ve Hemşirelik Bakımı
	Palyatif Bakım ve Hemşirelik
	Sıvı-Elektrolit Dengesi-Dengesizlikleri ve Hemşirelik Bakımı
2. HAFTA	Asit Baz Dengesi-Dengesizlikleri ve Hemşirelik Bakımı
	Sindirim Sistemi ve Hemşirelik Bakımı
	Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı
	Deri Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı
3. HAFTA	Kardiyovasküler Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı
	Sinir Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı
	Kan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı
	Kanser ve Hemşirelik Bakımı
4. HAFTA	Ağrı ve Hemşirelik Bakımı
	Metabolizma ve Endokrin Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı
5. HAFTA	Böbrek hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı
7. HAFTA	Bağışıklık Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı
	Eklem ve Bağ Doku Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı

2.2. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Planı

İç Hastalıkları Hemşireliği dersi haftalık ders programı ve İç Hastalıkları Hemşireliği dersi haftalık örnek ders planı ekte sunulmuştur (Ek 2).

2.3. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Kaynak Listesi

- Balcı Akpınar R, Özer N (2023). Vakalarla Hemşirelik. Hedef Yayıncılık.
- Akdemir N (2021). İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Akademisyen Kitabevi Güncellenmiş 7. Baskı, Ankara.
- Yürügen B, Nural N (2020). Hastalıklar Bilgisi. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi.
- Özer S (2019). “Olgu Senaryolarıyla” İç Hastalıkları Hemşireliği.İstanbul Tıp Kitabevi.
- Ovayolu N, Ovayolu Ö (2018). Temel İç Hastalıkları Hemşireliği ve Farklı Boyutlarıyla Kronik Hastalıklar. Medical Kitabevi.
- Durna Z. (2012). Kronik Hastalıklar ve Bakım. Nobel Kitabevi.
- McDonagh TA, Metra M, Adamo M, Gardner RS, Baumbach A, Böhm M, ... & Kathrine Skibellund A (2021). 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure: Developed by the Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) With the special contribution of the Heart Failure Association (HFA) of the ESC. European heart journal, 42(36), 3599-3726.
- ESC Kılavuzları-2021 <https://academic.oup.com/eurheartj/article/42/36/3599/6358045>

2.4. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Laboratuvar Programı

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
HEM2057 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
TEKNİK LABORATUVAR UYGULAMA LİSTESİ-1

TARİH: 12.11.2025 SAAT: 09:30-16:00						
SIRA	ÖGR. NO	ADI SOYADI	Diyabetik Ayak Muayenesi Uygulaması	Barsak Sesleri Değerlendirme Uygulaması	İnsülin Enjeksiyonu Uygulaması	Hasta Eğitimi
1	446611	Nisanur BEKEN				
2	446592	Melek AKTAŞ				
3	449248	Feyzanur DEMİR				
4	446500	Esmenur TANRIKULU				
5	446570	Betül YILDIZ				
6	439821	Ümmühan YILMAZ				
7	446531	Hanife ERGİN				
8	446649	Beyza KÖRPE				
9	446513	Büşra ÇAKMAK				
10	446600	Sümeyra Buse TANIŞ				
11	449099	Pınar KARA				
12	446529	Hatice ÇEVİK				
13	446508	Gülççek KABA				
14	446612	Merve KOÇAK				
15	446582	Arda YAŞAR				
16	446609	Sude KURTAR				
17	446634	Zeynep YELOCAĞI				
18	446635	Ahmet Melih KAVUN				
19	446623	Öykü BAYAT				
20	446551	Muhammet Can İNCE				
21	446629	Nergiz Ceren KORKMAZ				
22	446546	Şevval ARPA				
23	449904	Emine DUMANOĞLU				
24	446552	Nur ATASEVEN				
25	446557	Ravza Gül KADIOĞLU				
26	446639	İrem TURAN				
27	446505	Muhammet Saki İSKENDER				
28	446656	Yasemin TELCİ				
29	446625	Fatma Zehra Merk				
30	446631	Eda GÜNEŞ				
31	446645	Nisa Nur TOPAL				
32	446512	Ashcan SEÇİLMİŞ				
33	446613	Nisa Nur DEMİREZ				
34	446572	Şeyma YANIK				
35	446654	Güllü ÇAKIR				
36	442729	Harun Abdulhalik Ali KAZAN				
37	446568	Necla ÖZHAN				
38	446504	Rabia HAMZAOĞLU				
39	446533	Albülkadir ÇAVUŞ				
40	449180	Cengiz APAN				
41	446652	Elif AYHAN				
42	446525	Havvanur FIRAT				
43	446641	İlayda Hümeysra AYDIN				
44	446523	Nisanur DEMİRHAN				
45	446642	Merve EMLİKLİ				
46	446602	Derya Nur YILDIZ				
47	446565	Rümeysa CENNET				
48	446563	Eylül LATİF				
49	446615	Hilal GÜL				
50	446581	Muhammed Mustafa KURUŞ				
51	446597	Sebahat ERSOY				
52	440009	Haci KAYA				
53	437430	Gamze AYDIN				
54	437371	Ayça TURAN				
55	437440	Emre SEVİNÇ				
56	437478	Harice ÖTGEN				
57	437488	Hatice Ebrar ÇALIK				
58	439821	Ümmühan YILMAZ				
59	437519	Zeynep PARMAK				
60	437429	Tolga KILIÇ				
61	437376	Ceren ÖZDEMİR				
62	442769	Narges VAHEDİ				
63	449486	Mobina Sepehri GARGARI				

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
HEM2057 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
TEKNİK LABORATUVAR UYGULAMA LİSTESİ-2

TARİH: 26.11.2025 SAAT: 09:30-16:00						
SIRA	ÖGR. NO	ADI SOYADI	Diyabetik Ayak Muayenesi Uygulaması	Barsak Sesleri Değerlendirme Uygulaması	İnsülin Enjeksiyonu Uygulaması	Hasta Eğitimi
1	449074	Beyza SOYYIĞIT				
2	446515	Sevim YILDIZDAL				
3	458718	Elif EYHAN SEVİM				
4	446584	Beyza Tuana OKUYUCU				
5	446556	Zeynep UZUN				
6	446499	Rümeysa SELMAN				
7	446633	Muhammet İNCE				
8	452658	Bengü BAYAZIT				
9	446526	Mehmet ÖZTÜRK				
10	446575	Baran YAŞAR				
11	446647	Fatma TUT				
12	446599	Sena Nur KILIÇ				
13	446622	Furkan İNCE				
14	458719	Hümeysra YILMAZ				
15	446517	Şeydanur KARAHAN				
16	446637	Sakine ÇAKIR				
17	446536	Hümeysra BAYCAN				
18	446547	Canercan SAMAT				
19	446528	İrem SAVKOL				
20	446644	Furkan GÖREN				
21	446585	Özlem GÜNGÖRMEZ				
22	446562	Mustafa Kadir UZUN				
23	446587	Sultan KÖSE				
24	446595	Meryem YILDIRIM				
25	437394	Esra AKTAŞ				
26	446519	Ensar YIĞIT				
27	446559	Sedatnur BACAK				
28	446632	Oğuzhan KARABÖRK				
29	446630	İlayda YAZLIK				
30	446620	Göknuş ŞANLI				
31	446542	Arda Efe GURSOY				
32	446549	Selin SAYLIK				
33	446578	Oğuzhan YILMAZ				
34	446617	Meltem GÖRMEN				
35	446621	Emine Nur ULUDAĞ				
36	440545	Sece GARİP				
37	446607	Mert GÜLER				
38	446640	Beyza KÜÇÜKÖNER				
39	446589	Serap BALKANLIOĞLU				
40	446576	Aleyna DİNLER				
41	446590	Tuba YILDIZ				
42	446535	Gül Seher BORAN				
43	446618	Muhammet Akif KARATAŞ				
44	446530	Sena Nur KADIOĞLU				
45	446553	Havvanur BULUT				
46	446550	Sahra YILDIZ				
47	449951	Madinabonu SHAKHABIDINOVA				
48	446606	Sıla CANPOLAT				
49	446626	Furkan KARAGÜZEL				
50	446603	Ömer Kazım AKALIN				
51	446580	Mustafa UNCUL				
52	446541	Sümeyye ZİLELİ				
53	446596	Melda KILIÇ				
54	446566	Asya ÇELİK				
55	446516	İnci ESİR				
56	446598	Zeynep Zehra KANSIZ				
57	446593	İrem ÖZDEMİR				
58	446616	Mustafa KARAGÖZLÜ				
59	439841	Sibel KARAKAŞ				
60	446495	Hatice KILIÇ				
61	446560	Ömer YEŞİLOT				
62	446601	Nazlı Hilal KURT				
63	446586	Zehra ŞANLIER				
64	440426	Aida ASIMOVA				
65	437507	Eylül TOKGÖZ				
66	437513	Esma KURT				
67	437382	Alparslan BALABAN				
68	437458	Hakan ESMER				
69	437408	Şeyma MALKUÇ				
70	437460	Hatice Nur TOSUN				
71	437406	Funda AYDEMİR				
72	437512	Yusuf OLGUN				
73	437473	Anıl DURSUNLAR				

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
HEM2057 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
TEKNİK LABORATUVAR UYGULAMA LİSTESİ-3

						TARİH: 03.12.2025
						SAAT: 09:30-16:00
SIRA	ÖĞR. NO	ADI SOYADI	Diyabetik Ayak Muayenesi Uygulaması	Barsak Sesleri Değerlendirme Uygulaması	İnsülin Enjeksiyonu Uygulaması	Hasta Eğitimi
1	446628	Zeynep YURTALAN				
2	446493	Rumeysa USTA				
3	446605	Nazlıcan KARAAĞAÇ				
4	452799	Miray NUR				
5	446520	İrem DEMİR				
6	437520	Ümrhan ÇAVDAR BAYRAKTAR				
7	446543	Zümranur YILMAZ				
8	440009	Hacı KAYA				
9	446577	Şenmur ESMER				
10	446650	Aleyna Besra YÜCEL				
11	448875	Dilara BAYCU				
12	442335	Abdullah Mohamed Belal Said Mohamed KHELA				
13	446619	Sudenaz BENLİ				
14	446627	Serkan Seyit YILDIZ				
15	446594	Lütfi ERCİN				
16	446522	Kaan CAN				
17	446554	Arife KOÇ				
18	446624	Nisanur DURAK				
19	446509	Dilara YELKEN				
20	446545	Sami SARIKAYA				
21	446506	Nurgül SEYHAN				
22	446498	Emre PATAN				
23	446540	Fatma Azra YAZICI				
24	446511	Barış İSKENDER				
25	446651	Merve KÖROĞLU				
26	446507	Gülnur YILMAZ				
27	437468	Öykü ALTINTAŞ				
28	446537	Ebrar BOĞUŞLU				
29	446514	Beytullah Yılmaz SARIKAYA				
30	446494	Yunus Emre ÇAKIR				
31	452798	Asude Gülfem AKDUMAN				
32	446548	Ceren BAYRAK				
33	446646	Talha DÜZGÜN				
34	448932	Azranur ŞENTÜRK				
35	446610	Akif Emre SUSAM				
36	446574	Yunus Emre ÜÇÜNCÜ				
37	446614	Hilal Naz BAYRAM				
38	446567	Hilal OKKALI				
39	446521	Sevde Meysa BAŞ				
40	441714	Suaad Ali Mohammed AL KUBAİŞİ				
41	452657	Elif KÖROĞLU				
42	446534	Ayberk BULUT				
43	449394	Gökdeniz KARABACAK				
44	446524	Merve Melisa KILIÇ				
45	446608	Burak DÜZGÜNEY				
46	446497	Nisanur YETİM				
47	446532	Nisa TETİK				
48	446588	Nursena KELEŞ				
49	446496	Furkan TURGUT				
50	446544	Sevilay KESKİN				
51	449177	Yaren KIZILYAPRAK				
52	446503	Kevser CİVELEK				
53	446569	Medine ARSLAN				
54	446573	Merve UZUN				
55	446604	Nurullah GÜNEŞLİ				
56	446655	Fatma Tüzzehra TEKİN				
57	446591	Zeynep KAVANOZ				
58	446561	Zehra BİRMEÇ				
59	446579	Hasan Ali DELİPALTA				
60	446501	Emirhan KARABİNA				
61	446555	Selahattin Kuman BÜLBÜL				
62	446527	Aziz Eren TONYALI				
63	446636	Melisa ÇETİN				
64	446571	Ayşen Serra YORULMAZ				
65	446583	Müberra AYAZOĞLU				
66	446539	İlayda GENÇTÜRK				
67	446648	İlayda PEKTAŞ				
68	449906	İrem ERGİN				
69	446653	Yazgı AKTAŞ				
70	446643	Beren ŞAMLI				
71	437378	Damla KARTAL				
72	446564	Zeynep CANKARA				
73	446638	Nisanur KARABULUT				
74	446518	Yakup GÜZELDAL				
75	446510	Özge ÇEVİK				

3. İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ MESLEKİ EĞİTİM İÇERİĞİ

3.1. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitimin Amacı

İç hastalıkları hemşireliği dersi kapsamında öğrencinin teoride öğrendiği bilgileri kullanarak hemşirelik bakım/tedavi/rehabilitasyon becerilerini klinik/saha uygulamalarına aktarmaktır.

3.2. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Öğrenme Çıktıları/Kazanımları

- İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını, amacını ve önemini kavrayabilir.
- İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanır.
- İç hastalıkları hemşireliği alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamaya aktarabilir.
- İç hastalıkları hemşireliği uygulama alanında beklenmeyen durumlarda uygun hemşirelik girişimlerini planlayarak uygulayabilir.

Ayrıca iç hastalıkları hemşireliği dersi uygulamasının Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı'na (HUÇEP) göre öğrenme çıktıları/kazanımları Ek 3'te sunulmuştur.

3.3. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Temel Hemşirelik Uygulamaları ve İlgili Beceriler Listesi

İç hastalıkları hemşireliği dersi temel hemşirelik uygulamaları ve ilgili beceriler listesi ekte sunulmuştur (Ek 4).

3.4. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Alanları ve Kullanılan Klinikler vb.

KTÜ Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Farabi Hastanesi

KTÜ Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Farabi Hastanesi A ve B klinik bloklar ile poliklinik binasından oluşmaktadır. Bloklar arasında geçiş vardır. A blok 11 kattan, B blok 6 kattan, poliklinik binası ise 4 kattan oluşmaktadır. Hastane kampüsü içerisinde mülkiyeti Rektörlüğe bağlı olan ve özel sektör tarafından işletilen bir otel ve restoran, ayrıca Farabi İş Merkezi adı altında 4 adet büfe ve kantin işletmesi bulunmaktadır. Yaklaşık 70.000 m²'lik kapalı alana sahip olan hastanede 800 yatak ve üçüncü derece 80 yoğun bakım yatağı mevcuttur.

Adres:

KTÜ Farabi Hastanesi

61080 Merkez/TRABZON

Web: <http://www.ktu.edu.tr/farabi>

İletişim: 0462 377 50 00

Fax: 0462 325 05 18

KTÜ Uygulama ve Araştırma Merkezi Farabi Hastanesi Örnek Kapasite Listesi

Klinikler	Yatak Kapasitesi	Sorumlu Hemşire	Öğrenci Kapasitesi
Hematoloji Kliniği	19	1	3
Nefroloji Kliniği	18	1	3
Endokrinoloji Kliniği	19	1	3
Onkoloji Kliniği	20	1	4
Gastroenteroloji Kliniği	18	1	4

Genel Dahiliye- İmmünoloji Kliniği	18	1	3
Göğüs Hastalıkları Kliniği	20	1	4
Onkoloji- Cildiye Kliniği	16	1	3
Enfeksiyon Kliniği	16	1	3
Kardiyoloji Kliniği	20	1	4
Nöroloji Kliniği	17	1	4
Erişkin Acil Kliniği	18	1	10
Hemodiyaliz Ünitesi	10	1	3
Kemoterapi Ünitesi	20 koltuk, 4 yatak	1	4
Diyabet Eğitim Hemşireliği Polikliniği	1 görüşme odası	1	1
Kan Alma Ünitesi	6 koltuk	1	3
Solunum Fonksiyon Testi Ünitesi	2 gözlem odası	1	2

Ahi Evren Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Adres: Soğuksu Mah. Vatan
Cad. No:9 Trabzon

Web: <https://ahievrenghh.saglik.gov.tr/>

Telefon: 04622310464

Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneler Birliği'ne bağlı 26500 m² alan üzerine kurulu olan hastane 21472 m² kapalı alana sahip ve 260 yatak kapasiteli olup, polikliniklerde kalp ve damar cerrahisi, kardiyoloji, pediatrik kardiyoloji, göğüs hastalıkları, göğüs cerrahisi ve enfeksiyon hastalıkları gibi ana branşlarda hizmet vermektedir.

Trabzon Kanuni Eğitim Araştırma Hastanesi

Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneler Birliği'ne bağlı hastane yaklaşık 27000m² kampüs alanı içerisinde, 500 kadro yatak kapasitesine sahiptir. 7 yataklı Anestezi Yoğun Bakım, 8 yataklı Cerrahi Yoğun Bakım, 8 yataklı Dahiliye Yoğun Bakım, 8 yataklı Nöroloji Yoğun Bakım, 20 yataklı Hemodiyaliz Merkezi mevcuttur. Biyokimya, Mikrobiyoloji, Patoloji laboratuvarları, Nükleer tıp ve Kemik Dansitometre merkezi, Kanser Tarama ve Eğitim Merkezi, Kan Merkezi,

Radyoloji Ünitesi, Acil Servis gibi merkez ve ünitelerle Eğitim ve Araştırma Hastanesi olarak hizmet vermektedir.

Adres: Kaşüstü Mahallesi Topal
Osman Sokak No:7
Yomra / TRABZON
Web: <http://www.trabzonkanuni.gov.tr>
İletişim: (0462) 341 56 56
(0462) 341 56 30 – 38
(0462) 341 56 58 – 63

Trabzon Fatih Devlet Hastanesi

Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneler Birliği'ne bağlı hastane 250 yatak kapasitesi, 3 yoğun bakım ünitesi, 8 ameliyathane ve acil servis ile hizmet vermektedir.

Adres: İnönü Mah. İnönü Cad.
No:177
61040 Merkez/Trabzon
Web: www.fatihdh.gov.tr
İletişim: (0462) 230 2285
(0 462) 230 22 78 (Fax)

Hemşirelik programının klinik/alan uygulamalarının iç hastalıkları hemşireliği dersi uygulamasına göre değerlendirilmesi (2025-2026 Eğitim-Öğretim yılı Güz Yarıyılı) Ek 5'te sunulmuştur.

Trabzon Akçaabat Haçkalı Baba Devlet Hastanesi

Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneler Birliği'ne bağlı hastane 218 yatak kapasitesine sahip, her branştan hekimin görev yaptığı hastaneye günlük 1500'e yakın hasta başvurmaktadır.

Adres: Yaylacık Mah. Şifa Sokak
No:1 Akçaabat/TRABZON
Web: trabzondhs1@saglik.gov.tr
İletişim: (0462) 227 77 77
(0 462) 227 77 89 (Fax)

3.5. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Alanında Uyulması Gereken Kurallar

1. Mesleki eğitim uygulamasına başlamadan önce temel iş sağlığı güvenliği sertifikası alınmış olmalıdır.
2. Mesleki eğitim uygulamasına başlamadan önce Hepatit B aşısı belgesi ya da antikor testi sonucu ilgili öğretim elemanına bildirilmelidir.
3. Mesleki eğitim uygulamasına başlamadan önce gerekli formlarla ilgili öğretim elemanları ile görüşülmelidir.
4. Öğrenciler mesleki eğitim uygulamasına çıkmadan önce ders öğretim elemanlarınca yapılan mesleki eğitim uygulaması bilgilendirme toplantısına katılmalıdır.
5. Kliniklerde öğrenciler kurumda düzenlenen oryantasyon programına katılmalıdır.
6. Mesleki eğitim uygulaması 26 gün olarak yapılmaktadır.
7. Mesleki eğitim uygulaması 08:00-16:00 saatleri arasındadır.
8. Mesleki eğitim uygulamalarında öğrencilerin devamsızlık hakkı **telafisiz 2 gündür**. Herhangi bir nedenle telafiye kalan öğrenciler telafi uygulamalarını dönem sonu sınavından bir hafta önce yapabilirler. Telafi uygulamaları yapıldıktan sonra öğrenci tarafından telafi formları doldurularak (Ek 6), ilgili öğretim elemanına teslim edilmelidir.

9. Mesleki eğitim uygulaması öğrenci forma düzeni aşağıda belirtilmiştir.

ÜST FORMA

- ✓ Üst forma beyaz renkte, yaka lacivert şeritli, kısa/ uzun kollu
- ✓ İki cepli, lacivert şeritli
- ✓ Sol üst tarafta küçük yaka cebi üzerinde KTÜ logosu (mavi)
- ✓ Üst forma boyu baseni kapatacak uzunlukta
- ✓ Yaka cebinde bulunan logo üst kısmına adı-soyadı (soyadı büyük harf) lacivert renkli

ALT FORMA

- ✓ Lacivert pantolon
- ✓ Dar paça olmamalı

Ek bilgiler

- ✓ **Başörtü:** Beyaz ya da lacivert (desensiz), uçları yaka içerisine yerleştirilmiş
- ✓ **Ayakkabı:** Beyaz ya da lacivert ya da siyah spor ayakkabı

Dr. Öğr. Üyesi **KARADENİZ**
Hemşirelik Bölüm Başkanı Yardımcısı

17.11.2023

10. Kliniklerde forma düzenine uyulmalıdır.
11. Mesleki eğitim uygulamasında öğrenciler not defteri, kalem, saniyeli saat ve varsa stetoskop bulundurmalıdır.
12. Öğrenciler mesleki eğitim uygulamasında sabah (08.00) ve akşam (16.00) teslimlerine katılmalıdır.
13. Klinikte öğle yemeği 12.00-13.00 saatleri arasındadır. Öğrenciler kliniklere göre öğle arasını işleri aksatmayacak şekilde kullanılmalıdır.
14. Klinikten ayrılmayı gerektiren zorunlu durumlarda öğrenciler sorumlu öğretim elemanı/sorumlu hemşireyi bilgilendirmelidir.
15. Klinikte iş kazası yaşayan öğrenciler ilgili kurumun iş kazası politikasına uymalıdır.
16. Mesleki eğitim uygulamasında belirtilen tarih aralığında her öğrenci iki adet iç hastalıkları hemşireliği hasta veri toplama formu ve bakım planını öğretim elemanına teslim etmelidir.

17. Öğrenciler, mesleki eğitim uygulamasında karşılaştıkları güçlükleri öncelikle ilgili öğretim elemanı ile görüşmelidir.

3.6. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi İş Sağlığı ve Güvenliği, Aşı, Sigorta vb. Belgeler

İç hastalıkları hemşireliği dersi iş sağlığı ve güvenliği, aşı, sigorta vb. belgelerine link üzerinden ve ekteki dosyadan ulaşılabilir. https://www.ktu.edu.tr/dosyalar/sbfhemsirelik_2bacc.pdf (Ek 7).

3.7. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Klinik/Saha Yöneticisi ve Çalışanlarından Beklentiler

1. Kliniklerde öğrenci oryantasyonunun sağlanması,
2. Kliniklerde öğrencilerin sabah (08.00) ve akşam (16.00) teslimleri ve diğer vizitlere katılımlarının sağlanması ve desteklenmesi,
3. Klinikte uygulanan hasta tedavilerine öğrenci katılımlarının sağlanması ve desteklenmesi,
4. Klinikte hasta bakım uygulamalarına öğrenci katılımlarının sağlanması ve desteklenmesi,
5. Kliniklerde öğrencilerin yaşadığı iş kazalarını ilgili birime bildirmeleri,
6. Öğrencilerin mesleki eğitim uygulamasına devam durumlarını ve telafi çizelgelerini izlemeleri,
7. Öğrenci değerlendirme rehberini doldurarak öğretim elemanına teslim etmeleri,
8. Klinikte bulunan medikal cihazların kullanımının öğretilmesi,
9. Klinikte kullanılan formların tanıtılması,
10. Klinikteki sağlık ekibi üyeleri ile öğrencilerin iletişimini kolaylaştırması,
11. Öğrencilerin klinikte uygulanan hasta kabul ve taburculuk işlemlerine katılımlarının sağlanması ve desteklenmesi,
12. Kliniklerde öğrencilerin hasta eğitimlerine katılımlarının sağlanması ve desteklenmesi.

3.8. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Rotasyon Dağılımları

İç hastalıkları hemşireliği dersi mesleki eğitim rotasyon dağılımları ekte sunulmuştur (Ek 8).

3.9. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Uygulamasında Öğrenciden Haftalık Beklentiler/ Öğrencinin Üstleneceği Görev ve Sorumlulukları Listesi

Uygulama Haftası	Öğrenciden Beklentiler
1	• Öğrencilerin hastaneye ve klinik ortama oryante olması
2	• Kliniğin rutin uygulamalarına, tedavi ve hemşirelik bakımına katılması • İç hastalıkları hemşireliği dersi kapsamında öncelikle uygulama yapılan kliniğe özgü olmak üzere teorik düzeyde hastalıklarla ilgili bilgi sahibi olması
3	• Primer hasta bakım sorumluluğunu üstlenmesi, veri toplama, bakımı planlaması, uygulaması ve değerlendirmesi, • İç hastalıkları hemşireliği dersi kapsamında öncelikle uygulama yapılan kliniğe özgü olmak üzere teorik ve uygulama düzeyinde bireysel ve grup tartışmalarına katılması, • Hasta eğitimlerini planlaması ve uygulaması,
4	• Bir adet iç hastalıkları hemşireliği hasta veri toplama formu ve bakım planını ilgili öğretim elemanına teslim etmesi, • Öğrencinin kendi teorik ve klinik beceri uygulama yeterliliğini değerlendirmesi, zayıf ve güçlü yönlerini belirtmesi,
5	• Öğrencilerin teori ve klinik beceri uygulama yeterlilikleri kapsamında zayıf yönlerinin iyileştirilmesine yönelik uygulamalara katılması (teori, vaka tartışması vb.), • Öğrencilerin öğretim elemanı ile birlikte iç hastalıkları hemşireliği hasta veri toplama formu ve bakım planını değerlendirmesi, vaka analizlerini yapması,
6	• Öğrencilerin öğretim elemanı ile birlikte iç hastalıkları hemşireliği hasta veri toplama formu ve bakım planı değerlendirmesi, vaka analizlerini yapması,
7	• Bir adet iç hastalıkları hemşireliği hasta veri toplama formu ve bakım planını ilgili öğretim elemanına teslim etmesi,

8	• Öğrencilerin teori ve klinik beceri uygulama yeterliliğini değerlendiren bireysel geri bildirimlerini sunması, • Mesleki eğitim uygulamasını değerlendirmesi.
---	---

3.10. Mesleki Eğitimde Öğrencinin Doldurması Gereken Formlar ve Dokümanlar

Mesleki eğitimde öğrencinin doldurması gereken formlar ve dokümanlardan boş ve dolu örnek (Ek 9) sunulmuştur.

3.11. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Rehberi ve Beceri Değerlendirme Formları

İç hastalıkları hemşireliği dersi mesleki eğitim rehberi ve beceri değerlendirme formları Ek 10 ve Ek 11’de sunulmaktadır.

4. ÖĞRENCİLERİN İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ, MESLEKİ EĞİTİMİ VE MESLEKİ EĞİTİM ALANLARINI DEĞERLENDİRME FORMLARI

Öğrencilerin iç hastalıkları hemşireliği dersi, mesleki eğitimi ve uygulama alanlarını değerlendirme formlarına belirtilen adres üzerinden (<https://forms.gle/wbjDxLMhpdDApLTp9>) ulaşılabilmektedir (Ek 12).

5. KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ UYGULAMALI DERSLER İLKE, USUL VE ESASLARI

Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik bölümü uygulamalı dersler ilke, usul ve esasları Ek 13’te ve Mesleki Eğitimde İş Kazası Önleme ve Bildirim Talimatı, İş Kazası Bildirim Akış Şeması ve İş Kazası Bildirim Formları da Ek 14’te sunulmuştur.

6. MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMASI İÇERİĞİ İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ REHBERİ ÖRNEĞİ

Mesleki eğitim uygulaması içeriği iç hastalıkları hemşireliği dersi rehberi örneği Ek 15’te sunulmuştur.

7. EKLER

Ek 1. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi İçerisindeki Eleştirel Düşünme, Yaratıcı Düşünme, Problem Çözme, Eğitim ve İletişim Becerileri

Ek 2. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Planı

Ek 3. İç Hastalıkları Hemşireliği Ders İçeriğinin HUÇEP’e Göre İncelenmesi

Ek 4. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Temel Hemşirelik Uygulamaları ve İlgili Beceriler Listesi

Ek 5. Hemşirelik Programının Klinik/Alan Uygulamalarının İç Hastalıkları Hemşireliği Uygulamasına Göre Değerlendirilmesi (2025-2026 Güz Yarıyılı)

Ek 6. İç Hastalıkları Hemşireliği Öğrenci Klinik Telafi Formu

Ek 7. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi İş Sağlığı ve Güvenliği, Aşı, Sigorta vb. Belgeleri

Ek 8. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Mesleki Eğitim Rotasyon Dağılımları

Ek 9. Mesleki Eğitimde Öğrencinin Doldurması Gereken Formlar ve Dökümanlardan Boş ve Dolu Örnek

Ek 10. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Rehberi ve Beceri Değerlendirme Formları

Ek 11. HEM2059 İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitim İzlem Çizelgesi (Beceri Karnesi)

Ek 12. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi, Mesleki Eğitimi ve Mesleki Eğitim Alanlarını Değerlendirme Formları

Ek 13. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Uygulamalı Dersler İlke, Usul ve Esasları

Ek 14. Mesleki Eğitimde İş Kazası Önleme ve Bildirim Talimatı, İş Kazası Bildirim Akış Şeması ve İş Kazası Bildirim Formu

Ek 15. Mesleki Eğitim Uygulaması İçeriği İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Rehberi Örneği

Ek 1. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi İçerisindeki Eleştirel Düşünme, Yaratıcı Düşünme, Problem Çözme, Eğitim ve İletişim Becerileri

Dersin adı	Süresi (st/hafta)	Eleştirel Düşünme	Yaratıcı Düşünme	Problem Çözme	Eğitim Becerileri	İletişim Becerileri
Temel Dersler						
İç Hastalıkları Hemşireliği	6st/hafta	X		X		X
Seçmeli dersler						

Ek 2. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Planı

HEM2057 İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Programı

DERS İŞLEYİŞİ	DERS KONUSU	ÖĞRENME HEDEFLERİ	PROGRAM ÇIKTILARI	DERS İÇERİĞİ	2025-2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM DÖNEMİ SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI	ÖN HAZIRLIK	KANIT
Yüz Yüze Eğitim	Sıvı-Elektrolit ve Asit Baz Dengesi	ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Beden sıvıları ve Homeostazis -Su ve elektrolitlerin görevi -Sıvı-Elektrolit dengesi/ dengesizlikleri ve hemşirelik bakımı -Asit baz tampon sistemleri -Asit baz dengesi/ dengesizlikleri ve hemşirelik bakımı	Prof. Dr. Nesrin NURAL Arş. Gör. Müge TEZEL	Prof. Dr. Nuran AKDEMİR Prof. Dr. Leman BİROL. 2021; İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Akademisyen Kitabevi	Zümrütdal, A. (2013). Sıvı elektrolit tedavisinde temel prensipler/Basic principles in liquid electrolyte treatment. Anadolu Kardiyoloji Dergisi: AKD, 13(2), 171. İnangil, G., & Özkan, S. (2018). Asit-baz Denge Bozukluğu. Yoğun Bakım Derg, 12(1), 8-17.

Yüz Yüze Eğitim	Ağrı ve Hemşir elik Bakımı	ÖH2, ÖH3, ÖH4	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Ağrının tanımı ve ağrı teorileri -Ağrı çeşitleri -Ağrı basamakları -Ağrı skalaları -Ağrısı olan hastada hemşirelik bakımı	Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR Arş. Gör. Müge TEZEL	Aslan FE (2014). Ağrının Doğası ve Kontrolü. Akademisyen Kitabevi. Erden S (2021). Ağrı ve Kontrolü. Akademisyen Kitabevi. International Association for the Study of Pain. Erişim Adresi: https://europeanpainfederation.eu/wp-content/uploads/2019/06/1_TR-Guidelines_for_the_Management_of_Pain_in_Vulnerable_Populationsedited-converted.pdf . Erişim Tarihi: 22.01.22	Nomura, A. T. G., de Abreu Almeida, M., & Pruinelli, L. (2021). Information model on pain management: An analysis of big data. Journal of Nursing Scholarship, 53(3), 270-277. Carolfi, K., & Nickasch, B. L. (2021). What Do Primary Care Providers and Nurses Need to Know About Managing Chronic Pain?. Pain Management Nursing.
Yüz Yüze Eğitim	Yaşlılık ve Hemşir elik Bakımı	ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Yaşlılık tanımı ve yaşlılıkla ilgili terimler -Dünyada ve Türkiye’de yaşlı nüfusun durumu -Ülkemizdeki yaşlı nüfusun sosyo- ekonomik özellikleri -Sosyal açıdan yaşlılık -Yaşlı bireylerde istismar ve ihmal -Yaşlı bireylerde meydana gelen fizyolojik değişiklikler -Yaşlı bireylerde ilaç kullanımı ile ilgili	Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER Arş. Gör. Müge TEZEL	Prof. Dr. Ayfer Karadakovan (2014). Yaşlı sağlığı ve bakım, Akademisyen Kitabevi	Kalyoncuo, S. & Kartın, P. T. (2021). Aktif Yaşlanma ve Hemşirelik Bakımı. ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 8(1), 26-32. Pehlivan, S., & Karadakovan, A. (2013). Yaşlı bireylerde fizyolojik değişiklikler ve hemşirelik tanılması. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2(3), 385-395. Yeşil, P., Taşcı, S., & Öztunç, G. (2016). Yaşlı istismarı ve ihmal. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 6(2), 128-134.

				sorunlar ve hemşirelik bakımı			
Yüz Yüze Eğitim	Palyatif Bakım ve Hemşir elik	ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	- Palyatif bakımın ve terminal dönemin tanımı - Hospis bakımı - Palyatif bakımın amaçları ve palyatif bakım modelleri - Palyatif bakım gerektiren hastalıklar -Dünya’da ve Türkiye’de Palyatif bakım - Palyatif bakımda semptom yönetimi ve hemşirelik bakımı	Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER Arş. Gör. Müge TEZEL	Kadriye KAHVECİ, Orhan KOÇ, Hurişah AKSAKAL (2017). Palyatif bakım hemşireliği el kitabı. Akademisyen Kitabevi	Uysal, N., Şenel, G., Karaca, Ş., Kadioğulları, N., Koçak, N., & Oğuz, G. (2015). Palyatif Bakım Kliniğinde Yatan Hastalarda Görülen Semptomlar Ve Palyatif Bakımın Semptom Kontrolüne Etkisi. Ağrı, 27(2), 104-10. Uslu, F. Ş., & Terzioğlu, F. (2015). Dünyada ve Türkiye’de Palyatif Bakım Eğitimi ve Örgütlenmesi. Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi, 4(2), 81-90.
Yüz Yüze Eğitim	Solunum Sistemi ve Hemşir elik Bakımı	ÖH1, ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Solunum sisteminin yapısı ve fonksiyonları -Solunum sisteminin değerlendirilmesi -Solunum sisteminin tanı yöntemleri -Solunum sistemi hastalıkları, tanı, tedavisi ve hemşirelik bakımı	Prof. Dr. Nesrin NURAL Arş. Gör. Müge TEZEL	Prof. Dr. Nuran AKDEMİR Prof. Dr. Leman BİROL. 2021; İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Akademisyen Kitabevi	Türk Toraks Derneği (2019). Eğitim Kitapları Serisi. Erişim adresi: https://www.toraks.org.tr/site/resources/library Yıldırım, N. (2017). Solunum sistemi klinik fizyolojisi. Bulletin of Thoracic Surgery/Toraks Cerrahisi Bülteni, 10(1).

Yüz Yüze Eğitim	Kalp ve Dolaşım Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	ÖH1, ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Kardiyovasküler sistemin yapı ve fonksiyonları -Kalbin iletim sistemi, EKG bulguları -Kalp ve dolaşım sisteminin değerlendirilmesi ve tanı yöntemleri - Kalp ve dolaşım sistemi hastalıkları semptomları, tanı, tedavisi ve hemşirelik bakımı	Prof. Dr. Nesrin NURAL Arş. Gör. Müge TEZEL	Prof. Dr. Nuran AKDEMİR Prof. Dr. Leman BİROL. 2021; İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Akademisyen Kitabevi	Çil Akıncı, A. , Zengin, N. & Buğu, Y. (2014). Kalp Yetersizliği ve Hemşirelik Bakımı . Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi , 18 (2) , 52-61 . Retrieved from https://dergipark.org.tr/en/pub/ybhd/issue/26492/278792 Mozaffarian D, Benjamin E, Go A, et al. Heart disease and stroke statistics 2015 update. Circulation. 2015;131:e29ee322.
Yüz Yüze Eğitim	Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	ÖH1, ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Sindirim sistemi organları ve işlevleri -Sindirim sisteminin çalışmasının düzenlenmesi - Sindirim sistemi hastalıklarında görülen semptomlar -Sindirim sistemi hastalıkları tanı, tedavisi ve hemşirelik bakımı	Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR Arş. Gör. Müge TEZEL	Şimşek İ (2011). İç Hastalıkları Gastroenteroloji. Nobel Tıp Kitabevi.	Fikree, A., & Byrne, P. (2021). Management of functional gastrointestinal disorders. Clinical Medicine, 21(1), 44. Drewes, A. M., Kuhlman, L., Andresen, T., & Olesen, S. S. (2021). Medical Treatment of Pain in Chronic Pancreatitis: Guidelines for Clinical Practice. Clinical Pancreatology for Practising Gastroenterologists and Surgeons, 273-282. Jones, R., Hunt, C., Stevens, R., Dalrymple, J., Driscoll, R., Sleet, S., & Smith, J. B. (2009). Management of common gastrointestinal disorders: quality criteria based on patients' views and practice guidelines. British Journal of General Practice, 59(563), e199-e208. Jones, R., Hunt, C., Stevens, R., Dalrymple, J., Driscoll, R., Sleet, S., & Smith, J. B. (2009). Management of common gastrointestinal

							disorders: quality criteria based on patients' views and practice guidelines. British Journal of General Practice, 59(563), e199-e208.
Yüz Yüze Eğitim	Kan Hastalı kları ve Hemşir elik Bakımı	ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Kanın bileşenleri, fizyoloji ve şekilli elemanları -Hematolojik hastalıklar ve hemşirelik bakımı -Lökosit hastalıkları ve hemşirelik bakımı -Kanama bozuklukları ve hemşirelik bakımı -Kemik iliği biyopsisi ve hemşirelik bakımı	Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER Arş. Gör. Müge TEZEL	Karadakovan A, Aslan EF. 2020; Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Akademisyen Basımevi	Gönderen, H. H. S., & Kapucu, S. (2009). Nötropenik Hastada Nötropeniye Değerlendirme Kriterleri ve Hemşirelik Bakımı. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 16(1), 69-75. Erol, Ö., & Yacan, L. (2017). Akut Miyeloid Lösemi Tanısı Alan Yaşlı Hastanın Bakımı: Bir Olgu Sunumu. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma, 14(2), 155-160.
Yüz Yüze Eğitim	Kanser ve Hemşir elik Bakımı	ÖH1, ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Kanser ve epidemiolojisi -Kanserin etiyolojisi -Kanserin oluşum evresi, kanserleşme sürecinin (karsinogenezis) fizyopatolojisi -Kanserin hücre döngüsü, invazyon ve metastazi -Kanserin etkileri ve belirtileri	Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR Arş. Gör. Müge TEZEL	Sedef AM (2020). Temel Onkoloji. Akademisyen Kitabevi. Kapucu S, Kutlutürkan S (2020). Hemşirelik Öğrencilerine Yönelik Onkoloji Hemşireliği. Hipokrat Yayınevi Sedef AM, Güler OC (2020). Onkolojide Palyatif Bakım ve Yaşam Sonu Desteği. Akademisyen Kitabevi. Can G (2019). Onkoloji Hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevi.	Avrupa Medikal Onkoloji Derneği (2011). İlerlemiş Kanser Hastaları İçin Kılavuz. Turhal NS, Yumuk PF. Uluslararası Onkoloji Kılavuzları (2020). Yalçın Ş, Özet A, editörler. Kanser ve COVID-19 Pandemisi. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; p.50-65. European Society for Medical Oncology (2022). Guidelines. Erişim Adresi: https://www.esmo.org/guidelines . Erişim Tarihi: 22.01.22

				-Kanserin tanı yöntemleri, değerlendirilmesi -Kanserden korunma ve tedavi yöntemleri -Kanser ilaçlarının sınıflandırılması -Kanserde semptom kontrolü, onkolojik aciller ve hemşirelik bakımı			
Yüz Yüze Eğitim	Sinir Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Sinir sisteminin yapı ve fonksiyonları -Sinir sisteminin değerlendirilmesi -Sinir sisteminin tanı yöntemleri -Sinir sistemi hastalıklarının tanısı tedavisi ve hemşirelik bakımı	Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER Arş. Gör. Müge TEZEL	Prof. Dr. Nuran AKDEMİR Prof. Dr. Leman BİROL. 2021; İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Akademisyen Kitabevi	Erol, F., Tanrıkulu, F., & Dikmen, Y. (2016). Serebrovasküler olay geçiren bir olgunun Henderson Hemşirelik Modeli'ne göre değerlendirilmesi: Olgu sunumu. Çağdaş Tıp Dergisi, 6(1-Ek (Olgu Sunumları)), 94-103. Erbay, Ö; Yeşilbalkan, Ö; Karadakovan, A (2020). Multiple Sklerozlu Hastaların Tedavi Yönetimi ve Hemşirelik Yaklaşımları. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi, 13.1: 30-40.
Yüz Yüze Eğitim	Böbrek Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	ÖH1, ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Üriner sistem yapı ve fonksiyonları - Üriner sistem hastalıklarının risk faktörlerini - Üriner sistem hastalıklarının	Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR Arş. Gör. Müge TEZEL	Karadakovan A (2017). Böbrek Hastalıklarında Hemşirelik bakımı. Nobel Akademik Yayıncılık Yürügen B, Gökdoğan F, Nural N (2015). Diyaliz Teknikerleri için Nefroloji Kitabı. Akademisyen Kitabevi.	Türkiye Cumhuriyeti Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü (2019).Kronik Böbrek Hastalığı İzlem Kılavuzu. Ankara. Türk Nefroloji Derneği (2021). KDIGO Glomerüler Hastalıkların Yönetimi İçin Klinik Uygulama Kılavuzu.

				değerlendirilmesi ve tanı yöntemleri -Üriner sistem hastalıklarının tanısı, tedavisi ve hemşirelik bakımı -Diyaliz türleri ve hemşirelik bakımı		Süleymanlar G (2020). Hemodiyaliz İlkeleri ve Uygulamaları. Güneş Tıp Kitabevi. Türk Nefroloji Derneği (2021). Kılavuzlar ve Kitaplar. Erişim Adresi: https://nefroloji.org.tr/tr/kilavuz-ve-kitaplar. Erişim Tarihi: 22.01.22 Karabey, T, Karagözoğlu Ş (2021). Hemodiyaliz Sürecinde Semptom Yönetimi ve Hemşirelik Bakımı. TOGÜ Sağlık Bilimleri Dergisi, 1(1), 21-29. Oguejiofor F, Kiggundu DS, Bello AK, Swanepoel CR, Ashuntantang G, Jha V, ... & Board IAR (2021). International Society of Nephrology Global Kidney Health Atlas: structures, organization, and services for the management of kidney failure in Africa. Kidney International Supplements, 11(2), e11-e23.
Yüz Yüze Eğitim	Metabolizma ve Endokrin Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	ÖH1, ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Endokrin sistemin yapı ve fonksiyonları -Endokrin sistemi hastalıklarının tanısı, tedavisi ve hemşirelik bakımı -Diyabetes Mellitus,'un fizyopatolojisi, etiyolojisi, belirtileri, tedavisi, komplikasyonları ve hemşirelik bakımı -Metabolik ndrom	Prof. Dr. Nesrin NURAL Arş. Gör. Müge TEZEL	Prof. Dr. Nuran AKDEMİR Prof. Dr. Leman BİROL. 2021; İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Akademisyen Kitabevi American Diabetes Association Professional Practice Committee, & American Diabetes Association Professional Practice Committee:. (2022). 11. Chronic Kidney Disease and Risk Management: Standards of Medical Care in Diabetes—2022. Diabetes Care, 45(Supplement_1), S175-S184. American Diabetes Association Professional Practice Committee, & American Diabetes Association Professional Practice Committee:. (2022). 12. Retinopathy, Neuropathy, and Foot Care: Standards of Medical Care in Diabetes—2022. Diabetes Care, 45(Supplement_1), S185-S194. Draznin, B., Aroda, V. R., Bakris, G., Benson, G., Brown, F. M., Freeman, R., ... & Kosiborod, M. (2022). 13. Older Adults: Standards of Medical Care in Diabetes-2022. Diabetes Care, 45(Supplement_1), S195-S207. Türkiye Diyabet Vakfı (2021). Ulusal Diyabet Konsensus Grubu Diyabet Tanı ve Tedavi Rehberi. 1-196.

Yüz Yüze Eğitim	İmmünoloji ve Hemşirelik Bakımı	ÖH1, ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-İmmün sistem yapı ve fonksiyonları -İmmünite çeşitleri -İmmünoloji sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı	Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR Arş. Gör. Müge TEZEL	Büyüköztürk S (2014). Alerjik Hastalıklara Pratik Yaklaşım. Selen Yayıncılık. Gazel D (2020). Sağlık Bilimlerinde Klinik Mikrobiyoloji. Akademisyen Kitapevi. Camcıoğlu Y, Deniz G (2015). Temel İmmunoloji. Güneş Tıp Kitapevi.	American Academy of Allergy, Asthma & Immunology (2022). Practice Parameters and Guidelines. Erişim Adresi: https://www.aaaai.org/Allergist-Resources/Statements-Practice-Parameters/Practice-Parameters-Guidelines . Erişim Tarihi: https://www.aaaai.org/Allergist-Resources/Statements-Practice-Parameters/Practice-Parameters-Guidelines . Society guidelines in Allergy and Immunology (2022). Erişim Adresi: https://www.uptodate.com/contents/table-of-contents/allergy-and-immunology/society-guidelines-in-allergy-and-immunology Erişim Tarihi: 22.01.22 Scudiero, O., Lombardo, B., Brancaccio, M., Mennitti, C., Cesaro, A., Fimiani, F., ... & Frisso, G. (2021). Exercise, immune system, nutrition, respiratory and cardiovascular diseases during COVID-19: a complex combination. International Journal of Environmental Research and Public Health, 18(3), 904.
Yüz Yüze Eğitim	Eklem ve Bağ Doku Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Eklem ve bağ dokusunun anatomik yapısı ve fonksiyonları -Eklem ve bağ dokusu hastalıkları ve hemşirelik bakımı	Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER Arş. Gör. Müge TEZEL	Prof. Dr. Nuran AKDEMİR Prof. Dr. Leman BİROL. 2021; İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Akademisyen Kitabevi	Ozkaraman, A., & Uzgör, F. (2019). Sistemik Lupus Eritematozus ve Hemşirelik Yönetimi. Kocaeli Tıp Dergisi, 8(3), 69-79. Gümüş K, Ünsal A. (2014). Osteoartrit'te Hemşirelik Bakımına Güncel Bir Bakış. Balıkesir Sağlık Bil Derg, 3(3):179- 182.
Yüz Yüze Eğitim	Deri Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	ÖH1, ÖH2, ÖH3	PÇ1, PÇ8, PÇ15, PÇ16	-Derinin yapısı ve Fonksiyonları -Genel deri değerlendirmesi -Deri hastalıkları ve hemşirelik bakımı	Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER Arş. Gör. Müge TEZEL	Prof. Dr. Nuran AKDEMİR Prof. Dr. Leman BİROL. 2021; İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Akademisyen Kitabevi	Altun, T. (2019). Hemşirelik Öğrencilerinin Deri Kanseri ve Güneşten Korunmaya Yönelik Bilgilerinin Belirlenmesi (Master's thesis, Eastern Mediterranean University (EMU)-Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ)).

ARA SINAV HAFTASI (15-23 Kasım 2025)

YARIYIL SONU SINAV HAFTASI (05-18 Ocak 2026)

BÜTÜNLEME SINAV HAFTASI (26 Ocak-1 Şubat 2026)

Ek 3. İç Hastalıkları Hemşireliği Ders İçeriğinin HUÇEP'e Göre İncelenmesi

HUÇEP		
KONULAR	İÇERİK	Öğrenme çıktısı/kazanım
AĞRI	- Ağrının tanımı ve ağrı teorileri - Ağrı çeşitleri - Ağrı basamakları - Ağrı skalaları - Ağrısı olan hastada hemşirelik bakımı	- Ağrıyı değerlendirme yöntemlerini kullanabilme - Değerlendirme yöntemlerini kullanarak ağrıyı tanımlayabilme - Ağrılı bireye yönelik hemşirelik girişimlerini planlayabilme - Ağrılı bireye yönelik planlanan hemşirelik girişimlerini uygulayabilme - Ağrılı bireye uygulanan hemşirelik girişimlerini değerlendirebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme - İç hastalıkları hemşireliği uygulama alanında beklenmeyen durumlarda yeni stratejik planlar ve çözümler geliştirebilme
BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI	- İmmün sistem yapı ve fonksiyonları - İmmünite çeşitleri - İmmünoloji sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı	- Bağışıklık sistemi hastalıklarında uygun hemşirelik bakımını verebilme - Bağışıklama programını uygulayabilme - İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını, amacını ve önemini kavrayabilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
DERİ SAĞLIĞI VE HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI	- Derinin yapısı ve fonksiyonları - Genel deri değerlendirilmesi - Deri hastalıkları ve hemşirelik bakımı	- Deri bütünlüğünü koruyabilme - Deri ile ilgili sorunları olan bireye gerekli hemşirelik bakımını verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme - İç hastalıkları hemşireliği uygulama alanında beklenmeyen durumlarda yeni stratejik planlar ve çözümler geliştirebilme

ENDOKRİN SİSTEM HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI	-Endokrin sistemin yapı ve fonksiyonları -Endokrin sistemi hastalıklarının tanısı, tedavisi ve hemşirelik bakımı -Diyabetes Mellitus,'un fizyopatolojisi, etiyolojisi, belirtileri, tedavisi, komplikasyonları ve hemşirelik bakımı -Metabolik sendrom	Endokrin sistem hastalıklarından korunmada danışmanlık verebilme - Endokrin sistem hastalıklarında gerekli hemşirelik bakımını verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını, amacını ve önemini kavrayabilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
KALP DAMAR SİSTEMİ HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI	-Kardiyovasküler sistemin yapı ve fonksiyonları -Kalbin iletim sistemi, EKG bulguları -Kalp ve dolaşım sisteminin değerlendirilmesi ve tanı yöntemleri - Kalp ve dolaşım sistemi hastalıkları semptomları, tanı, tedavisi ve hemşirelik bakımı	Kalp damar sistemi hastalıklarından korunmada eğitim verebilme - Kalp damar sistemi hastalıklarından korunmada danışmanlık yapabilme - Kalp damar sistemi hastalığı olan bireye hemşirelik bakımı verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını, amacını ve önemini kavrayabilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
KAN HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI	-Kanın bileşenleri, fizyoloji ve şekilli elemanları -Hematolojik hastalıklar ve hemşirelik bakımı -Lökosit hastalıkları ve hemşirelik bakımı -Kanama bozuklukları ve hemşirelik bakımı -Kemik iliği biyopsisi ve hemşirelik bakımı	- Kan hastalıklarından korunmada eğitim verebilme - Kan hastalıklarında hemşirelik bakımı verebilme - Kan ve kan ürünlerini uygulayabilme, - Kan ve kan ürünlerinin komplikasyonlarını tanıyabilme - Kan ve kan ürünlerinin komplikasyonlarına uygun girişimde bulunabilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
KANSER (ONKOLOJİ) HEMŞİRELİĞİ	-Kanser ve epidemiyolojisi -Kanserin etiyolojisi -Kanserin oluşum evresi, kanserleşme sürecinin (karsinogenezis) fizyopatolojisi -Kanserin hücre döngüsü, invazyon ve metastazı	- Kanserden korunma konusunda eğitim verebilme - Kanserden korunma konusunda danışmanlık yapabilme - Kanserde erken tanı konusunda eğitim verebilme - Kanserde erken tanı konusunda danışmanlık yapabilme - Kanserli bireye hemşirelik bakımı verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını, amacını ve önemini kavrayabilme

	-Kanserin etkileri ve belirtileri -Kanserin tanı yöntemleri, değerlendirilmesi -Kanserden korunma ve tedavi yöntemleri -Kanser ilaçlarının sınıflandırılması -Kanserde semptom kontrolü, onkolojik aciller ve hemşirelik bakımı	- İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
KAS-İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI	-Eklem ve bağ dokusunun anatomik yapısı ve fonksiyonları -Eklem ve bağ dokusu hastalıkları ve hemşirelik bakımı	- Kas iskelet sistemi hastalıklarından korunmada eğitim verebilme, - Kas iskelet sistemi hastalıklarında hemşirelik bakımı verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
SIVI-ELEKTROLİT DENGESİ	-Beden sıvıları ve Homeostazis -Su ve elektrolitlerin görevi -Sıvı-Elektrolit dengesi/ dengesizlikleri ve hemşirelik bakımı -Asit baz tampon sistemleri -Asit baz dengesi/ dengesizlikleri ve hemşirelik bakımı	- Sıvı-elektrolit, asit-baz dengesizliklerini tanılayabilme - Sıvı-elektrolit, asit-baz dengesizliklerinde hemşirelik bakımı verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
SİNDİRİM SİSTEMİ HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI	-Sindirim sistemi organları ve işlevleri -Sindirim sisteminin çalışmasının düzenlenmesi - Sindirim sistemi hastalıklarında görülen semptomlar -Sindirim sistemi hastalıkları tanı, tedavisi ve hemşirelik bakımı	- Sindirim sistemi hastalıklarından korunmada eğitim verebilme - Sindirim sistemi hastalıklarında hemşirelik bakımı verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını, amacını ve önemini kavrayabilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
SİNİR SİSTEMİ HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI	-Sinir sisteminin yapı ve fonksiyonları -Sinir sisteminin değerlendirilmesi -Sinir sisteminin tanı yöntemleri	- Sinir sistemi hastalıklarında hemşirelik bakımı verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme -İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme

	-Sinir sistemi hastalıklarının tanısı tedavisi ve hemşirelik bakımı	
SOLUNUM SİSTEMİ HASTALIKLARINDA EMŞİRELİK BAKIMI	-Solunum sisteminin yapısı ve fonksiyonları -Solunum sisteminin değerlendirilmesi -Solunum sisteminin tanı yöntemleri -Solunum sistemi hastalıkları, tanı, tedavisi ve hemşirelik bakımı	Solunum sistemi hastalıklarından korunmada eğitim verebilme - Solunum sistemi hastalıklarında hemşirelik bakımı verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını, amacını ve önemini kavrayabilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
ÜRİNER SİSTEM HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI	-Üriner sistem yapı ve fonksiyonları - Üriner sistem hastalıklarının risk faktörlerini - Üriner sistem hastalıklarının değerlendirilmesi ve tanı yöntemleri -Üriner sistem hastalıklarının tanısı, tedavisi ve hemşirelik bakımı -Diyaliz türleri ve hemşirelik bakımı	Üriner sistem hastalıklarından korunmada eğitim verebilme - Üriner sistem hastalıklarında hemşirelik bakımı verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını, amacını ve önemini kavrayabilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme - İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme
YAŞLI SAĞLIĞI VE BAKIMI	-Yaşlılık tanımı ve yaşlılıkla ilgili terimler -Dünyada ve Türkiye’de yaşlı nüfusun durumu -Ülkemizdeki yaşlı nüfusun sosyo- ekonomik özellikleri -Sosyal açıdan yaşlılık -Yaşlı bireylerde istismar ve ihmal	-Sağlık bakımı gereksinimi olan yaşlı bireylere hemşirelik süreci doğrultusunda bakım verebilme - İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanabilme -İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamalara aktarabilme

Ek 4. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Temel Hemşirelik Uygulamaları ve İlgili Beceriler Listesi

	KLİNİK HEDEFLER		
	BİLİŞSEL HEDEFLER	DUYUŞSAL HEDEFLER	PSİKOMOTOR HEDEFLER
Yaşlılık ve Hemşirelik Bakımı	- Yaşlılığın tanımını bilir, türlerini açıklar. - Dünya’da yaşlı nüfusun durumunu bilir ve yorumlar. - Türkiye’de yaşlı nüfusun durumunu bilir ve yorumlar. - Sosyal açıdan yaşlılık kavramını tanımlar. - Yaşlılıkta istismar ve ihmal nedenlerini ve semptomlarını bilir ve yorumlar. - Yaşlı bireylerde meydana gelen fizyolojik değişikliklerin belirtilerini açıklar ve yorumlar. - Yaşlı bireylerde ilaç kullanımına ilişkin sorunları tanımlar, hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır.	- Yaşlı birey ile etkili iletişim kurar. - Yaşlı bireyin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. - Yaşlı bireyde görülen gereksinimlere ve sorunlara yönelik baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir.	- Yaşlı hastalıklarının tanımlanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. - Yaşlı hastalıklarının tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. - Yaşlı hastalıklarına ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. - Yaşlı hastalıklarında gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. - Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.

Palyatif bakım ve Hemşirelik	• Palyatif bakım ve türlerini tanımlar. • Palyatif bakım amaçlarını bilir ve tartışır. • Hospis kavramını ifade eder. • Palyatif bakım gerektiren hastalıkları açıklar. • Palyatif bakım modellerini bilir ve yorumlar. • Dünya’da palyatif bakım sürecini bilir ve yorumlar. • Türkiye’de palyatif bakım sürecini bilir ve yorumlar. • Palyatif bakımda semptom yönetimini bilir, hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır. • Palyatif bakım gerektiren hastalıkların tanılama ve tedavi süreçlerini bilir ve tartışır.	• Palyatif bakımda tedavi alan hasta/aile ile iletişim kurar. • Palyatif bakımda tedavi alan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Palyatif bakımda tedavi alan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir.	• Palyatif bakım gerektiren hastalıkların tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Palyatif bakım gerektiren hastalıkların tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Palyatif bakım gerektiren hastalıklara ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Palyatif bakım gerektiren hastalıklarda gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
Ağrı ve Hemşirelik Bakımı	• Ağrı tanımını bilir. • Ağrı türlerini tanımlar. • Ağrı ve türlerinin fizyopatolojik sürecini açıklar. • Ağrı değerlendirme yöntemlerini yorumlar. • Ağrı tedavi yöntemlerini bilir ve açıklar. • Ağrıya yönelik hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır.	• Ağrısı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Ağrısı olan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Ağrısı olan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir.	• Ağrının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Ağrının tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Ağrıya ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Ağrıya yönelik gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.

Kan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	• Hematopoezis sürecini açıklar. • Kanın, yapısı, özellikleri ve görevlerini tanımlar. • Eritrosit hastalıklarının, klinik belirtileri, tedavi ve prognozlarını açıklar ve yorumlar. • Lökosit hastalıklarının klinik belirtileri, tedavi ve prognozlarını açıklar ve yorumlar. • Kanama ve pıhtılaşma hastalıklarının klinik belirtileri, tedavi ve prognozlarını açıklar ve yorumlar. • Lösemi ve türlerini tanımlar. • Lösemi ve türlerinin fizyopatolojik sürecini ve hastalığa ilişkin semptomları açıklar. • Lösemilerde hemşirelik bakımı hedeflerini belirler ve tartışır. • Anemi ve türlerinin tanımını yapar. • Anemi ve türlerinin fizyopatolojik sürecini ve hastalığa ilişkin semptomları açıklar. • Anemilerde hemşirelik bakımı hedeflerini belirler ve tartışır. • Demir ilacı kullanımında dikkat edilmesi gerekenleri bilir.	• Lösemi tanısı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Lösemi tanısı olan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Lösemi tanısı olan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir. • Anemi tanısı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Anemi tanısı olan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Anemi tanısı olan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir. • Demir ilacı kullanımı hakkında hastayla bilgilerini paylaşır.	• Yaşam bulgularını ölçer, değerlendirir ve kaydeder. • Hasta cildinde gelişen ekimoz, peteşi ve purpurayı saptar. • Kan hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Tedavide yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • İlaç endikasyonlarını ve komplikasyonlarını bilir ve takip eder. • İnfüzyon pompası ile intravenöz ilaç gönderimini güvenli bir şekilde başlatır, akış hızını düzenler, izler ve kaydeder. • Kan ve kan ürünlerini tanıır, güvenli şekilde hazırlar, uygular ve kaydeder. • Kan kültürü sonuçlarını kaydeder ve değerlendirir. • Kan transfüzyonunu güvenli bir şekilde başlatır, akış hızını düzenler, izler ve kaydeder. • Kemik iliği aspirasyonuna ilişkin hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Kan hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Kan hastalıklarının tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Kan hastalıklarına ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Kan hastalıklarında gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
--	---	--	---

Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	• Solunum sistemi hastalıklarının insidansını bilir. • Solunum sistemi hastalıklarının tanımlarını, risk faktörlerini bilir ve fizyopatolojisini açıklar. • Solunum sistemi hastalıklarının semptomlarını bilir ve yorumlar. • Solunum sistemi hastalıklarının tanı ve tedavi sürecini bilir. • Solunum sistemi hastalıklarına yönelik hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır. • Solunum sistem hastalığı olan birey/ailenin eğitim gereksinimlerini bilir. • Kronik obstrüktif akciğer hastalığının (KOA) tanımını yapar, fizyopatolojik süreci tanımlar, hastalığa özgü semptomları ilişkilendirir ve hemşirelik bakımı hedeflerini belirler ve tartışır. • Pnömonin tanımını bilir, risk faktörlerini tanımlar, fizyopatolojisini açıklar, görülen semptomlarla ilişkilendirir ve hemşirelik bakımı hedeflerini belirler ve tartışır. • Astımın tanımını ifade eder, risk faktörlerini tanımlar. fizyopatolojisini açıklar, görülen semptomlarla ilişkilendirir ve hemşirelik bakımının hedeflerini belirler ve tartışır. • Akciğer embolisinin tanımını bilir, risk faktörlerini tanımlar semptomlarla ilişkilendirir ve embolide hemşirelik bakımının hedeflerini belirler ve tartışır. • COVID-19 pandemisini bilir, risk faktörlerini tanımlar, fizyopatolojisini açıklar, görülen semptomlarla	• Solunum sistemi hastalığı olan birey/ailenin kliniğe kabulünü ve adaptasyonunu sağlar. • Solunum sistemi hastalığı olan birey/ailenin taburculuk sürecini başından sonuna kadar takip etmeye ve yönetmeye isteklidir. • Solunum sistemi hastalığı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Solunum sistemi hastalığı olan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Solunum sistemi hastalığı olan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir. • KOAH/bronşit/pnömoni/tüberküloz/astım/akciğer embolisi ve akciğer kanseri tanımlı hasta ile iletişim kurar. • KOAH/bronşit/pnömoni/tüberküloz/astım/akciğer embolisi ve akciğer kanseri olan hastanın gereksinimlerini belirler ve hastanın gereksinimlerinde önceliklerini saptar.	• Solunumun sayısını, ritmini ve tipini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Akciğer seslerini dinler, normal ve anormal solunum seslerini ayırt eder. • Solunum sistemi hastalıklarına ilişkin fizik muayene yapar. • Nazal kanül ve maske ile oksijen tedavisi uygular. • Oksijen saturasyonunu ölçer, değerlendirir ve kaydeder. • Solunum ve öksürük egzersizlerini uygular ve izler. • Postural drenaj uygular. • Hava yolu açıklığını sağlar. • Göğüs tüpü olan hastayı izler ve bakımını yapar. • Solunum sistemine ait gelişebilecek enfeksiyon hastalıklarından korunmaya ilişkin eğitim verir. • Trakeostomisi olan hastayı izler ve bakımını yapar. • Endotrakeal tüpü olan hastayı izler ve bakımını yapar. • Mekanik ventilatöre bağlı hastayı izler ve bakımını yapar. • Solunum sistemine ait semptomları izler ve değerlendirir. • İnhaler ilaçları güvenli bir şekilde uygular. • Balgam örneği alır, izler, değerlendirir ve kaydeder. • Boğaz kültürü alır, izler, değerlendirir ve kaydeder. • Airway uygular, izler ve değerlendirir. • Oral ve nazal aspirasyon yapar. • Torasentez uygulanan hastayı izler ve bakımını yapar. • Akciğer biyopsisine ilişkin hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Solunum fonksiyon testlerini uygular ve değerlendirir. • Solunum sistemi hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Solunum sistemi hastalıklarının tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Solunum sistemi hastalıklarına ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Solunum sistemi hastalıklarında gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler.
--	---	--	--

	ilişkilendirir ve hemşirelik bakımı hedeflerini belirler ve tartışır.		• Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
Kanser ve Hemşirelik Bakımı	• Kanserın önemini, etiyolojik risk faktörlerini, değerlendirilmesi ve korunma yollarını bilir. • Kanserde tanı yöntemleri, karsinogenezis sürecini tanımlar. • Kanser tedavilerini açıklar. • Kemoterapinin yan etkilerini bilir. • Radyoterapinin yan etkilerini bilir. • Kemoterapi ve radyoterapiye bağlı yan etkilerin önlenmesinde hemşirelik girişimlerini bilir. • Onkolojik acilleri tanımlar. • Kanserde semptom yönetimini ve hemşirelik bakımını bilir. • Kemoterapi öncesi premedikasyon uygulamasını bilir. • Kemoterapi sürecinde hidrasyon gerekliliğini ve önemini açıklar.. • Port kateterin kullanım amaçlarını bilir.	• Onkolojik hastalığı olan birey/ailenin kliniğe kabulünü ve adaptasyonunu sağlar. • Onkolojik hastalığı olan birey/ailenin taburculuk sürecini başından sonuna kadar takip etmeye ve yönetmeye isteklidir. • Onkolojik hastalığı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Onkolojik hastalığı olan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Onkolojik hastalığı olan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir.	• Yaşam bulgularını ölçer, değerlendirir ve kaydeder. • Kanser hastalıklarına ilişkin fizik muayene yapar. • Tıbbi beslenme tedavisini izler ve değerlendirir. • Boy ve kilo ölçümünü yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Ağrıyı izler, şiddetini değerlendirir ve kaydeder. • Hidrasyonu izler ve değerlendirir. • Kemoterapi ve radyoterapiye ilişkin gelişebilecek semptomları izler ve hemşirelik bakımını uygular. • Kemoterapi ve radyoterapiye ilişkin gelişebilecek komplikasyonları izler ve hemşirelik bakımını uygular. • Port kateter bakımını yapar, ilaç uygular, izler, değerlendirir ve kaydeder. • Santral venöz kateter bakımını yapar, ilaç uygular, izler, değerlendirir ve kaydeder. • Onkolojik hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Onkolojik tedavide yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Onkolojik hastalıklara ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Onkolojik hastalıklarda gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.

Üriner Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı • Üriner sistemi hastalıklarının insidansını bilir. • Üriner sistemi hastalıklarının tanımlarını, risk faktörlerini bilir ve fizyopatolojisini açıklar. • Üriner sistemi hastalıklarının semptomlarını bilir ve yorumlar. • Üriner sistemi hastalıklarının tanı ve tedavi sürecini bilir. • Üriner sistemi hastalıklarına yönelik hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır. • Üriner sistem hastalığı olan birey/ailenin eğitim gereksinimlerini bilir. • Sistit 'in etkenleri, nedenleri, klinik belirtileri, tedavi ve hemşirelik yönetimini açıklar. • Piyelonefrit'in etkenleri, nedenleri, klinik belirtileri, tedavi ve hemşirelik yönetimini açıklar. • Glomerulonefrit'in immunolojik mekanizmasını tanımlar, akut ve kronik glomerulonefrit'in nedenleri, klinik belirtileri, tedavi ve hemşirelik yönetimini açıklar. • Nefrotik sendromun nedenleri, klinik belirtileri, tedavi ve hemşirelik yönetimini açıklar. • Akut böbrek hastalığı evreleri, nedenleri, klinik belirtileri ve hemşirelik yönetimini tanımlar. • Kronik böbrek hastalığı evreleri, nedenleri, klinik belirtileri ve hemşirelik yönetimini tanımlar.	• Üriner sistem hastalığı olan birey/ailenin kliniğe kabulünü ve adaptasyonunu sağlar. • Üriner sistem hastalığı olan birey/ailenin taburculuk sürecini başından sonuna kadar takip etmeye ve yönetmeye isteklidir. • Üriner sistem hastalığı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Üriner sistem hastalığı olan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Üriner sistem hastalığı olan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir. • Sistit/pyelonefrit/glomerulonefrit/nefrotik sendrom/böbrek yetmezliği tanılı hasta ile iletişim kurar. • Sistit/pyelonefrit/glomerulonefrit/nefrotik sendrom/böbrek yetmezliği tanılı hastanın gereksinimlerini belirler ve hastanın gereksinimlerinde önceliklerini saptar.	• Aldığı-çıkarıldığı sıvı izlemine yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Ödem takibi ve bakımını yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Kilo ölçümünü yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Bel çevresi ölçümünü yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Kan basıncını ölçer, değerlendirir ve kaydeder. • Nabız sayısını, ritmini ve tipini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Üriner sistem hastalıklarına ilişkin fizik muayene yapar. • Sıvı elektrolit ve volüm dengesizliklerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • İdrar miktarını, rengini, kokusunu, dansitesini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Üriner sistem hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Üriner sistem hastalıklarının tedavisinde yer alan ilaçları (eprex, antiasidoz, antifosfat vb.) güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Hemodiyaliz ve periton diyalizi uygulanan hastanın bakımını yapar, izler ve değerlendirir. • Mesane kateterizasyonu olan hastanın bakımını yapar, izler ve değerlendirir. • İdrar kültürü alır, izler, değerlendirir ve kaydeder. • Saatlik/24 saatlik idrar takibi yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Üriner sistem hastalıklarında uygulanan tıbbi beslenme tedavisini izler ve değerlendirir. • Arteriyovenöz fistül/greft/katater bakımı yapar, izler ve değerlendirir. • Üriner sistem hastalıklarının tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Üriner sistem hastalıklarına ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Üriner sistem hastalıklarında gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
---	---	---

	• Diyaliz tedavisi yöntemlerini, endikasyonlarını, kontrendikasyonlarını, komplikasyonlarını ve hemşirelik yönetimini tanımlar.		
--	---	--	--

Metabolizma ve Endokrin Hastalıkları Hemşirelik Bakımı	• En sık görülen metabolizma ve endokrin sistem hastalıklarını tanıır. • Endokrin sistemi hastalıklarının insidansını bilir. • Endokrin sistemi hastalıklarının tanımlarını, risk faktörlerini bilir ve fizyopatolojisini açıklar. • Endokrin sistemi hastalıklarının semptomlarını bilir ve yorumlar. • Endokrin sistemi hastalıklarının tanı ve tedavi sürecini bilir. • Endokrin sistemi hastalıklarına yönelik hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır. • Endokrin sistem hastalığı olan birey/ailenin eğitim gereksinimlerini bilir. • Diyabetes mellitus semptomlarını bilme • Diyabetes mellitus komplikasyonlarını tanıır, patofizyolojisini analiz edebilir • Cushing ve addison hastalığını tanımlayabilir; belirti, bulgu, semptom ve komplikasyonlarını listeleyebilir. • Tiroid hastalıkları tanımlayabilir; belirti, bulgu, semptom ve komplikasyonlarını listeler. • Hipofiz bezi hastalıklarını tanımlar. • Metabolik sendromu tanımlayabilir. • Metabolik hastalıkların neden olduğu sıvı elektrolit dengesizliklerini tanımlayabilir, elektrolitleri izleyebilir, yorumlayabilir.	• Endokrin sistem hastalığı olan birey/ailenin kliniğe kabulünü ve adaptasyonunu sağlar. • Endokrin sistem hastalığı olan birey/ailenin taburculuk sürecini başından sonuna kadar takip etmeye ve yönetmeye isteklidir. • Endokrin sistem hastalığı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Endokrin sistem hastalığı olan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Endokrin sistem hastalığı olan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir. • Diyabetes mellitus olan hastaya yaklaşımda bakım vermeye isteklidir. • Diyabetes mellitus hastalarında gelişebilecek akut komplikasyonları yönetmeye hazır bulunur. • Diyabetes mellitus yönetiminde hastaya eğitim vererek yaşam değişikliği yapmaya adanmıştır. • Cushing ve addison hastalarına yaklaşımda istekli olma ve yardım etme gücüne sahiptir. • Tiroid hastalarına yaklaşımda istekli olma ve yardım etme gücüne sahiptir. • Hipofiz bezi hastalıklarına sahip bireylere bakım vermeye isteklidir. • Sıvı elektrolit dengesizliği olan hastaya bakım vermede yeterince istekli atılgan ve müdahale yeteneğine sahiptir. • Metabolik sendrom olan hastaya eğitim verir.	• Metabolizma ve endokrin sistem hastalıklarına ilişkin fizik muayene yapar. • Diyabet komplikasyonlarına ait (hipoglisemi- hiperglisemi, diyabetik ketoasidoz ve nonketatonik koma) semptomları izler, değerlendirir ve müdahale eder. • Diyabetin yönetimi için hasta ve ailesine eğitim verir. • Diyabetik ayak muayenesini yapar, tedavi ve bakım uygular, izler ve değerlendirir. • Steroid ilaçların etki ve yan etkilerini izler, değerlendirir. • Steroid tedavisi alan hastanın bakımını yapar. • Elektrolit dengesizliklerinde gelişebilecek semptomları (chvostek, trousseau vb) izler ve değerlendirir. • Elektrolit dengesizliği olan (hipokalsemi, hiperkalemi vb.) hastanın bakımını yapar, izler ve değerlendirir. • Endokrin sistem hastalıklarına özgün (Cushing sendromu, hipotroidi vb.) gelişebilecek ödemin takibini yapar, izler ve değerlendirir. • Glukometre ile kan şekeri ölçer, değerlendirir ve kaydeder. • Endokrin sistem hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Endokrin sistem hastalıklarında uygulanan tıbbi beslenme tedavisini izler ve değerlendirir. • Endokrin sistem hastalıklarında egzersiz planı oluşturur, uygular ve değerlendirir. • İnsülin preparatlarını güvenli bir şekilde hazırlar, uygular ve kaydeder. • Endokrin sistem hastalıklarının tedavisinde yer alan diğer ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Endokrin sistem hastalıklarına ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Endokrin sistem hastalıklarında gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
---	---	--	--

Kardiyovasküler Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	• Kardiyovasküler sistemi hastalıklarının insidansını bilir. • Kardiyovasküler sistemi hastalıklarının tanımlarını, risk faktörlerini bilir ve fizyopatolojisini açıklar. • Kardiyovasküler sistemi hastalıklarının semptomlarını bilir ve yorumlar. • Kardiyovasküler sistemi hastalıklarının tanı ve tedavi sürecini bilir. • Kardiyovasküler sistemi hastalıklarına yönelik hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır. • Kardiyovasküler sistem hastalığı olan birey/ailenin eğitim gereksinimlerini bilir. • Kronik kalp yetersizliğinin etiyolojisini, belirti-bulgularını ve tedavisini bilir. • Koroner arter hastalığının etiyolojisini, belirti-bulgularını ve tedavisini bilir. • Hipertansiyonun etiyolojisini, belirti-bulgularını ve tedavisini bilir. • Miyokard infarktüsünün etiyolojisini, belirti-bulgularını ve tedavisini bilir. • AMI’de acil müdahaleyi bilir. • Kalp kapak hastalıklarının etiyolojisini, belirti-bulgularını ve tedavisini bilir. • Kalbin kazanılmış hastalıklarının (endokardit, miyokardit, perikardit, akut eklem romatizması) etiyolojisini, belirti-bulgularını ve tedavisini bilir. • Kardiyovasküler hastalıklarda hemşirelik girişimlerini bilir.	• Kardiyovasküler sistem hastalığı olan birey/ailenin kliniğe kabulünü ve adaptasyonunu sağlar. • Kardiyovasküler sistem hastalığı olan birey/ailenin taburculuk sürecini başından sonuna kadar takip etmeye ve yönetmeye isteklidir. • Kardiyovasküler sistem hastalığı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Kardiyovasküler sistem hastalığı olan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Kardiyovasküler sistem hastalığı olan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir. • KKY/KAH/AMI/HT hastası ile etkili bir iletişim kurar, hastanın kliniğe kabulünü ve adaptasyonunu sağlar. • KKY/KAH/AMI/HT tanıli hastanın gereksinimlerini belirler ve hastanın gereksinimlerinde önceliklerini saptar; hastayı tedavi hakkında bilgilendirir. • Digital grubu ilaç kullanımı hakkında hastayla bilgilerini paylaşır. • Diüretik kullanan hastalara ödem ve kilo takibi konularında bilgi verir. • Antihipertansif ilaç kullanımı hakkında hastayla bilgilerini paylaşır. • Yaşam biçimi değişiklikleri hakkında hastayla bilgilerini paylaşır ve sağlıklı yaşam biçimi için hastayı destekler. • KKY/KAH/AMI/HT tanıli hastaya hastalığı ile ilgili farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.), bilgilerini sunar. • KKY/AMI/KAH/HT hastasının duygu ve düşüncelerini paylaşır. • AMI geçirmiş hastanın korkularını anlamaya çalışır, dinler ve destek sağlar.	• Yaşam bulgularını ölçer, değerlendirir ve kaydeder. • Aldığı-çıkarıldığı sıvı izlemine yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Kardiyovasküler hastalıklarda gelişebilecek ödemin takibini ve bakımını yapar, izler ve değerlendirir. • Kardiyovasküler sistem hastalıklarına ilişkin fizik muayene yapar. • Apikal kalp seslerini dinler, değerlendirir ve kaydeder. • Solunum sıkıntısı olan hastanın bakımını yapar. • Ortopneik pozisyon verir ve izler. • Kardiyovasküler hastalıklarda uygulanan tıbbi beslenme tedavisini izler ve değerlendirir. • Göğüs ağrısını değerlendirir ve müdahale eder. • Elektrokardiyografi çekimi yapar, değişiklikleri izler ve kaydeder. • Kardiyovasküler acillerde hemşirelik girişimlerinde bulunur. • Hastayı monitorize eder, izler ve değerlendirir. • Santral venöz basınç ölçümü (CVP) yapar, değerlendirir ve kaydeder. • İntraarterial basınç ölçümü uygulamasını izler ve değerlendirir. • Juguler ven dolgunluğunu izler ve değerlendirir. • Kardiyovasküler sistem hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Dijital ilaçları (digoksin vb.) güvenli bir şekilde hazırlar, uygular ve kaydeder. • Kardiyovasküler hastalıkların tedavisinde yer alan diğer ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Kardiyovasküler hastalıklara ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Kardiyovasküler hastalıklarda gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
--	--	--	--

Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	• Sindirim sistemi hastalıklarının insidansını bilir. • Sindirim sistemi hastalıklarının tanımlarını, risk faktörlerini bilir ve fizyopatolojisini açıklar. • Sindirim sistemi hastalıklarının semptomlarını bilir ve yorumlar. • Sindirim sistemi hastalıklarının tanı ve tedavi sürecini bilir. • Sindirim sistemi hastalıklarına yönelik hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır. • Sindirim sistem hastalığı olan birey/ailenin eğitim gereksinimlerini bilir. • Karaciğer sirozunun patofizyolojisini analiz edebilir • Karaciğer Sirozunun belirti, bulgu, semptom ve komplikasyonlarını bilir. • Karında assit birikiminin etyolojisini tanımlar. • Safra kesesi hastalıklarını ve semptomlarını listeler. • Hepatit çeşitlerini tanımlar ve Hepatit A, B, C, D, E'nin belirti, bulgu ve semptomlarını listeler. • Sarılığın etyolojisini, ilgili laboratuvar bulgularını listeler. • Pankreas hastalıklarının belirti ve bulgularını tanımlar. • Barsak hastalıklarının belirti ve bulgularını tanımlar. • Gastroözefagial reflü ve ülser belirti, bulgu ve semptomlarını tanımlar. • Gastrointestinal sistem kanama belirti bulgularını tanımlayabilir.	• Sindirim sistem hastalığı olan birey/ailenin kliniğe kabulünü ve adaptasyonunu sağlar. • Sindirim sistem hastalığı olan birey/ailenin taburculuk sürecini başından sonuna kadar takip etmeye ve yönetmeye isteklidir. • Sindirim sistem hastalığı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Sindirim sistem hastalığı olan hastanın/ailenin gereksinimlerini belirler ve bu gereksinimlerde öncelikleri saptar. • Sindirim sistem hastalığı olan hastaya hastalığı ile ilgili baş etme yöntemlerini farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.) öğretir. • Karaciğer Sirozu olan hastaya yaklaşımda bakım vermeye isteklidir. • Karaciğer Sirozu hastalarında gelişebilecek akut komplikasyonları yönetmeye hazır bulunur. • Assitli hastadaki fiziksel değişim sürecinde hastayı rahatlatmaya hazırdır. • Özellikle jinekomastisi olan hastaya yaklaşımda hastayı rahatır. • Safra kesesi hastalıklarında bireye bakım vermeye isteklidir. • Hepatit olan hastayı rahatlatmak ve hastalığı yönetme sürecinde isteklidir. • Pankreas, barsak ve mide hastalarına eğitimler vererek kronik durumla baş etme sürecinde hastanın yanında olduğunu gösterir. • Gastrointestinal sistem kanaması olan hastaya yaklaşım ve müdahaleye isteklidir. • Gastrointestinal sistem kanseri olan hastaya güç verebilecek profesyonel kimliğe sahiptir. • Sisteme ilişkin ağrı yönetiminde atılgan ve müdahale yeteneğine sahiptir.	• Gastrointestinal sistem hastalıklarına ilişkin gelişebilecek semptom ve komplikasyonları izler değerlendirir ve müdahale eder. • Karaciğer sirozunda gelişebilecek semptom ve komplikasyonları izler, değerlendirir ve müdahale eder. • Hepatite ilişkin gelişebilecek semptom ve komplikasyonları izler, değerlendirir ve müdahale eder. • Gastrointestinal sistem hastalıklarına ilişkin fizik muayene yapar. • Gastrointestinal sistem kanaması olan hasta bakımını yapar, izler ve değerlendirir. • Assiti olan hastanın bakımını yapar izler ve değerlendirir. • Aldığı-çıkarıldığı sıvı izlemine yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Ödem takibi ve bakımını yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Kilo ölçümünü yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Bel çevresi ölçümünü yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Gastrointestinal sistem hastalıklarında uygulanan tıbbi beslenme tedavisini izler ve değerlendirir. • Enteral beslenme (oral, nazogastrik sonda) uygulamasını yapar ve değerlendirir. • Parenteral beslenme uygulamasını yapar ve değerlendirir. • Nazogastrik sonda ile beslenen hastanın bakımını yapar, izler ve değerlendirir. • Parenteral beslenen hastanın bakımını yapar, izler ve değerlendirir. • Gaita kültürünü alır, değerlendirir ve kaydeder. • Hidrasyonu (deri turgoru, nabız vb.) değerlendirir ve kaydeder. • Lavman uygular ve izler. • Yatak içi boşaltım uygulamalarını (sürgü ve ördek) yapar ve değerlendirir. • Gaita takibi (melena ve hematemez) yapar, değerlendirir ve kaydeder. • Bağırsak seslerini dinler, değerlendirir ve kaydeder. • Kolostomisi olan hastanın bakımını yapar, izler ve değerlendirir.
---	--	--	---

	• Gastrointestinal sistem kanserlerini tanımlar. • Sisteme ilişkin ağrı yaşama nedenlerini tanımlar.		• Hepatik komada olan hastanın bakımını yapar. • Parasentez uygulamasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Gastrointestinal sistem hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Gastrointestinal hastalıkların tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Gastrointestinal hastalıklara ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Gastrointestinal hastalıklarda gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
--	--	--	---

Sinir Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	• Sinir sistemi hastalıklarının tanımlarını, risk faktörlerini bilir ve fizyopatolojisini açıklar. • Sinir sistemi hastalıklarının semptomlarını bilir ve yorumlar. • Sinir sistemi hastalıklarının tanı ve tedavi sürecini bilir. • Sinir sistemi hastalıklarına yönelik hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır. • Sinir sistem hastalığı olan birey/ailenin eğitim gereksinimlerini bilir.	• KİBAS/SVH/alzheimer/parkinson/multiple skleroz tanılı hasta ile iletişim kurar. • KİBAS/SVH/alzheimer/parkinson/multiple skleroz tanılı hastanın gereksinimlerini belirler ve hastanın gereksinimlerinde önceliklerini saptar. • KİBAS/SVH/alzheimer/parkinson/multiple skleroz tanılı hastaya hastalığı ile başetme yöntemi ile ilgili farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.), bilgilerini sunar. • Antikoagülan ilaç kullanımı hakkında hasta ve yakınlarıyla bilgilerini paylaşır. • Özellikle immobil hastada düşük ayak gelişimi ile bilgilerini hasta ve hasta yakınlarına sunar. • İmmobil hastada gelişebilecek sorunlarla ilgili hasta yakınlarını bilgilendirir.	• Bilinç takibi yapar, izler, değerlendirir ve kaydeder. • Kişi, zaman ve mekan oryantasyonu değerlendirmesini yapar. • Pupil muayenesi yapar ve kaydeder. • Duyu ve motor muayenesi yapar. • Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin fizik muayene yapar. • Range of motion (ROM) egzersizlerini uygular. • Yatan hastada gelişebilecek komplikasyonlara yönelik (bası yarası,...) semptomları izler, değerlendirir ve müdahale eder. • Düşme riskini değerlendirir, tedbir alır ve izler. • Hidrasyon takibini (Alzheimer, SVH) yapar, izler ve değerlendirir. • Yatak içi hasta bakımını uygular. • Varis çorabı uygulamasını yapar ve izler. • Yutma refleksini değerlendirir ve izler. • Lomber ponksiyonda hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • KİBAS semptomlarını değerlendirir, izler ve kaydeder. • Epileptik nöbeti değerlendirir, kaydeder ve müdahale eder. • Yorgunluğu değerlendirir ve izler. • Sinir sistemi hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Sinir sistemi hastalıklarının tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Sinir sistemi hastalıklarında gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
--	---	---	--

Bağışıklık Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	• Bağışıklık sisteminin fizyolojik yapısını kavrar. • Bağışıklık sisteminin yapısal bozukluklarına ait hastalıkları tanımlar. • Primer ve sekonder immün yetmezliklere ait semptomları açıklar. • Aşırı duyarlılık reaksiyonlarını ve alerjik hastalıkları tanımlar, etki mekanizmasını kavrar, belirtilerini bilir, hemşirelik yönetimini açıklar. • Bağışıklık sistemine özgü tanılama testlerini bilir. • İmmünoterapide hemşirenin sorumluluklarını açıklar.	• Bağışıklık sistemi ile ilgili tanı alan hasta ile iletişim kurar. • Hastanın gereksinimlerini belirler ve gereksinimlerinde önceliklerini saptar. • İmmünoterapi hakkında hastayla bilgilerini paylaşır. • Bağışıklık sistemi ile ilgili tanı alan hastanın hastalığı ile ilgili farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.), bilgilerini sunar.	• Anaflaktik reaksiyonları değerlendirir ve müdahale eder. • Bağışıklık sistem hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Bağışıklık sistemi hastalıklarına ilişkin fizik muayene yapar. • Bağışıklık sistemine özgü tanılama testlerini uygular, değerlendirir ve gelişebilecek komplikasyonlara karşı önlemini alır. • İmmünoterapi uygular ve değerlendirir. • Akut reaksiyonlarda (anaflaksi vb.) ilaç hazırlığını yapar. • Alerjik reaksiyonları (ilaç, besin vb.) izler ve değerlendirir. • Bağışıklık sistemi hastalıklarının tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Bağışıklık sistemi hastalıklarına ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Bağışıklık sistemi hastalıklarında gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
---	--	--	--

Kas İskelet Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	• Romatizmal/dejeneratif hastalıkların tanımlarını, risk faktörlerini bilir ve fizyopatolojisini açıklar. • Romatizmal/dejeneratif hastalıkların semptomlarını bilir ve yorumlar. • Romatizmal/dejeneratif hastalıkların tanı ve tedavi sürecini bilir. • Romatizmal/dejeneratif hastalıklara yönelik hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır. • Romatizmal/dejeneratif sistem hastalığı olan birey/ailenin eğitim gereksinimlerini bilir.	• Romatizmal/dejeneratif hastalığı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Hastanın gereksinimlerini belirler ve önceliklerini saptar. • Romatizmal hastalıkların tedavisinde kullanılan kortikosteroid kullanımında dikkat edilmesi gereken bilgileri hastaya sunar. • Romatizmal dejeneratif hastalığı olan hastaya hastalığı ile baş etme yöntemi ile ilgili farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.), bilgilerini sunar.	• Enflamasyon belirtilerini (kızarıklık, sıcaklık ve ağrı) değerlendirir. • Kas iskelet sistemine ilişkin fizik muayene yapar. • Ağrıyı değerlendirir, izler ve kaydeder. • Nonfarmakolojik (soğuk/sıcak uygulama, masaj vb.) ağrı giderme yöntemlerini uygular. • Eklem hareket açıklığını değerlendirir ve izler. • Egzersiz planı oluşturur ve uygular. • Kas iskelet sistemi hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Kas iskelet sistemi hastalıklarının tedavisinde kullanılan ilaçların yan etkilerini izler ve değerlendirir. • Kas iskelet sistem hastalıklarında uygulanan tıbbi beslenme tedavisini izler ve değerlendirir. • Kas iskelet sistemi hastalıklarının tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Kas iskelet sistemi hastalıklarına ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Kas iskelet sistemi hastalıklarında gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
--	--	---	--

Deri Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	• Derinin yapısı ve fonksiyonlarını tanımlar • Deri hastalıklarının tanımlarını, risk faktörlerini bilir açıklar. • Deri hastalıklarının semptomlarını bilir ve yorumlar. • Deri hastalıklarının tanı ve tedavi sürecini bilir. • Deri hastalıklarına yönelik hemşirelik bakım hedeflerini belirler ve tartışır. • Deri hastalığı olan birey/ailenin eğitim gereksinimlerini bilir.	• Deri hastalığı olan hasta/aile ile iletişim kurar. • Hastanın gereksinimlerini belirler ve önceliklerini saptar. • Deri hastalıklarının tedavisinde kullanılan ilaçlara ilişkin dikkat edilmesi gereken bilgileri hastaya sunar. • Deri hastalığı olan hastaya hastalığı ile baş etme yöntemi ile ilgili farklı eğitim teknikleri kullanarak (sunu, broşür, video vb.), bilgilerini sunar.	• Deri hastalıklarının tanılanmasına yönelik girişimlerde hasta hazırlığını yapar, komplikasyonlarını izler ve değerlendirir. • Deri hastalıklarının tedavisinde kullanılan ilaçların yan etkilerini izler ve değerlendirir. • Deri hastalıklarında uygulanan tıbbi beslenme tedavisini izler ve değerlendirir. • Deri hastalıklarının tedavisinde yer alan ilaçları güvenli bir şekilde hazırlar ve uygular. • Deri hastalıklarına ilişkin laboratuvar değerlerini izler, değerlendirir ve kaydeder. • Deri hastalıklarında gelişebilecek enfeksiyonlara ilişkin koruyucu tedbirleri uygular ve izler. • Hemşirelik bakım sürecini planlar, uygular ve değerlendirir.
---	---	--	--

Ek 5. Hemşirelik Programının Klinik/Alan Uygulamalarının HEM2059 İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitim Uygulamasına Göre Değerlendirilmesi (2024-2025 Güz Yarıyılı)

Anabilim Dalı	Uygulama Saati	Uygulamanın Yapıldığı Yer (ler) (Kurum ve Klinik)	Öğrenci Sayısı	Öğrenci/Öğretim Üyesi Oranı	Öğrenci/Öğretim Elemanı Oranı	Öğrenci/Rehber Hemşire Oranı	Uygulama Hedeflerine Ulaşılması Açısından Eğitimcilerin Değerlendirilmesi ve İyileştirme Çalışmaları	Uygulama Hedeflerine Ulaşma Açısından Öğrencilerin Değerlendirilmesi ve İyileştirme Çalışmaları
İç Hastalıkları Hemşireliği (Güz Dönemi)	8 saat/ haftada 3 gün	KTÜ Uygulama ve Araştırma Merkezi Farabi Hastanesi Fatih Devlet Hastanesi Kaşüstü Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ahi Evren Kalp Damar ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Akçaabat Haçkalı Baba	180	180/3: 60	180/4: 45	180/1:180	-Öğretim elemanlarının tümü “Eğitici Eğitimi Sertifikası” almış olup, alanıyla ilgili güncel gelişmeleri takip etmektedirler. -İç Hastalıkları Hemşireliği dersi kapsamında öğrenciler tarafından doldurulan “Öğrenci Memnuniyet Anketi” değerlendirilip, Anabilim Dalı üyeleri tarafından iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır.	-Öğrenciler uygulama alanlarında “İç Hastalıkları Hemşireliği Öğrenci Değerlendirme Formu” aracılığıyla ilgili öğretim elemanları tarafından değerlendirilmektedir. -Ayrıca öğrencinin klinik değerlendirilmesine ilişkin geri bildirim ilgili öğretim elemanı tarafından öğrencilere verilmektedir.

İlk Yayın Tarihi: 03.01.2022
Revizyon Tarihi: 15.09.2025
Revizyon No: 04

		Devlet Hastanesi						
--	--	---------------------	--	--	--	--	--	--

Ek 6. Telafi Formu

KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
UYGULAMA TELAFİ FORMU

Öğrencinin;	
Adı – Soyadı	
No	
Bölümü	
Sınıfı	
İmza	
Uygulama Yapılan Ders	
Uygulama Yaptığı Kurum	
Uygulama Yaptığı Klinik	
Devamsızlık Yaptığı Tarih	
Telafi Tarihi	
Telafinin Yapıldığı Klinik	
Telafinin Yapıldığı Klinikteki Sorumlu veya Birlikte Çalıştığı Hemşirenin	Adı Soyadı: İmzası:
Dersin Sorumlu Öğretim Elemanı	

Ek 7. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi İş Sağlığı ve Güvenliği, Aşı, Sigorta vb. Belgeleri

**DERSE BAĞLI UYGULAMA veya STAJ ÖNCESİ
ÖĞRENCİLERİN HAZIRLAMASI GEREKEN BELGELER ve
YAPMASI GEREKEN İŞLEMLER**

Aşağıda sıralanan 4 belge, uygulamalı her ders için ve her iki dönem için hazırlanıp, ilgili kısımları onaylatıldıktan sonra 1 ay evvelden MEDİKO'ya teslim edilmelidir.

1. STAJ FORMU / DERSE BAĞLI UYGULAMA Formu^a
2. Aile Sağlık Yardımı Sorgulama Belgesi^b
3. Kimlik Fotokopisi^c
4. Sağlık Provizyon Belgesi^d

KAMU HASTANELERİ'nde staj yapacak öğrenciler aşağıdaki 6 adet belgeyi hazırlayıp KAMU HASTANESİNİN staj birimine teslim etmeleri gereklidir.

- 2 adet STAJ FORMU
- KTÜ İşyeri Staj Sözleşmesi^e
- Ziraat Bankası IBAN Makbuzu^f
- Resimli Öğrenci Belgesi^g
- İş Sağlığı Güvenliği Sertifikası^h
- Periyodik Muayene Formuⁱ

ÜNİVERSİTE (Farabi) HASTANESİ'nde staj yapacak öğrencilerin ek işlem yapmasına gerek yok ancak, İş Sağlığı Güvenliği Sertifikası^h mutlaka alınmalıdır.

- Sigorta İşleminin yapıldığına dair belge MEDİKO'dan alınıp staj yapılan hastanenin ÖĞRENCİ BİRİMİNE bir gün önceden teslim edilmelidir.
- Dersin Öğr. Üyesi tarafından her ay sonunda PUANTAJ CETVELİ (öğrencinin çalıştığı gün sayısını gösteren cetvel) staj yapılan kurumun ilgili bölümüne verilmelidir.
- Sağlık Raporu alınması durumunda, RAPOR en geç ertesi gün MEDİKO'ya teslim edilmelidir.

AÇIKLAMALAR:

- a- Kamu Hastanelerinde uygulama yapılacak öğrenciler STAJ FORMU 'nu(3 adet), Farabi Hastanesinde uygulama yapacak öğrenciler ise sadece DERSE BAĞLI UYGULAMA FORMU'nu (1 adet) doldurup, dersin sorumlu Öğr. Üyesine imzalatılmalıdır. Staj Formu KTU Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığının <http://www.ktu.edu.tr/sks-ogrencistajbasvurusu> adresinden, Derse Bağlı Uygulama Formu ise Fakültemizin <http://www.ktu.edu.tr/sbf-lisans> adresinden indirilebilir.
- b- Aile Sağlık Yardımı Sorgulama Belgesi KTU Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığının sitesinden (<http://www.ktu.edu.tr/sks-ogrencistajbasvurusu>) indirilebilir.
- c- TC Kimlik Belgesi fotokopisi
- d- Sağlık Provizyon Belgesi için KTÜ Öğrenci Belgesi ile birlikte SGK'ya başvurularak provizyon belgesi temin edilmelidir.
- e- KTU Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığının sitesinden (<http://www.ktu.edu.tr/sks-ogrencistajbasvurusu>) indirilebilir.
- f- Ziraat Bankasında hesap açılacak ve hesap IBAN numarasını gösterir makbuz temin edilmelidir.
- g- Resimli öğrenci belgesi, KTÜ Öğrenci işlerinden temin edilebilir.
- h- Sertifika için KTÜ-UZEM üzerinden ilgili derslerin alınması gerekmektedir. Bunun için Fakülte Sekreterliğimizden temin edilecek şifre ile KTÜ-UZEM sayfasına girilip ilgili dersler alınmalıdır. Dersler bittiğinde ilgili sertifika e-mail adresinize gönderilecektir (sertifikalar 1 yıl süre ile geçerlidir).
- i- Periyodik Muayene Formu, staj yapılacak hastanenin işyeri hekiminden alınacaktır. Zorunlu hallerde İl Sağlık Müdürlüğü İşyeri Hekimliğinden (Valilik Yanı) de temin edilebilir. Muayenede asgari tetkikler olarak AKCİĞER GRAFİSİ, HEMOGRAM, HBS Ag, Anti HCV ve HIV istenmektedir.

Ek 8. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Mesleki Eğitim Rotasyon Dağılımları

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
HEM2059 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
MESLEKİ EĞİTİM ROTASYONU FARABİ HASTANESİ

SIRA	SERVİS	ÖĞR. NO	ADI SOYADI	UYGULAMA TARİHLERİ
1	HEMATOLOJİ A Blok Kat 11	449074	Beyza SOYYIĞIT	23, 24, 30, 31 Ekim 2025 6, 7, 12, 13, 14, 26, 27, 28 Kasım 2025 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 31 Aralık 2025 2 Ocak 2026 08:00-16:00
2		446515	Sevim YILDIZDAL	
3		458718	Elif EYHAN SEVİM	
4		446584	Beyza Tuana OKUYUCU	
5	NEFROLOJİ A Blok Kat 10	446556	Zeynep UZUN	
6		446499	Rümeysa SELMAN	
7		446633	Muhammet İNCE	
8		452658	Bengü BAYAZIT	
9	ENDOKRİN A Blok Kat 10	446526	Mehmet ÖZTÜRK	
10		446575	Baran YAŞAR	
11		446647	Fatma TUT	
12		446599	Sena Nur KILIÇ	
13	ONKOLOJİ 1 A Blok Kat 9	446622	Furkan İNCE	
14		458719	Hümeysa YILMAZ	
15		446517	Şeydanur KARAHAN	
16		446637	Sakine ÇAKIR	
17	ONKOLOJİ 2 A Blok Kat 9	446536	Hümeysa BAYCAN	
18		446547	Canercan SAMAT	
19		446528	İrem SAVKOL	
20		446644	Furkan GÖREN	
21	GENEL DAHİLİYE İMMÜNOLOJİ A Blok Kat 8	446585	Özlem GÜNGÖRMEZ	
22		446562	Mustafa Kadır UZUN	
23		446587	Sultan KÖSE	
24		446595	Meryem YILDIRIM	
25	PLASTİK CERRAHİ A Blok Kat 6	437394	Esra AKTAŞ	
26		446519	Ensar YİĞİT	
27		446559	Sedatnur BACAK	
28		446632	Oğuzhan KARABÖRK	
29	GASTROENTEROLOJİ A Blok Kat 5	446630	İlayda YAZLIK	
30		446620	Göknuş ŞANLI	
31		446542	Arda Efe GÜRSOY	
32		446549	Selin SAYLIK	
33	ERİŞKİN ACİL B Blok Zemin kat	446578	Oğuzhan YILMAZ	
34		446617	Meltem GÖRMEZ	
35		446621	Emine Nur ULUDAĞ	
36		440545	Sece GARİP	
37	GENEL CERRAHİ B Blok Kat -2	446607	Mert GÜLER	
38		446640	Beyza KÜÇÜKÖNER	
39		446589	Serap BALKANLIOĞLU	
40		446576	Aleyna DİNLER	
41	GENEL CERRAHİ B Blok Kat -1	446590	Tuba YILDIZ	
42		446535	Gül Seher BORAN	
43		446618	Muhammet Akif KARATAŞ	
44		446530	Sena Nur KADIOĞLU	
45	KBB B Blok Zemin kat	446553	Havvanur BULUT	
46		446550	Sahra YILDIZ	
47		449951	Madınabonu SHAKHABIDİNOVA	
48		446606	Sıla CANPOLAT	
49	KARDİYOLOJİ B Blok Kat 1	446626	Furkan KARAGÜZEL	
50		446603	Ömer Kazım AKALIN	
51		446580	Mustafa UNCUL	
52		446541	Sümeyye ZİLELİ	
53	ÜROLOJİ B Blok Kat 2	446596	Melda KILIÇ	
54		446566	Asya ÇELİK	
55	B Blok Kat 3	446516	İnci ESİR	
56		446598	Zeynep Zehra KANSIZ	
57		446593	İrem ÖZDEMİR	
58		446616	Mustafa KARAGÖZLÜ	
59	BEYİN CERRAHİ B Blok Kat 4	439841	Sibel KARAKAŞ	
60		446495	Hatice KILIÇ	
61		446560	Ömer YEŞİLOT	
62		446601	Nazlı Hilal KURT	
63	SOLUNUM FONKSİYON ÜNİTESİ	446586	Zehra ŞANLIER	
	KAN ALMA ÜNİTESİ			
	DİYABET POLİKLİNİĞİ			
Önemli Notlar:				
➢ İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitim Bilgilendirme Toplantısı: 17 Ekim 2025				
➢ İç Hastalıkları Hemşireliği Klinik Uygulama Günleri: 23, 24, 30, 31 Ekim, 6, 7, 12, 13, 14, 26, 27, 28 Kasım, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 31 Aralık 2025, 2 Ocak 2026 tarihlerinde olmak üzere toplamda 26 gün yapılacaktır.				
➢ HEM2059 İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitimin devamsızlık hakkı toplam uygulama saatinin %10' u kadar olup her bir öğrencinin 2 gün telifsiz devamsızlık hakkı bulunmaktadır.				
➢ Beceri kameleri uygulama süresince öğrencilerin yanında bulunmalıdır.				
Sorumlu Öğretim Elemanları:				
Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER				
Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR				
Arş. Gör. Müge TEZEL				
İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Nesrin NURAL				

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
HEM2059 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ MESLEKİ EĞİTİM ROTASYONU
FATİH DEVLET HASTANESİ

SIRA	SERVİS	ÖĞR. NO	ADI SOYADI	UYGULAMA TARİHLERİ
1	PALYATİF / Kat 5	446524	Merve Melisa KILIÇ	23, 24, 30, 31 Ekim 2025
2		446608	Burak DÜZGÜNEY	
3		446497	Nisanur YETİM	
4		446532	Nisa TETİK	
5	ENFEKSİYON / Kat 5	446588	Nursena KELEŞ	
6		446496	Furkan TURGUT	
7		446544	Sevilay KESKİN	
8	BEYİN CERRAHİ / Kat 4	449177	Yaren KIZILYAPRAK	
9		446503	Kevser CİVELEK	
10		446569	Medine ARSLAN	
11	ÜROLOJİ NÖROLOJİ / Kat 4	446573	Merve UZUN	6, 7, 12, 13, 14, 26, 27, 28 Kasım 2025
12		446604	Nurullah GÜNEŞLİ	
13	DAHİLİYE / Kat 3	446655	Fatma Tüzzehra TEKİN	3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 31 Aralık 2025
14		446591	Zeynep KAVANOZ	
15		446561	Zehra BİRMEÇ	
16	GÖĞÜS / Kat 3	446579	Hasan Ali DELİPALTA	2 Ocak 2026
17		446501	Emirhan KARABİNA	
18		446555	Selahattin Kuman BÜLBÜL	
19	GENEL CERRAHİ / Kat 2	446527	Aziz Eren TONYALI	08:00-16:00
20		446636	Melisa ÇETİN	
21		446571	Ayşen Serra YORULMAZ	
22	ORTOPEDİ / Kat 2	446583	Müberra AYAZOĞLU	
23		446539	İlayda GENÇTÜRK	
24		446648	İlayda PEKTAŞ	
25	DAH. GÜNÜBİRLİK / Kat 2	449906	İrem ERGİN	
26		446653	Yazgı AKTAŞ	
27		446643	Beren ŞAMLI	
28	CER. GÜNÜBİRLİK / Kat 1	437378	Damla KARTAL	
29		446564	Zeynep CANKARA	
30		446638	Nisanur KARABULUT	
31	HEMODİYALİZ / Kat	446518	Yakup GÜZELDAL	
32		446510	Özge ÇEVİK	
Önemli Notlar: ➤ İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitim Bilgilendirme Toplantısı: 17 Ekim 2025 ➤ İç Hastalıkları Hemşireliği Klinik Uygulama Günleri: 23, 24, 30, 31 Ekim, 6, 7, 12, 13, 14, 26, 27, 28 Kasım, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 31 Aralık 2025, 2 Ocak 2026 tarihlerinde olmak üzere toplamda 26 gün yapılacaktır. ➤ HEM2059 İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitimin devamsızlık hakkı toplam uygulama saatinin %10'u kadar olup her bir öğrencinin 2 gün telafisiz devamsızlık hakkı bulunmaktadır. ➤ Beceri karneleri uygulama süresince öğrencilerin yanında bulunmalıdır. ➤ Öğrenciler arasında rotasyon yapılmayacaktır.				
Sorumlu Öğretim Elemanları: Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR Arş. Gör. Müge TEZEL				
İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Nesrin NURAL				

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
HEM2059 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ MESLEKİ EĞİTİM ROTASYONU
AHI EVREN GÖĞÜS KALP VE DAMAR CERRAHİSİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA
HASTANESİ

SIRA	SERVİS	ÖĞR. NO	ADI SOYADI	UYGULAMA TARİHLERİ
1	ANJİO ÜNİTESİ	446628	Zeynep YURTALAN	23, 24, 30, 31 Ekim 2025
2	KARDİYOLOJİ-1	446493	Rumeysa USTA	
3	KARDİYOLOJİ-2	446605	Nazlıcan KARAAĞAÇ	
4	KARDİYOLOJİ-3	452799	Miray NUR	
5	KARDİYOLOJİ-4	446520	İrem DEMİR	
6	KVC-1	437520	Ümrân ÇAVDAR BAYRAKTAR	6, 7, 12, 13, 14, 26, 27, 28 Kasım 2025
7		446543	Zümrür YILMAZ	
8	KVC-2	440009	Hacı KAYA	
9		446577	Şennur ESMER	
10	KVC-3	446650	Aleyna Besra YÜCEL	
11	GÖĞÜS-1	448875	Dilara BAYCU	3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 31 Aralık 2025
12	GÖĞÜS-2	442335	Abdullah Mohamed Belal Said Mohamed KHELA	
13		446619	Sudenaz BENLİ	
14	ACİL	446627	Serkan Seyit YILDIZ	
15		446594	Lütfi ERCİN	
16		446522	Kaan CAN	
17	KVC YOĞUN BAKIM	446554	Arife KOÇ	08:00-16:00
18	KORONER YOĞUN BAKIM-1	446624	Nisanur DURAK	
19	KORONER YOĞUN BAKIM-2	446509	Dilara YELKEN	
20	ANESTEZİ YOĞUN BAKIM	446545	Sami SARIKAYA	

Önemli Notlar:

- İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitim Bilgilendirme Toplantısı: 17 Ekim 2025
- İç Hastalıkları Hemşireliği Klinik Uygulama Günleri: 23, 24, 30, 31 Ekim, 6, 7, 12, 13, 14, 26, 27, 28 Kasım, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 31 Aralık 2025, 2 Ocak 2026 tarihlerinde olmak üzere toplamda 26 gün yapılacaktır.
- HEM2059 İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitimin devamsızlık hakkı toplam uygulama saatinin %10'u kadar olup her bir öğrencinin 2 gün telafisiz devamsızlık hakkı bulunmaktadır.
- Beceri karneleri uygulama süresince öğrencilerin yanında bulunmalıdır.
- Öğrenciler arasında rotasyon yapılmayacaktır.

Sorumlu Öğretim Elemanları:
Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER
Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR
Arş. Gör. Müge TEZEL

İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. Nesrin NURAL

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
HEM2059 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ MESLEKİ EĞİTİM ROTASYONU
AKÇAABAT HAÇKALI BABA DEVLET HASTANESİ

SIRA	SERVİS	ÖGR. NO	ADI SOYADI	UYGULAMA TARİHLERİ
1	GÖĞÜS HASTALIKLARI	446506	Nurgül SEYHAN	23, 24, 30, 31 Ekim 2025
2		446498	Emre PATAN	
3	DAHİLİYE-1	446540	Fatma Azra YAZICI	
4		446511	Barış İSKENDER	
5	DAHİLİYE-2	446651	Merve KÖROĞLU	
6	PALYATİF-1	446507	Gülnur YILMAZ	
7		437468	Öykü ALTINTAŞ	
8	PALYATİF-2	446537	Ebrar BOĞUŞLU	6, 7, 12, 13, 14, 26, 27, 28 Kasım 2025
9		446514	Beytullah Yılmaz SARIKAYA	
10	NÖROLOJİ	446494	Yunus Emre ÇAKIR	3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 31 Aralık 2025
11		452798	Asude Gülfem AKDUMAN	
12	GENEL CERRAHİ	446548	Ceren BAYRAK	
13		446646	Talha DÜZGÜN	2 Ocak 2026
14	ORTOPEDİ	448932	Azranur ŞENTÜRK	
15		446610	Akif Emre SUSAM	
16	BEYİN CERRAHİ	446574	Yunus Emre ÜÇÜNCÜ	08:00-16:00
17	GÜNÜBİRLİK	446614	Hilal Naz BAYRAM	
18	GENEL YOĞUN BAKIM	446567	Hilal OKKALI	
19	CERRAHİ YOĞUN BAKIM	446521	Sevde Meysa BAŞ	
20		441714	Suaad Ali Mohammed AL KUBAİSİ	
21	DAHİLİ YOĞUN BAKIM	452657	Elif KÖROĞLU	
22	ACİL	446534	Ayberk BULUT	
23	DİYALİZ	449394	Gökdeniz KARABACAK	

Önemli Notlar:

- İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitim Bilgilendirme Toplantısı: 17 Ekim 2025
- İç Hastalıkları Hemşireliği Klinik Uygulama Günleri: 23, 24, 30, 31 Ekim, 6, 7, 12, 13, 14, 26, 27, 28 Kasım, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 31 Aralık 2025, 2 Ocak 2026 tarihlerinde olmak üzere toplamda 26 gün yapılacaktır.
- HEM2059 İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitimin devamsızlık hakkı toplam uygulama saatinin %10'u kadar olup her bir öğrencinin 2 gün telafisiz devamsızlık hakkı bulunmaktadır.
- Beceri karneleri uygulama süresince öğrencilerin yanında bulunmalıdır.
- Öğrenciler arasında rotasyon yapılmayacaktır.

Sorumlu Öğretim Elemanları:

Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER
Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR
Arş. Gör. Müge TEZEL

İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. Nesrin NURAL

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
HEM2059 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ MESLEKİ EĞİTİM ROTASYONU
KANUNİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ KAŞÜSTÜ KAMPÜSÜ

SIRA	SERVİS	ÖGR. NO	ADI SOYADI	UYGULAMA TARİHLERİ
1	ONKOLOJİ	446611	Nisanur BEKEN	23, 24, 30, 31 Ekim 2025 6, 7, 12, 13, 14, 26, 27, 28 Kasım 2025 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 31 Aralık 2025 2 Ocak 2026 08:00-16:00
2	Kat 6	446592	Melek AKTAŞ	
3	HEMATOLOJİ	449248	Feyzanur DEMİR	
4	Kat 6	446500	Esmanur TANRIKULU	
5		446570	Betül YILDIZ	
6	GÖĞÜS	439821	Ümmühan YILMAZ	
7	ENFEKSİYON	446531	Hanife ERGİN	
8	Kat 6	446649	Beyza KÖRPE	
9	PALYATİF 1	446513	Bitişra ÇAKMAK	
10	Kat 5	446600	Stimeyra Buse TANIŞ	
11		449099	Pınar KARA	
12	DAHİLİYE	446529	Hatice ÇEVİK	
13	Kat 5	446508	Gülçiçek KABA	
14		446612	Merve KOÇAK	
15	PLASTİK CERRAHİ	446582	Arda YAŞAR	
16	KBB	446609	Sude KURTAR	
17	Kat 5	446634	Zeynep YELOCAĞI	
18	NEFROLOJİ	446635	Ahmet Melih KAVUN	
19	KARDİYOLOJİ	446623	Öyküsu BAYAT	
20	Kat 4	446551	Muhammet Can İNCE	
21	GÖĞÜS CERRAHİ-	446629	Nergiz Ceren KORKMAZ	
22	Kat 4	446546	Şevval ARPA	
23		449904	Emine DUMANÖĞLU	
24	NÖROLOJİ	446552	Nur ATASEVEN	
25	Kat 4	446557	Ravza Gül KADIOĞLU	
26		446639	İrem TURAN	
27	ORTOPEDİ 1	446505	Muhammet Saki İSKENDER	
28	Kat 3	446656	Yasemin TELCİ	
29	ORTOPEDİ 2	446625	Fatma Zehra Merk	
30	Kat 3	446631	Eda GÜNEŞ	
31	BEYİN CERRAHİ	446645	Nisa Nur TOPAL	
32	Kat 3	446512	Aslıcan SEÇİLMİŞ	
33		446613	Nisa Nur DEMİREZ	
34	GENEL CERRAHİ 1	446572	Şeyma YANIK	
35	Kat 2	446654	Güllü ÇAKIR	
36		442729	Harun Abdulhalik Ali KAZAN	
37	GENEL CERRAHİ 2	446568	Necla ÖZHAN	
38	Kat 2	446504	Rabia HAMZAOĞLU	
39		446533	Albülkadir ÇAVUŞ	
40	ÜROLOJİ	449180	Cengiz APAN	
41	Kat 2	446652	Elif AYHAN	
42	NÖROLOJİ YBÜ	446525	Havvanur FIRAT	
43	Kat 1	446641	İlayda Hümeysra AYDIN	
44	İNME YBÜ	446523	Nisanur DEMİRHAN	
45	Zemin Kat	446642	Merve EMLİKLİ	
46	ANESTEZİ YBÜ	446602	Derya Nur YILDIZ	
47	Zemin Kat	446565	Rümeysa CENNET	
48		446563	Eylül LATİF	
49	ACİL	446615	Hilal GÜL	
50	Zemin Kat	446581	Muhammed Mustafa KURUŞ	
51		446597	Sebahat ERSOY	

Ek 9. Mesleki Eğitimde Öğrencinin Doldurması Gereken Formlar ve Dökümanlardan Boş ve Dolu Örnek

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ VERİ TOPLAMA FORMU VE HEMŞİRELİK BAKIM PLANI

**ÖĞRENCİNİN
ADI SOYADI:
NUMARASI:
HASTANE ADI VE KLİNİĞİ:
ÖĞRETİM ELEMANI:
TESLİM TARİHİ:**

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ANABİLİM DALI
HASTA VERİ TOPLAMA FORMU VE HEMŞİRELİK BAKIM PLANI

1. HASTANIN SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ	
Adı Soyadı:	
Yaşı:	
Cinsiyeti:	☐ Erkek ☐ Kadın
Eğitim Durumu:	
Mesleği:	
Medeni Durumu:	☐ Bekar ☐ Evli
Sosyal Güvencesi:	
Hastaneye Yatış Tarihi:	
Hastaneye Geldiği Yer:	☐ Ev ☐ Diğer Hastane ☐ Yoğun Bakım ☐ Acil
Servise Geliş Şekli:	☐ Yürüyerek ☐ Tekerlekli Sandalye ☐ Sedyeye
Yattığı Klinik/Oda No:	
Hasta İle İlgilenen Kişi (Yakını):	
Görüşme Tarihi:	
Bilgi Kaynağı:	☐ Kendisi ☐ Yakını ☐ Sağlık Elemanı ☐ Hasta Dosyası ☐ Diğer
Tıbbi Tanı:	

2. TANISAL İŞLEMLER

☐ Kolonoskopi	☐ Retrograd Pyelografi	☐ Endoskopi	☐ IVP
☐ Bilgisayarlı Tomografi (BT)	☐ Kemik İliği Aspirasyonu	☐ Sistoskopi	☐ USG
☐ Anjiyografi	☐ Biyopsi	☐ X-Ray	☐ MR
☐ LP			

3. SAĞLIĞIN ALGILANMASI

Hastaneye Başvuru Nedeni ve Nedene Yönelik Belirtiler (lab. bulguları, vital bulguları vb.):

Geçmiş Sağlık Öyküsü:

Daha Önce Kullandığı İlaçlar:

Alerjileri (Etkisi): ☐ İlaç
☐ Besin
☐ Diğer

Alişkanlıkları (Sıklık ve Miktarı):

☐ Sigara: ☐ İlaç:
☐ Alkol: ☐ Diğer:...

Aile Öyküsü (İlişkisini Belirtiniz)

- ☐ Diabetes Mellitus :
☐ Kardiyovasküler Hastalıklar :
☐ Hipertansiyon :
☐ Böbrek Hastalıkları :
☐ Mental Hastalıklar :
☐ Solunum Hastalıkları :
☐ Kanser (Tipi) :
☐ Diğer :

4. BESLENME - METABOLİK DURUM

Boy:cm **Kilo:**kg **Beden Kütle İndeksi:**kg/m² **Bel Çevresi:**cm

Kilo Artışı (Son 6 ayda): ☐ Yok ☐ Varkg

Kilo Azalması (Son 6 ayda): ☐ Yok ☐ Varkg

Beslenme Bozukluğu: ☐ Yok ☐ Var Açıklayınız:

Diyeti:

Hastaneye Yatmadan Önce Diyetine Uyum Durumu:

☐ Uyuyor ☐ Kısmen Uyuyor ☐ Uymuyor

Hastanede Yattığı Süre İçerisinde Diyetine Uyum Durumu:

☐ Uyuyor ☐ Kısmen Uyuyor ☐ Uymuyor

Hastanede Yattığı Süre İçerisinde Yemeğini Tüketme Durumu:

☐ Yemedi ☐ Kısmen Yedi ☐ Tamamını Yedi

Yeme/Sindirim Problemleri:

☐ Yutma Güçlüğü ☐ Kusma ☐ Bulantı ☐ Abdominal Ağrı ☐ Mide Yanması

Diğer/Açıklayınız :

Yiyecek Alım Yolu: ☐ Oral ☐ Parenteral ☐ Gastrostomi ☐ Gavaj

Tüple Beslenme : ☐ Var ☐ Yok

Beslenme Tipi /ml/saat:

Tüple Beslenme Tipi : ☐ NG ☐ Gastrostomik/Jejunostomik Enterik Beslenme

Total Parenteral Beslenme: ☐ Var ☐ Yok

☐ TPN Hızı (ml/h)

İştah: ☐ Az ☐ Normal ☐ Çok

(Açıklayınız):

Oral Mukoza:

☐ Tam ☐ Pembe ☐ Nemli ☐ Kuru ☐ Lezyon

☐ Diğer Açıklayınız:

Ağız Hijyeni: ☐ İyi ☐ Orta ☐ Kötü

Diş Eti: ☐ Çekilme ☐ Kanama ☐ Lezyon ☐ Renk değişikliği

Dişler : ☐ Çürük Diş ☐ Takma Diş ☐ Eksik Diş

Dil: ☐ Renk Değişikliği ☐ Lezyon ☐ Sertlik

Dudak: ☐ Renk Değişikliği ☐ Nem ☐ Lezyon

5. BOŞALTIM BİÇİMİ

Defekasyon Alışkanlığı: Genel Olarak Dışkılama Saati:.....

Gaita: Renk Kıvam Kez/Gün

Batın: ☐ Yumuşak ☐ Yarı Yumuşak ☐ Gergin ☐ Sert ☐ Düz ☐ Hassas

Barsak Sesleri: ☐ Yok ☐ Var ☐ Hipoaktif ☐ Normal ☐ Hiperaktif

En Son Sayılan Barsak Hareketi Sayısı:/dk

Barsak Eliminasyonu: ☐ Problem Yok ☐ Diyare ☐ Konstipasyon ☐ Fekal Tıkaç

☐ Fekal İnkontinans ☐ Diğer

Dışkılamayı Kolaylaştırmak İçin Yaptıkları: ☐ Lavman ☐ Laksatif ☐ Diğer.....

Kolostomi/İleostomi: ☐ Yok ☐ Var **Süresi:**

İdrar : ☐ Problem Yok

☐ Foley Kateter

☐ Anüri

☐ Proteinüri

☐ İdrar İnkontinansı

☐ Suprapubik Kateter

☐ Dizüri

☐ Hematüri

☐ Sık Sık

☐ Prezervatif Sonda

☐ Oligüri

☐ Glikozüri

☐ Sızıntı /Damla Damla

☐ Mesane Jimnastiği

☐ Poliüri

☐ Noktüri

6. AKTİVİTE - EGZERSİZ BİÇİMİ

Turnaklar: ☐ Renk Değişikliği ☐ Şekil Bozukluğu ☐ Lezyon

Kapiller Dolum Süresi :sn

Cilt:

- ☐ Kuruluk
- ☐ Kabuklanma
- ☐ Pul Pul Dökülme
- ☐ Siyanoz
- ☐ Soluk/Soğuk Cilt
- ☐ Ekimoz
- ☐ Peteşi

- ☐ Purpura
- ☐ Ürtiker
- ☐ Palmar Eritem
- ☐ Yara
- ☐ Cerrahi Yara
- ☐ Travmatik Yara
- ☐ Bası Yarası
- ☐ Yarada Akıntı

- ☐ Yanık
- ☐ Ciltten İnvaziv Girişim
- ☐ Skar
- ☐ Enfeksiyon
- ☐ Sarılık
- ☐ Spider Anjioma
- ☐ Kılımlarda Dökülme
- ☐ Kılınma

Ödem: ☐ Yok ☐ Var Derecesi (0-4+)

☐ Dokuda Çökme Yok (0) ☐ Çökme 2mm (+, hafif)

☐ Çökme 4mm (2+) ☐ Çökme 6mm (3+, Orta Derece)

☐ Çökme 8mm (4+, Ciddi Ödem)

Yer (Açıklayınız)

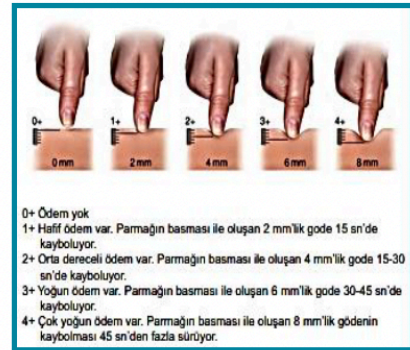
Deri Turgoru : ☐ Yumuşak/ Esnek ☐ Gecikmiş ☐ Normal

Yer :

Saçlar: ☐ Hijyen Eksikliği ☐ Saç Kaybı

☐ Yağlı

☐ Lezyon

7. BEDEN BÜTÜNLÜĞÜNÜ TEHDİT EDEN DURUMLAR

☐ İntraket	☐ Dren	☐ LP
☐ Kolostomi	☐ Parasetez	☐ Trakeostomi
☐ Kemik İliği Aspirasyonu	☐ Düzenli İnsülin Kullanımı	☐ Arteriyö-Venöz Şant
☐ İdrar Kateteri	☐ Hemodiyaliz Kateteri	☐ Göğüs Tüpü
☐ CVP Kateteri	☐ Torosentez	☐ GİS
	☐ Venöz Fistül	☐ Endotrakeal Tüp

a. KALP VE PERİFERİK VASKÜLER SİSTEM

☐ Ödem	☐ Sol Kol veya Sırt Vuran Ağrı	☐ Göğüste Ağrı	☐ Siyanoz
☐ Ekstremitelerde Isı Farklılığı		☐ Göğüste Çarpıntı	☐ Varis
☐ Ekstremitelerde Renk Farklılığı		☐ Bacaklarda Kramp	☐ Yanma

b. SOLUNUM SİSTEMİ

- Oksijen Kullanımı:** ☐ Yok ☐ Var ☐ Nazal Kanüllt/dk ☐ Maske O₂ %.....
- Solunum Ritmi:** ☐ Düzenli ☐ Düzenli Değil
- Solunum Sayısı:** ☐ Normal ☐ Bradipne ☐ Takipne ☐ Apne
- Solunum Derinliği:** ☐ Hipopne ☐ Normal ☐ Hiperpne
- Solunum Şekli:** ☐ Hipoventilasyon ☐ Hiperventilasyon ☐ Cheyne-Stokes Solunum
☐ Kussmaul Solunum ☐ Biot Solunum ☐ Ortopne
- Dispne:** ☐ Hayır ☐ Evet ☐ Dinlenmekle Geçen ☐ Efor Dispnesi
- Akciğer Sesi:** ☐ Wheezing ☐ Stridor ☐ Raller ☐ Ronküs
- Öksürük:** ☐ Hayır ☐ Evet ☐ Kuru ☐ Balgam Renk Yoğunluk Miktar ...
- Aspirasyon:** ☐ Hayır ☐ Evet Hangi Sıklıkta.....Renk/Miktar
- Yapay Havayolu:** ☐ Hayır ☐ Evet Tipi...../ Yeri
- Burun:** ☐ Hassasiyet ☐ Deviasyon ☐ Diğer
- Nazal Mukoza:** ☐ Renk Değişikliği ☐ Akıntı ☐ Şişlik ☐ Ödem ☐ Kanama
- Kulak:** ☐ Ağrı ☐ Çınlama ☐ Lezyon ☐ Enfeksiyon ☐ İşitme Kaybı ☐ Kaşıntı ☐ Akıntı

c. KAS-İSKELET SİSTEMİ

	Alt Ekstremit	Üst Ekstremit
☐ Kramp		
☐ Tremor		
☐ Eklemlerde Şişlik		
☐ Eklemlerde Kızarıklık		
☐ Eklemlerde Hassasiyet		
☐ Hareket Kısıtlılığı		
☐ Deformite		
☐ Atrofi		
☐ Alçı		
☐ Traksiyon		
☐ Krepitasyon		
☐ Kas Spazmı		
☐ Subluksasyon		
☐ Parmakta Kuğu Boynu		
☐ Çomak Parmak		

Kontraktür: ☐ Yok ☐ Var Yeri..... Zamanı.....

Fraktür: ☐ Yok ☐ Var Yeri..... Zamanı.....

Yardımcı Araç Kullanımı: ☐ Walker ☐ Baston ☐ Tekerlekli Sandalye ☐ Koltuk Değneği

Aktivite: ☐ Problem Yok ☐ Dengesiz Yürüme ☐ Güçsüzlük

Aktivite Toleransı: ☐ Normal ☐ Çabuk Yoruluyor ☐ Mutlak Yatak İstirahati

Düzenli Egzersiz: ☐ Uyguluyor ☐ Uygulamıyor

Ayak:

☐ Isı Değişikliği	☐ Nasır	☐ Deformite
☐ Renk Değişikliği	☐ Çatlak	☐ Hijyen Eksikliği
☐ Sertlik	☐ Yara	☐ Hiperestezi
☐ Kızarıklık	☐ Ödem	☐ Parestezi
☐ Nem	☐ Ülser	☐ Topallama
☐ Hassasiyet	☐ Duyu Kaybı	☐ Ayak Sürüklenme

d.SİNİR SİSTEMİ

☐ Ani Bilinç Bozukluğu	☐ Baş Dönmesi	☐ Dokunma Duyusunda Değişim	
☐ Konuşma Bozukluğu	☐ Sinirlilik	☐ Tad Almada Değişim	
☐ Karıncalanma Hissi	☐ Baş Ağrısı	☐ Hemipleji	☐ Kuvvetsizlik
☐ Fobi	☐ Parapleji	☐ Sakarlık	☐ Titreme
☐ Paralizi	☐ Kuadripleji	☐ Nöropati	

8.UYKU/ DİNLENME BİÇİMİ

Evdeki Uyku Düzeni :St/Gece UykusuSaat

Hastanedeki Uyku Düzeni: St/Gece UykusuSaat

Uyku Düzeninde Değişiklik: ☐ Hayır ☐ Evet Tanımlayınız

Gündüz Uykusu: ☐ Yok ☐ Var.....Saat/Gün

Uyku İçin İlaç Kullanımı: ☐ Yok ☐ Var İlacın Adı.....

9.BİLİŞSEL ALGILAMA BİÇİMİ

Bilinç Düzeyi: ☐ Uyanık ☐ Konfüzyon ☐ Letarji ☐ Stupor ☐ Koma ☐ Bitkisel Yaşam

Oryantasyon Durumu: **Kişi:** ☐ Yok ☐ Var **Yer:** ☐ Yok ☐ Var **Zaman:** ☐ Yok ☐ Var

Hafıza/Hatırlama: ☐ Normal ☐ Yakın Hafıza Bozukluğu ☐ Uzak Hafıza Bozukluğu

Pupil: SAĞ; Büyüklük : Işığa Reaksiyon: ☐ Yok ☐ Var

SOL; Büyüklük : Işığa Reaksiyon: ☐ Yok ☐ Var

Görme: ☐ Normal ☐ Görme Yetisi Yok ☐ Miyop ☐ Hipermetrop

Görmeye Yardımcı Araç Kullanımı: ☐ Gözlük ☐ Lens

Göz: ☐ Egzoftalmus ☐ Şişlik ☐ Katarakt ☐ Nistagmus

☐ Pitözis ☐ Lezyon ☐ Kızarıklık ☐ Korneal skar

☐ Akıntı ☐ Arpacık ☐ Strabismus

10. KENDİNİ ALGILAMA KAVRAMA BİÇİMİ ve PSİKOLOJİSİ

Şu anki sağlık probleminiz sizde ne tür duygular yaratıyor?

☐ Endişe ☐ Korku ☐ Öfke ☐ Huzursuzluk ☐ Yetersizlik ☐ Çaresizlik ☐ Diğer.....

Bireyin Genel Görünüşü:

☐ Depresif Görünüm ☐ İçer Dönük ☐ Anksiyete ☐ Suisidal

Beden bilincini etkileyen durum var mı?

☐ Var Mastektomi : ... Histerektomi : ... Skarlar : ... Amputasyon : ... Diğer:..... ☐ Yok

İletişim Şekli: ☐ Sözel ☐ Sözsüz Açıklayınız (iletişimde rahatlık, atılganlık, çekingenlik durumu)

11. ROL – İLİŞKİ BİÇİMİ

Hastanın Hastalık Sürecinde Destek Sistemleri (Aile, Arkadaş, Ekonomik, Sosyal, Kültürel

Ruhsal): ☐ Yok ☐ Var Açıklayınız:

12. CİNSELLİK – ÜREME BİÇİMİ

Menstrasyon Süresi:.....

Menapoz Yaşı:.....

☐ Amenore ☐ Dismenore ☐ Andropoz ☐ Libido Kaybı ☐ İmpotans

Tedavi ve Hastalığın Cinselliğe Etkisi : ☐ Yok ☐ Var Açıklayınız:.....

13. BAŞETME – STRESİ İLE BAŞETME BİÇİMİ
Stres Yaratan Durumlarla Baş Etme Yöntemleri:

Bunların Sorunlarının Çözümüne Katkısı Olup Olmadığı:

14. İNANÇ ve DEĞERLER

Hastanede yapmayı istediği özel bir dini uygulama var mı?

☐ Hayır ☐ Evet Açıklayınız.....

15.TAHMİN EDİLEN TABURCULUK GEREKSİNİMLERİ

Hemşirelik Uygulamaları:.....

Diyet/Beslenme:.....

Yardımcı Araç Kullanımı:.....

İlaçlar :

Tıbbi (Kontrol zamanı, ilaç dozu değişikliği vb.):.....

KULLANILAN İLAÇLAR

İlaç Adı ve Dozu	Veriliş Yolu	Veriliş Nedeni	Major Yan Etkisi

TOTAL MAYİ MİKTARI VE İÇERİKLERİ

KAN ÜRÜNLERİ TRANSFÜZYON

- ☐ Eritrosit Süspansiyonu ☐ Tam Kan ☐ Human Albümin
☐ Taze Donmuş Plazma (TDP) ☐ Trombosit Transfüzyonu

TRANSFÜZYON İZLEMİ						
Tarih:.....	Süre	Saat	Kan Basıncı	Nabız	Vücut Isısı	Hemşire
TRANSFÜZYON İZLEMİ	0.dk					
	15 dk					
	45 dk					
	1.saat 15.dk					
	1.saat 45.dk					
						
	Transfüzyondan Hemen Sonra					
Transfüzyondan 1 Saat Sonra						
Transfüzyon Bitiş / Sonlandırma Saati:				Transfüzyon Tamamlandı ☐ Tamamlanmadı; ☐ Nedeni:.....		
Transfüze Edilen Bileşen Türü/Miktarı:				İstenmeyen Olay / Reaksiyon ☐ Var ☐ Yok		

İDRAR ANALİZLERİ

	.../.../2022	.../.../2022	.../.../2022	.../.../2022	.../.../2022
Dansite					
Renk					
Lökosit					
Eritrosit					
Protein					
Albumin					
Bilirubin					
pH					
Silendir					
Kristal					

LABORATUVAR BULGULARI

Parametreler	Hastanın Değerleri	Parametreler	Hastanın Değerleri
Lökosit:		Total Bilirubin:	
Nötrofil:		Direkt Bilirubin:	
Eozinofil:		İndirekt Bilirubin:	
Bazofil:		Kreatinin klirensi:	
Lenfosit:		Ürik Asit:	
Eritrosit:		BUN:	
Hemoglobin:		Kreatin:	

MCV (Mean Corpuscular Volum):		Albümün:	
MCH (Mean Corpuscular Hemoglobin):		T Protein:	
MCHC (Mean Corpuscular Hemoglobin Konsantrasyonu):		Total Kolesterol:	
Hemotokrit:		HDL:	
Eritrosit Sedimantasyon Hızı (ESR):		LDL:	
Trombosit:		Trigliserit:	
PTZ:		Na:	
PTT:		K:	
aPTT		Ca :	
INR		P:	
Glukoz:		Cl:	
HbA1C:		Mg:	
SGOT:		HIV:	
SGPT:		Hepatit C (HCV):	
Alkalen Fosfataz:		HBsAg:	
LDH:		Anti-HBs:	
pH:		SaPO ₂ :	
TSH:		pO ₂ :	
T3:		pCO ₂ :	
Fe:		HCO ₃ :	
Demir bağlama kapasitesi:		Kreatin kinaz-MB (CK-MB):	
Total demir bağlama kapasitesi:		Kreatin kinaz (CK):	
Ferritin:		Troponin:	
Folik asit:		Miyoglobin:	
Gama-glutamilttransferaz (GGT):		Fibrinojen:	
Vitamin B12:		D-Dimer:	
Sedimantasyon (CRP):		D-vit	
Özel testler ve diğer laboratuvar değerleri:			

16. ENFEKSİYON ETKENLERİ

- ☐ E Coli ☐ Pseudomonas ☐ Klebsiella ☐ Herpes
☐ Candida ☐ Staphylococcus ☐ İnfluenza ☐ Parazit ☐ Streptococcus
 Diğer:.....

17. BAĞIŞIKLAMA

- ☐ COVID-19 ☐ İnfluenza ☐ Hepatit A ☐ Hepatit B ☐ Tetanoz
☐ BCG ☐ Difteri ☐ Zona ☐ Pnömoni
 Diğer:.....

ÖĞRENCİ HEMŞİRE GÖZLEM FORMU

Tarih:

Vital Bulgular	Saat				
	Ateş				
	Nabız				
	Solunum				
	Kan Basıncı				
	O2 Saturasyonu				

Apikal Nabız Sayısı:...../dk

Apikal Ritim: ☐ Düzenli ☐ Düzensiz

AĞRI DURUMU

Ağrı Değerlendirme/Yönetimi: Ağrı ile ilgili değerlendirmelerinizi eksiksiz olarak altta gördüğünüz şekilde kodlayınız.

Sıklığı:

Süresi:

Yeri:

Ağrı Tipi: ☐ Zonklayıcı ☐ Yakıcı ☐ Sancı ☐ Bıçak Saplanır Tarzda

6 aydan daha uzun süren ağrı mı?: ☐ Hayır ☐ Evet

Arttıran Faktörler:

Azaltan Faktörler:

Beklenen Ağrı Skoru (0-10):

Ağrı Değerlendirme	Saat				
	Ağrı Skoru (0-10)				
	Ağrı Niteliği				
	Farmakolojik Tedavi				
	Nonfarmakolojik Tedavi				
	Yan Etkiler				

Nonfarmakolojik Yöntemler

☐ Masaj

☐ Dikkati, Başka Yöne Çekme

☐ Müzik

☐ Pozisyon Değişimi

☐ Mentol

☐ Sıcak/Soğuk Uygulama

☐ Diğer

KAN GLİKOZU TAKİP FORMU

Tarih	Saat	Açlık Kan Şekeri	Tokluk Kan Şekeri

ALDIĞI ÇIKARDIĞI İZLEM TAKİBİ (AÇIT)

Aldığı	08-16	16-24	24-08	Çıkardığı	08-16	16-24	24-08
Oral				İdrar			
Tüple Beslenme				Ng/Dren			
IV				Kusma			
				Dışkı			
Diğer				Diğer			
24 Saat Toplam				24 Saat Toplam			

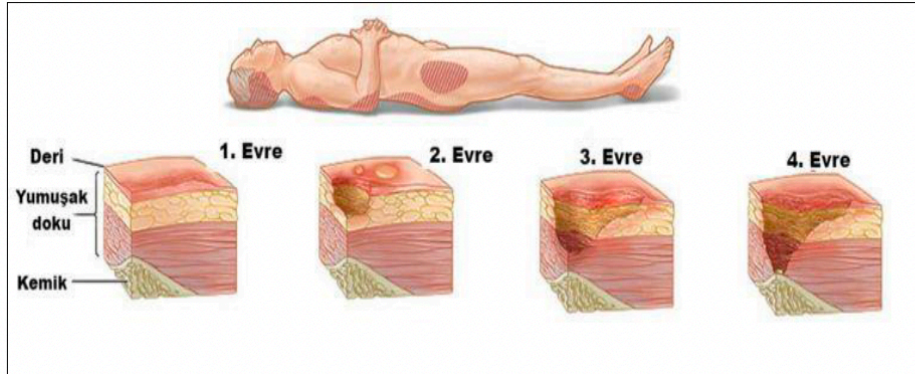
BRADEN BASI YARASI ÖLÇME SKALASI

	Duyusal Algı	Derinin Nem Durumu	Hareket Yeteneği	Fiziksel Aktivite	Beslenme	Sürtünme Bası		
	1 Tamamen sınırlı	1 Her zaman nemli	1 Tam hareketsiz	1 Yatağa bağımlı	1 Kötü	1 Sorunlu		
	2 Çok sınırlı	2 Genellikle nemli	2 Kısıtlı hareketli	2 Sandalyeye bağımlı	2 Yetersiz	2 Potansiyel sorunlu		
	3 Biraz sınırlı	3 Ara sıra nemli	3 Az hareketli	3 Destekle yürüyor	3 Yeterli	3 Sorunsuz		
	4 Oryante	4 Nadiren nemli	4 Tam hareketli	4 Yardımsız yürüyor	4 Çok iyi	4		
TARİH	SKOR	SKOR	SKOR	SKOR	SKOR	SKOR	TOPLAM SKOR	HEMŞİRE ADI SOYADI/İMZA

BASI YARASINDA RİSKLİ BÖLGELER VE SINIFLANDIRMA

Hastanın bası yarası: ☐ Var ☐ Yok

Bölgesi:..... Evresi:.....

KATZ GÜNLÜK YAŞAM AKTİVİTELERİ ÖLÇEĞİ

Hastanın Adı-Soyadı:		Tarih:	
Etkinlikler	Puan	Bağımsız (1 puan)	Bağımlı (0 puan)
Banyo yapma		Kendi başına yıkanabiliyor veya vücudunun küçük bir parçasının yıkanması için yardım alıyor.	Kendi başına yıkanamıyor veya vücudunun büyük bir kısmının yıkanmasında başkasına ihtiyaç duyuyor.
Giyinme		Dolaptan kendi başına kıyafetlerini çıkarıp giyinebilir (Ayakkabısını bağlarken yardım alabilir).	Giyinirken yardım alıyor veya tamamen başkası tarafından giydiriliyor.
Tuvalet yapma		Tuvalete gitme, tuvaletini yapma, temizlenme, üzerini tekrar giyme gibi aktiviteleri kendi başına yapabiliyor.	Tuvalete giderken yardım alıyor, tek başına temizlenme vb. etkinlikleri yapamıyor ya da lazımlık (sürgü) veya lazımlıklı iskemle kullanıyor.
Transfer		Yataktan kanepeye veya tersi etkinliği tek başına veya baston vb. cihaz ile yapabiliyor.	Yataktan sandalyeye geçerken kısmi veya tam olarak bir başkasının yardımına ihtiyaç duyuyor.
Kontinans		Defekasyon ve mesane üzerine tam kontrolü mevcut.	Kısmi veya tam mesane veya bağırsak inkontinansı mevcut.
Beslenme		Yemeği tabaktan ağızına kendisi götürebiliyor (Yemeği başkası hazırlayabilir).	Bir başkası tarafından yediriliyor veya parenteral beslenmeye muhtaç.
Toplam Puan:.....(6 puan hasta bağımsız/0 puan hasta tam bağımlı)			

DİYET TİPLERİ

Diyet Tipi	
Rejim 0	Oral Alım Kapalı
Rejim 1	Sıvı Gıda
Rejim 2	Sulu Yumuşak Besinler
Rejim 3	Normal Diyet
Diyet içeriği:	☐ Nötropenik Diyet ☐ Kc Korumalı Diyet ☐ Lipitten Fakir ☐ Tuzsuz Diyet ☐ Diyabetik Diyet ☐ Gluten Intorelansı ☐ VMA Diyeti ☐ Zayıflatıcı Diyet Diğer:.....
Hastanın Diyeti:.....	

MUKOZİT EVRELERİ

Mukozit: ☐ Var ☐ Yok
 Evresi:.....

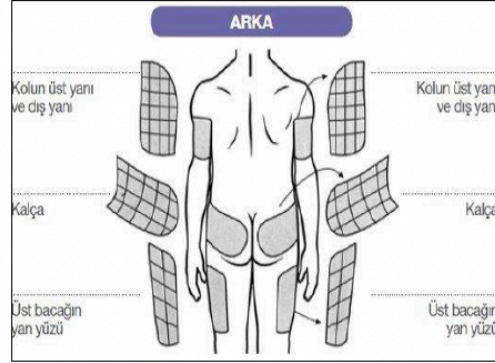
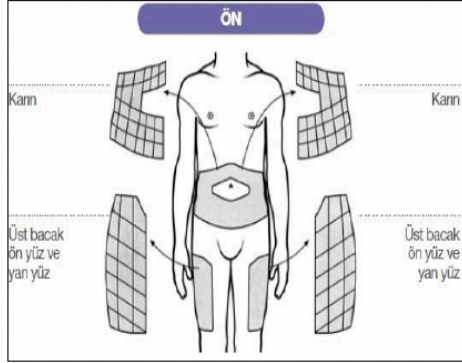
Evre 1	Asemptomatik veya hafif semptomlar Müdahaleye gerek yok
Evre 2	Orta derecede ağrı, beslenmeyi bozmuyor Diyet modifikasyonu gerekli
Evre 3	Şiddetli ağrı Oral beslenmeyi bozmakta
Evre 4	Hayatı tehdit eder tarzda Acil girişim şart
Evre 5	Ölüm

İNSÜLİN ENJEKSİYON BÖLGELERİ

Hastanın İnsülin Preparatı Kullanımı: ☐ Var ☐ Yok

İnsülin Dozu/Sayısı:.....

İnsülin Uyguladığı Bölge:.....

DIYABETİK AYAK RİSK TARAMA FORMU

Hastanın Adı-Soyadı:

Tarih:

	Sağ Ayak (Evet/Hayır)	Sol Ayak (Evet/Hayır)
Ayakta yara hikayesi var mı?		
Ayakta yara var mı?		
Pençe parmak var mı?		
Şişlik veya ayakta bozuk görünüm var mı?		
Cilt üzerinde ısı artışı var mı?		
Dorsifleksiyon kısıtlı mı?		
Tırnaklarda uzama, incelme veya şekil bozukluk var mı?		
Kallus var mı?		
Ayak ve bilekte kas güçsüzlüğü var mı?		
Ayak nabızlarından birisi alınmıyor mu?		
Hasta ayaklarının altını görebiliyor mu?		
Ayakkabı uygun mu?		
Ayak duyularında azalma var mı?		

Dişabetik Ayak Risk Tarama Formu

Düşük risk: Risk faktörü, duyu kaybı ve nabız kaybı yok

Orta risk: Bir risk faktörü var (duyu kaybı, nabız yokluğu, kallus, deformite gibi)

Yüksek risk: Eski amputasyonlu veya ülserasyonlu ya da iki veya daha fazla risk faktörlü (duyu kaybı, nabız kaybı, periferik arter hastalığı, kalluslu ayak deformitesi, preülseratif lezyon, son dönem böbrek yetersizliği gibi)

Aktif dişabetik ayak: Aktif ülserli ayak

Hastanın Dişabetik Ayak Risk Tarama Formu Değerlendirme Sonucu:.....

DİYABETİK AYAK SINIFLAMASI (WAGNER SINIFLAMASI)

Hastanın Adı-Soyadı:

Tarih:

Grade 0: Yüksek riskli ayak

Grade 1: Ayakta ülser

Grade 2: Subkutan dokuya invaze ülser (ligamente, kasa, kemiğe penetrasyon ve abse formasyonu yok)

Grade 3: Selülit ve abse formasyonu ile birlikte derin ülser (sıklıkla osteomyelit mevcut)

Grade 4: Lokalize gangren

Grade 5: Tüm ayağı tutan yaygın gangren

Hastanın Diyabetik Ayak Sınıflandırması Değerlendirme Sonucu:.....

BİLİNÇ DÜZEYİNİ DEĞERLENDİRME

Glasgow Koma Skalası		
	Yanıt Düzeyi	Puan
Göz Açma	Yok	1
	Ağrılı Uyarılara Yanıt Olarak	2
	Konuşmaya Yanıt Olarak	3
	Kendiliğinden	4
Motor Yanıt	Yok	1
	Ektensör Yanıt	2
	Fleksör	3
	Geri Çekme Şeklinde	4
	Lokalize Edici	5
	İstemli	6
Sözel Yanıt	Yok	1
	Anlaşılmaz Sesler	2
	Uygun Olmayan Yanıt	3
	Dağınık, Konfüze Yanıt	4
	Oryante Yanıt	5
Bireyin Toplam Puanı		

GKS Skoru: (3-15), 15:Oryante, 13-14:Konfüze, 8-13:Stupor, 3-8:Perikoma, 3:Koma

İZOLASYON ÖNLEMLERİ

İzolasyon Önlemleri	
Sarı Yaprak	Solunum İzolasyonu
	
Mavi Çiçek	Damlacık İzolasyonu
	

İzolasyon Önlemleri	
Kırmızı Yıldız	Temas İzolasyonu
	
	Düşme Riski

	İtaki DÜŞME RİSKİ ÖLÇEĞİ	Hastanın Adı Soyadı	
		Yattığı Bölüm	
		Risk Değerlendirme Tarihi	

Değerlendirme Zamanı

☐ İlk Değerlendirme ☐ Post-Operatif Dönem ☐ Hasta Düşmesi ☐ Bölüm Değişikliği ☐ Durum Değişikliği

	RİSK FAKTÖRLERİ	PUAN
1.	65 yaş ve üstü.	1
2.	Bilinci kapalı.	1
3.	Son 1 ay içinde düşme öyküsü var.	1
4.	Kronik hastalık öyküsü var.*	1
5.	Ayakta/yürürken fiziksel desteğe (yürüteç, koltuk değneği, kişi desteği vb.) ihtiyacı var.	1
6.	Üriner/Fekal kontinans bozukluğu var.	1
7.	Görme durumu zayıf.	1
8.	4'den fazla ilaç kullanımı var.	1
9.	Hastaya bağlı 3'ün altında bakım ekipmanı var.**	1
10.	Yatak korkulukları bulunmuyor/çalışmıyor.	1
11.	Yürüme alanlarında fiziksel engel(ler) var.	1
12.	Bilinç açık, koopere değil.	5
13.	Ayakta/yürürken denge problemi var.	5
14.	Baş dönmesi var.	5
15.	Ortostatik hipotansiyonu var.	5
16.	Görme engeli var.	5
17.	Bedensel engeli var.	5
18.	Hastaya bağlı 3 ve üstü bakım ekipmanı var.**	5
19.	Son 1 hafta içinde riskli ilaç kullanımı var.***	5
TOPLAM		

RİSK DÜZEYİ BELİRLEME TABLOSU		
☐	Düşük Risk	Toplam Puanı 5'in altında
☐	Yüksek Risk	Toplam Puanı 5 ve 5'in üstünde (Dört Yapraklı Yonca figürü kullanılır)

Değerlendirmeyi yapan Hemşire
Adı-Soyadı:
İmza:

NOT: Düşmelerin önlenmesine yönelik alınacak önlemler hastada var olan risk faktörlerine göre belirlenmelidir.

İtaki Düşme Riski Ölçeği yalnızca yetişkin yatan hastalarda kullanılır.

İtaki DÜŞME RİSKİ ÖLÇEĞİ

Bilgilendirme Tablosu

*Kronik hastalıklar	• Hipertansiyon • Diyabet • Dolaşım Sistemi Hastalıkları • Sindirim Sistemi Hastalıkları • Artrit • Paraliz • Depresyon • Nörolojik Hastalıklar
**Hasta Bakım Ekipmanları	• IV İnfüzyon • Solunum Cihazı • Kalıcı Kateter • Göğüs Tüpü • Dren • Perfüzör • Pacemaker vb.
***Risli İlaçlar	• Psikotropikler • Narkotikler • Benzodiazepinler • Nöroleptikler • Antikoagülanlar • Narkotik Analjezikler • Diüretikler/Laksatifler • Antidiyabetikler • Santral Venöz Sistem İlaçları (Digoksin vb.) • Kan Basıncını Düzenleyici İlaçlar

NOT: İtaki Düşme Riski Ölçeği ilk değerlendirme, post-operatif dönemde, hastanın düşmesi halinde, bölüm ve durum değişikliğinde tekrar değerlendirilmelidir. Ayrıca düşme riski yüksek olan hastalar için de İtaki Düşme Riski Ölçeği yeniden değerlendirilmelidir.

**HEMŞİRELİK BAKIM
PLANI**

Hemşirelik Tanısı:

Tarih:.....

Amaç:

Etiyoloji	Planlanan Hemşirelik Girişimleri	Uygulanan Hemşirelik Girişimleri	Değerlendirme

HEMŞİRELİK BAKIM PLANI

Hemşirelik Tanısı: Düşme Riski

Tarih:.....

Amaç: Düşme öyküsünün engellenmesi

Etiyoloji	Planlanan Hemşirelik Girişimleri	Uygulanan Hemşirelik Girişimleri	Değerlendirme
-65 yaş -Diüretik kullanımı ''Lasix amp'' (13.12.2021'den beri) -Kronik ağrı *19.12.2021 6/20 (07.2021'den beri) -Kronik hastalık; *5 yıldır HT hastası - İtaki Düşme Riski Ölçeğinde (14 puan) -Hastaya bağlı 2 ekipman (IV kateter 'hastaneye yatıştan itibaren', idrar kateteri '29.11.2021'de beri) -Riskli ilaç kullanımı; *Contramal amp 100mg (05.12.2021'den beri) -Oda içerisinde karışıklık (sandalyelerin ve yatak ucu masalarının dağınık duruşu)	HG1: Yatak başına kayan insan figürü koyulacak. HG2: Çalışanlar hastanın düşme riski olduğu hakkında bilgilendirilecek. HG3: Hastanın hareketi esnasında mümkün olduğunca yanında bulunulmaya çalışılacak. HG4: Herhangi bir işlem yapılması haricinde yatak kenarlıkları kaldırılmış konumda ve yatak tekerlekleri kilitli olacak. HG6: Kaymayan terlik veya ayakkabı kullanımı sağlanacak. HG7: Hastanın düşme riski staj günlerince değerlendirilecek. HG8: Hasta ayağa kalkarken kademeli olarak kaldırılacak. (Önce yatakta oturtulacak sonra yavaşça kaldırılacak.) HG9: Staj günlerince ağrı değerlendirilmesi yapılacaktır. HG10: Staj günlerince günde en az 3 kez KB takibi yapılacaktır.	HG1: Yatak başına kayan insan figürü koyuldu. S.A. HG2: Çalışanlar hastanın düşme riski olduğu hakkında bilgilendirildi. S.A. HG3: Hastanın hareketi esnasında mümkün olduğunca yanında bulunulmaya çalışıldı. (Kendi başına yürümek istediğinden koluna girilmedi ancak yürüyüşü hakkında yanında gözlem yapıldı.) S.A. HG4: Herhangi bir işlem yapılması haricinde yatak kenarlıkları kaldırılmış konumda ve yatak tekerlekleri kilitli tutuldu. S.A. HG6: Kaymayan terlik kullandığından emin olundu. S.A. HG7: Hastanın düşme riski staj günlerince değerlendirildi. S.A. HG8: Hasta ayağa kalkarken kademeli olarak kaldırıldı. (Önce yatakta oturtuldu sonra yavaşça kaldırıldı.) S.A. HG9: Staj günlerince ağrı değerlendirilmesi yapıldı. S.A. HG10: Staj günlerince günde en az 3 kez KB takibi yapıldı. S.A.	Subjektif Değerlendirme: -Hasta '' Kendi başıma yürüyebiliyorum desteğe ihtiyacım yok.'' dedi. S.A. -Yapılan gözlemde yürüşüyle ilgili herhangi bir sorun görülmedi. S.A. Objektif Değerlendirme: -İtaki Düşme Riski Ölçeği; *14 puan 25.12.2021 S.A. *14 puan 26.12.2021 S.A. -Ağrı; *2/10 25.12.2021 S.A. *3/10 26.12.2021 S.A. -Mesai süresince düşme öyküsü yaşanmadı. S.A. -KB takibi; 25.12.2021 *100/75 mmHg 08.00 S.A. *110/85 mmHg 11.00 S.A. *120/70 mmHg 15.30 S.A. 26.12.2021 *120/80 mmHg 08.30 S.A. *100/70 mmHg 16.30 S.A. *120/70 mmHg 20.00 S.A.

HEMŞİRELİK BAKIM PLANI

Hemşirelik Tanısı: Kronik Ağrı

Tarih:.....

Amaç: Hastanın ağrısının hafiflediğini veya ağrısının olmadığını ifade etmesi

Etiyoloji	Planlanan Hemşirelik Girişimleri	Uygulanan Hemşirelik Girişimleri	Değerlendirme
-6/10 ağrı puanı (07.2021'den beri var olan ağrı) -Ağrılı yüz ifadesi (ekşimiş yüz-uzun süre sırt üstü yattığında) -İştahsızlık (Yemeğini tam bitiremediği gözlemlendi. -Kilo değişikliği (Son 6 ayda -10 kg) -65 yaş -Metastatik kanser (AC'de multiple metastatic nodüller, vertebralarda metastaz, kc'de metastaz) -Kadın cinsiyete bağlı hassasiyet	HG1: Ağrı düzeyi düzenli aralıklarla değerlendirilecek. (4 saatte bir) HG2: 4/10 üzerinde ağrısı olduğunda doktor istemine göre farmakolojik yöntemler uygulanacak. HG3: Farmakolojik yöntemler uygulandığında istenen ve istenmeyen etkileri izlenecek. HG4: Nonfarmakolojik yöntemlerden hastaya iyi gelen uygulamalar yapılacak. (masaj ve Kur'an okunması) HG5: Hastanın kızına kanser ağrısı hakkında eğitim verilecek. (Hasta kendi tanısını bilmediği için.)	HG1: Ağrı düzeyi düzenli aralıklarla değerlendirildi. (4 saatte bir) S.A. HG2: 4/10 üzerinde ağrısı olduğunda doktor istemine göre farmakolojik yöntemler uygulandı. (Contramal amp 100mg IV 12.00) S.A. HG3: Farmakolojik yöntemler uygulandığında istenen ve istenmeyen etkileri izlendi. S.A. HG4: Nonfarmakolojik yöntemlerden hastaya iyi gelen uygulamalar yapıldı. (masaj) S.A. HG5: Hastanın kızına kanser ağrısı hakkında eğitim verildi. (Hasta kendi tanısını bilmediği için.) -Ek'de- S.A.	Subjektif Değerlendirme: -Gülseren Hanım "Ağrım azaldı. Daha iyiyim." dedi. S.A. Objektif Değerlendirme: -14.00 4 saatte bir olan değerlendirmelerin sonunda hasta ağrı düzeyini en fazla 2/10 olarak ifade etti. S.A.

Ek 10. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Uygulaması Rehberi ve Beceri Değerlendirme Formları

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
20....-20... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI DÖNEMİKODLU İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ MESLEKİ EĞİTİM
ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME REHBERİ
..... Kliniği

FOTOĞRAF

Öğrencinin Adı Soyadı:
Öğrenci Numarası:
Telefon numarası:

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		PUAN	ÖĞRENCİ PUANI	ÖĞRENCİ PUANI	ÖĞRENCİ PUANI	ÖĞRENCİ PUANI
BİREYSEL ÖZELLİKLER 20 PUAN	1. Klinik uygulama kıyafet yönetmeliğine uyum	3				
	2. Klinik uygulama zaman çizelgesine uyum	3				
	3. Vizitlere katılım	3				
	4. Öğrenmeye istekli oluşu, araştırma yapması	3				
	5. Hasta ve ailesi ile iletişim kurma	2				
	6. Hemşire ve diğer sağlık ekip üyeleri ile iletişim kurma	2				
	7. Öğretim üyesi/elemanı ile iletişim kurma	2				
	8. Grup arkadaşları ile iletişim	2				
BAKIM PLANI 50 PUAN	1. Hastanın verilerini eksiksiz alma	20				
	2. Uygun hemşirelik tanımlarını belirleyebilme (etiyooloji ve amaç)	10				
	3. Uygun hemşirelik girişimlerini planlayabilme	5				
	4. Uygun hemşirelik girişimlerini uygulayabilme	5				
	5. Uygun hemşirelik girişimlerini değerlendirebilme	5				
	6. Vaka/vizit çalışmalarına katılım	5				
TEDAVİ/BAKIM M 30 PUAN	1. İşlem öncesi hastaya açıklama yapmak	4				
	2. Uygulamalarda steriliteye dikkat etmek	4				
	3. Vital bulguların takibi, normal olmayan bulguların sık izlemi	3				
	4. Hasta tanısı ile ilişkilendirerek, laboratuvar bulgularını değerlendirme	4				
	5. Doğru ilkelerle uyumlu ilaç uygulamalarını yapmak (örn: mayi takibi)	3				
	6. Uyguladığı işlemleri kayıt etme	2				
	7. Hasta/ailesinin eğitim gereksinimlerine yönelik eğitim verme	10				
TOPLAM PUAN (100 Puan)						

Öğretim Elemanı Adı Soyadı:
İmzası:
Tarih:

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
20....-20... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI DÖNEMİKODLU İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
MESLEKİ EĞİTİM ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME REHBERİ

..... Kliniği

FOTOĞRAF

Öğrencinin Adı Soyadı:

Öğrenci Numarası:

Telefon numarası:

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		PUAN	ÖĞRENCİ PUANI	ÖĞRENCİ PUANI	ÖĞRENCİ PUANI	ÖĞRENCİ PUANI
BİREYSEL ÖZELLİKLER 40 PUAN	1. Klinik uygulama kıyafet yönetmeliğine uyum	6				
	2. Klinik uygulama zaman çizelgesine uyum	6				
	3. Hemşire vizitlerine katılım (sabah-akşam)	8				
	4. Öğrenmeye istekli oluşu, araştırma yapması	6				
	5. Hasta ve ailesi ile iletişim kurma	5				
	6. Hemşire ve diğer sağlık ekip üyeleri ile iletişim kurma	5				
	7. Grup arkadaşları ile iletişim	4				
TEDAVİ/ HEMŞİRELİK BAKIMI 60 PUAN	8. Hastanın verilerini eksiksiz alma	8				
	9. Uygun hemşirelik girişimlerini uygulayabilme	8				
	10. Uygun hemşirelik girişimlerini değerlendirebilme	4				
	11. İşlem öncesi hastaya açıklama yapmak	4				
	12. Uygulamalarda steriliteye dikkat etmek	4				
	13. Vital bulguların takibi, normal olmayan bulguların sık izlemi	8				
	14. Hasta tanısı ile ilişkilendirerek, laboratuvar bulgularını değerlendirme	4				
	15. Doğru ilkelerle uyumlu ilaç uygulamalarını yapmak (örn: mayi takibi)	10				
	16. Uyguladığı işlemleri kayıt etme	4				
	17. Hasta/ailesinin eğitim gereksinimlerine yönelik eğitim verme	6				
TOPLAM PUAN (100 Puan)	Toplam Puan					
Öğrenci/Uygulamaya İlişkin Diğer Notlar						

Sorumlu Hemşire/ Klinik Hemşire Adı Soyadı:

İmzası:

Tarih:

Ek 11. HEM2059 İç Hastalıkları Hemşireliği Mesleki Eğitim İzlem Çizelgesi (Beceri Karnesi)

**HEM2057 VE HEM2059 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
TEORİK VE MESLEKİ EĞİTİM İZLEM ÇİZELGESİ**

UYGULAMALAR	LABORATUVAR UYGULAMA (Yapıldı)	KLİNİK/SAHA UYGULAMA (Yapıldı)	KLİNİK/SAHA UYGULAMA (Gözlendi)
	Tarih Onaylayan (Ad- Soyad, imza ve kurum)	Tarih Onaylayan (Ad- Soyad, imza ve kurum)	Tarih Onaylayan (Ad- Soyad, imza ve kurum)
Akciğer seslerini dinleme			
Kalp seslerini dinleme			
Juguler ven dolgunluğunu değerlendirme			
Ödem değerlendirme ve bakım verme			
Deri turgoru değerlendirme			
Entübe hastaya bakım verme			
Kapiller dolum süresini değerlendirme			
Elektrokardiyografi (EKG) çekme			
Hastayı monitörize etme			
Nötropenik hastaya bakım verme			
Laboratuvar bulgularını yorumlama			
Boy, kilo ölçme ve beden kütle indeksi hesaplama			
Oral mukoz membranı değerlendirme			
Diyabetik ayak bakımı yapma			
İnsülin kalemi/enjeksiyonu uygulama			
Bilinç düzeyini değerlendirme			
Bilinçsiz hastaya bakım verme			
Bası yarası riskini değerlendirme			
Bası yarası bakımı verme			
Ağrı değerlendirme			
Öğrencinin Karşılaşabileceği Diğer Uygulamalar			
Alerjik reaksiyon gelişen hastaya müdahale etme			
Yapay havayolu (MV, BBAP, CPAP vb.) olan hastaya bakım verme			
Endotrakeal tüp olan hastaya bakım verme			
Göğüs tüpü takılı hastaya bakım verme			
İleri yaşam desteği uygulamalarına katılma			
Ekokardiyografiye (EKO) hasta hazırlama			
Flüor cihazı takılı hastaya bakım verme			
Pace maker takılı hastaya bakım verme			
Periferik ve santral venöz katater bakımı verme			
Kemik iliği aspirasyonu/biyopsi/nakil işlemine hasta hazırlama ve bakım verme			
Kemoterapiye hasta hazırlama ve bakım verme			
Port kateter takılı hastaya bakım verme			
Ex hazırlama			
Periton diyalizi uygulanan hastaya bakım verme			
Hemodiyaliz uygulanan hastaya bakım verme			
Arteriovenöz fistülü olan hastaya bakım verme			
Aşitü olan hastaya bakım verme			
Parasentez hasta hazırlama ve bakım verme			
Endoskopi, kolonoskopi, gastroskopi hazırlığı ve bakım verme			
Elektromiyografiye (EMG) hasta hazırlama ve bakım verme			
Elektroensefalografiye (EEG) hasta hazırlama ve bakım verme			
Lomber ponksiyona (LP) hasta hazırlama ve bakım verme			
Kalp kateterizasyonu/sintigrafi/anjiyografi hazırlığı ve bakım verme			
Öğrencinin Vermiş Olduğu Eğitimler			
Hasta Eğitimi:			
Hasta Eğitimi:			

Öğrencinin Gelişim Gösterdiği Diğer Uygulamalar:

Sorumlu Öğretim Elemanı Notları (Eksik Beceriler ve Nedenleri):

Ek 12. Öğrencilerin İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi, Mesleki Eğitimi ve Mesleki Eğitim Alanlarını Değerlendirme Formları

KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
ÖĞRENCİ MEMNUNİYET ANKETİ

Sevgili öğrenciler,

Aşağıda İç Hastalıkları Hemşireliği dersi için hazırlanan soruları yanıtlarsanız seviniriz.

Şimdiden teşekkür ederiz.

İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı
Prof. Dr. Nesrin NURAL
Doç. Dr. Seçil GÜLHAN GÜNER
Dr. Öğr. Üyesi Elif OKUR
Arş. Gör. Müge TEZEL

Aşağıda yer alan ifadelerin her birini değerlendiriniz.

KATILIM DERECEYİZ:

- (1) Katılmıyorum
- (2) Kararsızım
- (3) Katılıyorum

	KURAMSAL DERS	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
1.	Derslere ayrılan süre yeterliydi.			
	Derslerin anlatımı açık ve anlaşılırdı.			
	Derslerin içeriği yeterliydi.			
	Konular birbirini tamamlar nitelikteydi.			
	Derslerde farklı eğitim teknikleri kullanıldı (vaka çalışması, beyin fırtınası, rol play, simülasyon vb)			
	Derslere aktif olarak katılma olanağı buldum			
	Ders planı dönem başında öğrencilere verildi.			
	Ders sırasında ve sonrasında tartışma için yeterli vakit ayrıldı.			
	Ders kitapları ve kaynakları yeterliydi.			
	Sağlık hukuku ve mevzuatı konuları mesleki gelişimime önemli katkıda bulundu.			
DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI				
	Öğretim elemanı kendine ayrılan sürede dersine başladı ve bitirdi			
	Öğretim elemanı dersin amaç ve hedeflerini açıkladı			
	Öğretim elemanı dersin amaç ve hedeflerine uygun ders anlattı			
	Öğretim elemanı ders konularını örnek vaka ve olaylarla ilişkilendirdi.			
	Öğretim elemanı dersin işlenişinde farklı sunum teknikleri kullandı (video, rol-play vb.)			
	Öğretim elemanı ders süresince derse olan ilgiyi sürdürebildi.			
	Öğretim elemanlarına ders saati dışında da ulaşılabilir.			

SINAV/ ÖDEV/SEMİNER DEĞERLENDİRİLMESİ				
	Sınav ortamı sınava uygun şekilde düzenlenmişti			
	Sınav/ Ödev/Seminer derste öğrendiklerimizi kapsar nitelikteydi			
	Sınav soruları açık ve anlaşılırdı			
	Sınav/ Ödev/Seminer için verilen süre yeterliydi.			
	Sınavlardan sonra sınav sonucu ve cevaplar ile ilgili geri bildirim yapıldı			
	Sınavlar güvenli bir ortamda(kopya vb) yapıldı			
DERSE BAĞLI UYGULAMA/MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMA				
	Derse bağlı uygulama/mesleki eğitim uygulama planı vardı ve buna uyum gösterildi			
	Derse bağlı uygulama/mesleki eğitim için ayrılan süre yeterliydi.			
	Derslerde öğrendiğim teorik bilgi ile derse bağlı uygulama/mesleki eğitim arasında ilişki kurabildim.			
	Derse bağlı uygulamalarda/ mesleki eğitim uygulamasında eğitim aktiviteleri (vaka analizi, hasta bakımı vb) öğrenim hedefleri ile uyumlu idi.			
	Derse bağlı uygulama/mesleki eğitim bana mesleki özgüven kazandırdı			
	Derse bağlı uygulamada/mesleki eğitimde gece vardiyasında çalışma becerilerime katkı sağladı.			
	Farklı sağlık kurumlarının işleyiş ve özelliklerini öğrendim.			
	Derse bağlı uygulama/mesleki eğitim, sağlıklı/hasta birey-yakınları ve sağlık çalışanları ile etkili iletişim kurma becerisi kazandırdı.			
	Derse bağlı uygulama/mesleki eğitim mesleki ve etik sorumluluk bilinci kazanmamı sağladı.			
	Derse bağlı uygulamada/mesleki eğitimde gereksiz işlemler/ işler yaptırıldı.			
	Uygulama alanı teorik bilgilerimi kullanma ve geliştirmeme katkı sağladı.			
	Uygulama alanı psikomotor becerilerimi geliştirmeme katkı sağladı.			
	Seminer/ vaka tartışması için ayrılan süre yeterliydi.			
	Seminer/ vaka tartışması kuramsal ve uygulama becerilerime katkı sağladı.			
	Derse bağlı uygulama/mesleki eğitim ekip çalışması becerisi kazandırdı.			
	Derse bağlı uygulama/mesleki eğitimde sağlık yönetimi konularında mesleki gelişimime katkı sağladı			
	Derse bağlı uygulamalarda/mesleki eğitimde değerlendirmeler objektifti.			
	Derse bağlı uygulama/mesleki eğitim süresince öğretim elemanlarına ulaşabilme olanağı buldum.			
	Derse bağlı uygulamalarda/mesleki eğitimde herkese eşit olanak sağlandı			
	<i>Derse bağlı uygulama/mesleki eğitim uygulama ortamı;</i>			
	Hasta bakımı için yeterli araç gereç vardı.			
	Öğrenci başına düşen hasta sayısı yeterliydi.			

	Seminer odası vardı/Vaka tartışması için uygun ortam sağlandı.			
	Derse bağlı uygulama/mesleki eğitimin yeri dersin hedefleri ile uyumluydu.			
	Uygulama ortamı fiziksel özellikler açısından güvenliydi.			
	Dinlenebilecek uygun ortam vardı.			
	Yemek yeme ortamı bulabildim			
	Tuvalet gereksinimi için uygun ortam vardı			
	Üniformamı giyebileceğim uygun ortam bulabildim.			

Önerileriniz:

.....

Ek 13. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Uygulamalı Dersler İlke, Usul ve Esasları

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK VE SAHA UYGULAMALARI YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1. Bu yönergenin amacı, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü lisans öğrencilerinin eğitim-öğretim programları kapsamında yer alan derslerin uygulamalarına yönelik öğrenci sorumlulukları ile ilgili esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2. Bu yönerge, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde lisans düzeyinde yapılan uygulamalara ilişkin öğrenci sorumluluklarına yönelik esas ve usulleri kapsar.

Madde 3. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencileri uygulamalarını bu yönerge hükümlerine göre yapar.

Madde 4. Öğrenci, Hemşirelik Bölümü'nde derslerin gereği olarak yapılan uygulamaları, eğitim-öğretim programları kapsamında gerçekleştirir.

Kısaltma ve Tanımlar

Madde 5. Bu yönergede geçen kısaltmalar ve tanımlar aşağıda yer almaktadır:

KTÜ: Karadeniz Teknik Üniversitesi,

KTÜSBFHB: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünü,

AD: Anabilim Dalını,

AÇS-AP: Ana Çocuk Sağlığı-Aile Planlamasını,

ASM: Aile Sağlığı Merkezi

TSM: Toplum Sağlığı Merkezi

TODAM: Toplumsal Dayanışma Merkezi,

Uygulama Alanı: Koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmeti veren kurumlar (hastaneler, aile sağlığı merkezleri, AÇS-AP vb.) ile dersin gereği olarak AD'nin uygun gördüğü diğer kurumları (okul, işyeri, halk evleri, TODAM vb),

Öğrenci: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencisini,

Bölüm: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünü,

Sorumlu Öğretim Elemanı: Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde yürütülen ilgili dersin uygulamasından görevli olan kişi/ kişileri ifade eder.

Yasal Dayanak

Madde 6. Bu yönerge, 11.10.2012 tarih ve 28438 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Karadeniz Teknik Üniversitesi Önlisans -Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği* ile 2547 sayılı YÖK Yasası'na dayanılarak hazırlanmıştır.

Klinik ve Saha Uygulaması Öncesi

Madde 7. Klinik ve saha uygulama öncesi yapılması gerekenler aşağıda verilmiştir.

- a) Öğrenci; uygulama yapacakları alanların özellikleri, uygulamada öğrenciden beklentiler, değerlendirme ve genel uygulama kurallarına ilişkin bilgileri ilgili derslerin öğretim elemanlarından alır.
- b) Öğrenci, her AD tarafından ilan edilen klinik ve saha uygulama tarih ve yerlerini öğrenmekle yükümlüdür.
- c) Öğrenci, klinik ve saha uygulama öncesi iş kazası ve meslek hastalığı sigorta işlemlerini tamamlar ve belgelendirir.
- d) Öğrenci, KTÜSBFHB tarafından klinik ve saha uygulama öncesi önerilen aşılardan yapıldığını belgelendirir.

Klinik ve Saha Uygulamasının Yürütülmesi

Madde 8. Klinik ve saha uygulaması ile ilgili hükümler aşağıda yer almaktadır.

- a) Öğrenci, klinik ve saha uygulamalarını ulusal ve uluslararası bildirimler ve mevzuatta (11.10.2012 tarih ve 28438 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Sağlık Bilimleri Fakültesi Yönetmeliği uyarınca) öngörülen mesleki etik ve yasal yükümlülükler doğrultusunda gerçekleştirir.
- b) Öğrenci, klinik ve saha uygulaması yaptığı ders için hazırlanan uygulama programına uymak ve uygulama gereği olan görevleri zamanında ve eksiksiz yapmak zorundadır.
- c) Öğrenci, klinik ve saha uygulaması yaptığı alanın çalışma düzenine uymakla yükümlüdür.
- d) Öğrenci, sorumlu öğretim elemanının onayı olmadan klinik/saha uygulama zamanı ve yerinde değişiklik yapamaz.
- e) Öğrenci, klinik/saha uygulama alanında öğrenci kimlik belgesini görünebilecek şekilde takmak zorundadır.
- f) Öğrenci, hemşirelik uygulamalarını, dersin gerektirdiği bilgi ve beceriler doğrultusunda sorumlu öğretim elemanının, öğretim elemanının olmadığı durumlarda ise ilgili birimin sorumlu hemşiresi denetiminde gerçekleştirir ve kayıt eder.
- g) Öğrenci uygulama esnasında herhangi bir şekilde fiziksel ya da duygusal zarar görmüş ise, bu durumu öncelikle ilgili dersin öğretim elemanına ve uygulama alanı sorumlu hemşiresine bildirerek olayı rapor eder.

Klinik ve Saha Uygulamasına Devam, Mazeret ve İzin

Madde 9. Öğrenci, KTÜ Önlisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’ne göre uygulamaya devam, mazeret ve izinlere ilişkin hükümleri yerine getirir.

Madde 10. Öğrencinin uygulamada sırasında raporlu olması: Öğrenci raporlu olduğu sürenin toplam uygulama iş günü'nün %25'ini aşması durumunda uygulamadan devamsız olarak kabul edilir. Aksi durumda devamsız olduğu süreyi (uygulama için var olan %10'luk devamsızlık hakkı bu sürenin dışında tutulur) telafi etmekle yükümlüdür.

Madde 11. Öğrencinin kurum izni ile katıldığı aktiviteler (spor karşılaşmaları, kültürel aktiviteler vb) nedeniyle uygulamalara katılamadığı süre; uygulama süresinin %25'ini aşmaması koşuluya uygulamaya devamsızlık olarak kabul edilmez. Ancak bu oranın aşılması durumunda öğrenci %25'in üzerindeki süreyi (uygulama için var olan %10'luk devamsızlık hakkı bu sürenin dışında tutulur) telafi etmekle yükümlüdür.

Klinik ve Saha Uygulamasında Öğrencinin Genel Görünüşü ve Giyimi

Madde 12. Öğrenci, klinik ve saha uygulamasında genel görünüş ve giyim olarak KTÜ Önlisans - Lisans Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 38. Maddesine (madde kontrol edilecek) uymakla yükümlüdür.

Madde 13. Öğrenci, klinik ve saha uygulama alanının özelliğine göre beyaz forma ya da beyaz önlük giyer.

Forma: SBFHB'nin klinik ve saha uygulamasına yönelik forma düzeni aşağıda verilmiştir.

a. Kız Öğrenciler İçin Klinik ve Saha Uygulamasında Forma Düzeni

Forma üstü: Üniformanın ceplerine bölümün belirlediği renkte şerit eklenmiş, kısa ya da uzun kollu, beyaz renkte tunik.

Forma altı: Üniforma yandan cepli, önden fermuarlı, tek ya da çift pileli, klasik kesimli, beyaz renkli pantolon.

Hırka: Üniforma üzerine giyilecek hırka beyaz ya da siyah renklidir.

Ayakkabı: Üniforma altına giyilecek ayakkabının altı ses çıkarmayacak malzemeden yapılmış, düz ya da az topuklu beyaz renkte ve kapalı olmalıdır.

Çorap: Üniforma altına giyilecek çorap beyaz renkte olmalıdır.

b. Erkek Öğrenciler İçin Klinik ve Saha Uygulamasında Forma Düzeni

Forma üstü: Formanın ceplerine bölümün belirlediği renkte şerit eklenmiş, kısa ya da uzun kollu, beyaz renkte tunik.

Forma altı: Üniforma yandan cepli, önden fermuarlı, tek ya da çift pileli, klasik kesimli, beyaz renkli pantolon.

Hırka: Forma üzerine giyilecek hırka beyaz ya da siyah renklidir.

Ayakkabı: Forma altına giyilecek ayakkabının altı ses çıkarmayacak malzemeden yapılmış, düz ya da az topuklu beyaz renkte ve kapalı olmalıdır.

Çorap: Forma altına giyilecek çorap beyaz renkte olmalıdır.

Laboratuvar önlüğü: Klinik ve saha uygulamalarında giyilecek laboratuvar önlüğü, önden düğmeli, kısa ya da uzun kollu, beyaz renklidir. Öğrenci dersin gereğine göre bazı uygulama alanlarında (beceri laboratuvarı, psikiyatri kliniği, okul, işyeri, ev vb.) laboratuvar önlüğü giymek zorundadır.

Madde 14. Öğrenci hem kendisi hem de hasta için enfeksiyon riski oluşturmayacak hijyenik kurallara uymakla yükümlüdür.

a) Kız öğrencilerin saçları kısa ya da toplu, tırnakları kısa olmalı, takı (küpe, kolye, yüzük, bilezik, piercing vb) takılmamalıdır.

b) Erkek öğrenciler tıraşlı, saçları kısa ya da toplu olmalıdır.

Madde 15. Öğrenci, klinik ve saha uygulamalarında kendisine teslim edilen araç-gereci özenle kullanarak zamanında ve eksiksiz teslim etmekle yükümlüdür.

Son Hükümler

Madde 16. Bu yönerge, KTÜ Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikler doğrultusunda yenilenebilir.

Madde 17. Klinik ve saha uygulamalarına ilişkin bu yönergede yer almayan durumlarda, KTÜ Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Madde 18. Bu yönerge hükümlerini, KTÜSBFHB Başkanı yürütür.

Madde 19. Bu yönerge, 2012 - 2013 eğitim öğretim yılından geçerli olmak üzere yayımı tarihinde (.....tarih sayılı KTÜ Senato Kararı) ile yürürlüğe girer.

Ek 14. Mesleki Eğitimde İş Kazası Önleme ve Bildirim Talimatı, İş Kazası Bildirim Akış Şeması ve İş Kazası Bildirim Formu

	T.C.		
	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ		
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	Doküman No	RDK.01
	Hemşirelik Bölümü	İlk Yayın Tarihi	
Risk Belirleme Komisyonu İş Kazası Önleme ve		Revizyon Tarihi	
Bildirim Talimatı		Revizyon No	

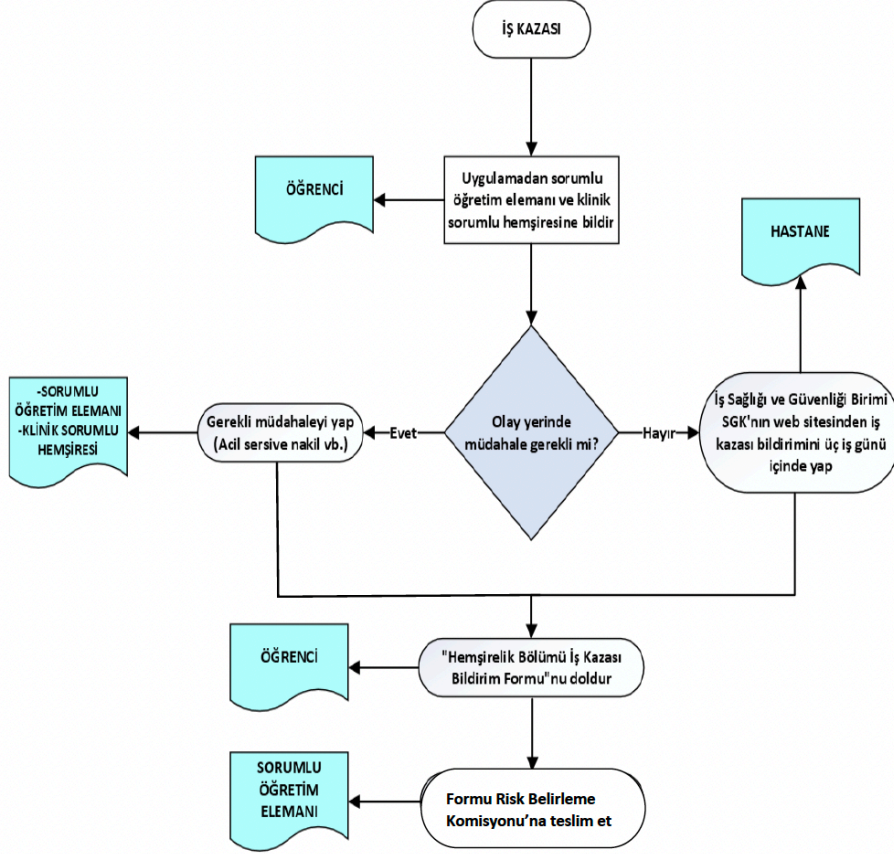
Talimatlar

1. Uygulamaya çıkacak tüm öğrenci ve öğretim elemanları İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine katılır.
2. Yaptırılması gereken serolojik testler hekim tarafından değerlendirilerek aşılanma yapılır.
3. Uygulamaya çıkacak tüm öğrencilerin sigortası Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı tarafından yapılır.
5. Uygulama alanının özelliğine göre öğrenci güvenlik önlemlerini alır ve kurallara uyar.
6. Uygulama Alanı İş Kazası (düşme, enfekte delici kesici araç ile yaralanma, hastanın kan ve vücut sıvılarına maruziyet, kimyasal ajanlar, radyasyon vb.) yaşanması durumunda öğrenci ilgili dersin öğretim elemanına, klinik rehber hemşiresi, klinik/saha sorumlu hemşiresine haber verir.
7. Enfekte delici kesici araç ile yaralanma halinde ilgili alan su ve sabunla yıkanır, pansuman yapılır. Daha sonra İş Sağlığı Güvenliği birimine gidilerek işlemler başlatılır. İş Sağlığı Güvenliği birimi, Sosyal Güvenlik kurumunun web sitesinde yer alan İş Kazası Meslek Hastalığı e-bildirimini (işveren bildirimi) üç (3) iş günü içinde yapar.
8. Birim/Kurum Sınırları içi iş kazasını (düşme, yaralanma vb.) ilgili öğretim elemanı veya bölüm/fakülte yönetimine haber verir.
9. Yaralanma sonucunda olay yerinde müdahale gerekiyor ise yaralanan öğrenci acil servise ulaştırılır.
10. Yaralanan öğrenci ve dersin sorumlu öğretim elemanı/elemanları tarafından “Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Formu” doldurularak Risk Belirleme Komisyonuna teslim edilir.
11. Yaralanmaya neden olan kaynak/hasta enfekte olmasa bile, öğrenci olayın bildiriminde ve testlerin yaptırılmasından sorumludur.
12. Yaralanma sonrası tetkiklerin tekrarının yaptırılması ve takibi öğrencinin sorumluluğundadır.

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAŞ ALTINBAŞ Risk Belirleme Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Havva ÖZTÜRK Kalite ve Akreditasyon Komisyon Başkanı	Prof. Dr. Nesrin NURAL Bölüm Başkanı

	T.C.		
	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ		
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	Doküman No	RDK.01
	Hemşirelik Bölümü	İlk Yayın Tarihi	
	Risk Belirleme Komisyonu İş Kazası Bildirim Akış Şeması	Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	

UYGULAMA ALANI İŞ KAZASI AKIŞ ŞEMASI

	T.C.		
	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ		
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	Doküman No	RDK.01
	Hemşirelik Bölümü	İlk Yayın Tarihi	
	İş Kazası Bildirim Formu	Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	

Öğrenciye İlişkin Bilgiler	
Adı-soyadı	
Numarası	
Cep Telefonu	
İş Kazasına İlişkin Bilgiler	
Olay Tarihi/Saati	
Olay Yeri, Kurum ve Klinik/Saha	
Olayın Oluş Biçimini Anlatınız	
Varsa Olayın Şahidi Adı- Soyadı, İmzası	
Olay Sonrası Yapılanlar	
Kurum tarafından bildirim yapıldı: ☐	Yıkama: ☐
Kurum tarafından bildirim yapılmadı: ☐	Pansuman: ☐
	Acil serviste gözetim: ☐
	Enfeksiyon polikliniği: ☐
	İş Görmezlik Raporu Alma Durumu: ☐
	Diğer:
Derse/Uygulama/Staja İlişkin Bilgiler	
Dersin Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	
Adı-Soyadı:	
İmza:	
Açıklama: Yaralanma nedeniyle SGK'ya bildirim yapılan ya da yapılmayan her bir öğrenci için "İş Kazası Bildirim Formunun" doldurulması gerekmektedir. Dönem sonunda doldurulmuş formların ders sorumlusu tarafından Risk Belirleme Komisyonuna iletilmesi gerekmektedir.	
Ek: Kazaya yönelik yapılan tüm işlemlerin (fotoğraf, form, tedavi, takip vb.) belgeleri	

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAS ALTINBAŞ Risk Belirleme Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Havva ÖZTÜRK Kalite ve Akreditasyon Komisyon Başkanı	Prof. Dr. Nesrin NURAL Bölüm Başkanı

Ek 15. Mesleki Eğitim İçeriği-İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Rehberi Örneği

KTÜ

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

HEM2059 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ

MESLEKİ EĞİTİM

REHBERİ

HAZIRLAYANLAR

PROF. DR. NESRİN NURAL

DOÇ. DR. SEÇİL GÜLHAN GÜNER

DR. ÖĞR. ÜYESİ ELİF OKUR

ARŞ. GÖR. MÜGE TEZEL

TRABZON

2025-2026

REHBERİN İÇERİĞİ

1. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Rehberinin Amacı
2. Mesleki Eğitim Süreci ve Aşamaları
3. Mesleki Eğitimde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar
4. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi Mesleki Eğitim Değerlendirme Formu
5. Mesleki Eğitim Alanları (Hastane/Klinik)
6. Gordon Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri modeli doğrultusunda Hemşirelik Bakım Planı Formu
7. Ekler

1. İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ MESLEKİ EĞİTİM REHBERİNİN AMACI

İç Hastalıkları Hemşireliği dersinin mesleki eğitim uygulamasına yönelik öğrencilere ilkeler kurallar ve işlemler hakkında bilgi kazandırmak ve yol göstermektir.

7. EKLER

Ek 1. İç Hastalıkları Hemşireliği Hasta Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Boş ve Dolu Örnek

Ek 2. NANDA-I Tanı Listesi (2018-2020)

Ek 3. Tanı Testleri Bilgilendirme Tablosu

- a. Kan Testleri (Biyokimya, Hemogram, Hormon, Sedimentasyon)
- b. İdrar Testleri
- c. Görüntüleme Testleri (BT, MR, CT, USG, Röntgen)
- d. Kültür Testleri (Kan, İdrar, Gaita, Balgam, Boğaz, Yara Kültürü)
- e. Aşı

Ek 15.2. NANDA-1 TANI LİSTESİ (2018-2020)

Sağlığı Geliştirme

- Eğlenme aktivitesine katılımda azalma
- Sağlık okur-yazarlığını geliştirme isteği
- Kırılgan yaşlılık sendromu
- Kırılgan yaşlılık sendromu riski
- Etkisiz korunma
- Yetersiz toplum sağlığı
- Etkisiz sağlık bakımı
- Riskli sağlık davranışı eğilimi
- Etkisiz aile sağlığı yönetimi
- Etkisiz sağlık yönetimi
- Sağlık yönetimini geliştirme isteği

Beslenme

- Yetersiz anne sütü üretimi
- Beslenmeyi güçlendirme isteği
- Yenidoğanda etkisiz besleme dinamikleri
- Etkisiz bebek besleme örüntüsü
- Dengesiz beslenme: beden gereksiniminden az
- Emzirmeyi geliştirme isteği
- Etkisiz emzirme
- Kesintiye uğramış emzirme
- Fazla kilo
- Fazla kilo riski
- Obezite
- Adölesanda etkisiz yeme dinamikleri
- Çocukta etkisiz yeme dinamikleri
- Yutma bozukluğu
- Kan glikoz düzeyinde dalgalanma riski
- Karaciğer fonksiyonlarında bozulma riski
- Metabolik dengesizlik sendromu riski
- Yenidoğanda hiperbilirübinemi riski
- Sıvı volüm dengesizliği riski
- Elektrolit dengesizliği riski
- Sıvı volüm eksikliği
- Sıvı volüm eksikliği riski
- Sıvı volüm fazlalığı

Boşaltım ve gaz değişimi

- Üriner retansiyon
- Bozulmuş üriner boşaltım
- Fonksiyonel üriner inkontinans
- Refleks üriner inkontinansı
- Sıkışma üriner inkontinansı
- Sıkışma üriner inkontinansı riski
- Stres üriner inkontinansı
- Taşma üriner inkontinansı
- Diyare
- Kronik fonksiyonel konstipasyon
- Kronik fonksiyonel konstipasyon riski

- Bozulmuş gastrointestinal motilite işlevi
- Gastrointestinal motilite işlevinde bozulma riski
- Bağırsak inkontinansı
- Algılanan konstipasyon
- Konstipasyon
- Konstipasyon riski
- Bozulmuş gaz alış-verişi

Aktivite/ Dinlenme

- Uyku yoksunluğu
- Uykuyu iyileştirme isteği
- Uyku örüntüsünde bozulma
- Uykusuzluk
- Ayağa kalkmada bozulma
- Bozulmuş fiziksel hareketlilik
- Tekerlekli sandalye ile hareketlilikte bozulma
- Yatak içi hareketlilikte bozulma
- Kullanmama sendromu riski
- Oturmada bozulma
- Transfer yeteneğinde bozulma
- Yürümede bozulma
- Amaçsız dolaşma
- Dengesiz enerji alanı
- Yorgunluk
- Aktivite intoleransı
- Aktivite intoleransı riski
- Etkisiz periferel doku perfüzyonu
- Etkisiz periferel doku perfüzyonu riski
- Etkisiz serebral doku perfüzyonu riski
- Kardiyak doku perfüzyonunda azalma riski
- Kardiyak outputta azalma
- Kardiyak outputta azalma riski
- Etkisiz solunum örüntüsü
- Bozulmuş spontan solunum
- Kan basıncında dalgalanma riski
- Ventilatörden ayrılmaya karşı işlevsel olmayan yanıt
- Banyo yapmada öz-bakım eksikliği
- Beslenmede öz-bakım eksikliği
- Evde bakımda bozulma
- Giyinmede öz-bakım eksikliği
- Kendini ihmal etme
- Öz-bakımı güçlendirme isteği
- Tuvalet aktivitelerinde öz-bakım eksikliği

Algısal/Bilişsel

- Tek taraflı ihmal
- Bilgi eksikliği
- Bilgiyi artırma isteği
- Etkisiz uyaran kontrolü
- Değişken emosyonel kontrol
- Bozulmuş hafıza
- Akut konfüzyon
- Akut konfüzyon riski

- Kronik konfüzyon
- İletişimi geliştirme eksikliği
- Bozulmuş sözel iletişim

Benlik algısı

- Kendilik kavramını güçlendirme isteği
- Bireysel kimlikte bozulma riski
- Bozulmuş bireysel kimlik
- İnsan onuruna zarar verme riski
- Umudu geliştirme isteği
- Umutsuzluk
- Durumsal düşük öz saygı
- Durumsal düşük öz saygı riski
- Kronik düşük öz saygı
- Kronik düşük öz saygı riski
- Bozulmuş beden imajı

İlişki rolleri

- Bozulmuş ebeveynlik
- Ebeveynliği geliştirme isteği
- Ebeveynlikte bozulma riski
- Bakım verici rolünde zorlanma
- Bakım verici rolünde zorlanma riski
- Aile süreçlerini güçlendirme isteği
- İşlevsel olmayan aile süreçleri
- Kesintiye uğramış aile süreçleri
- Bağlanmada bozulma riski
- Etkisiz ilişki
- Etkisiz ilişki riski
- İlişkiyi geliştirme isteği
- Ebeveyn rol çatışması
- Etkisiz rol performansı
- Bozulmuş sosyal etkileşim

Cinsellik

- Cinsel işlevlerde bozulma
- Etkisiz cinsellik örüntüsü
- Başarısız doğum süreci
- Başarısız doğum süreci riski
- Doğum sürecini geliştirme isteği
- Maternal-fetal bağın bozulma riski

Başetme/Stres toleransı

- Komplike göçmenliğe geçiş riski
- Post-travma sendromu
- Post-travma sendromu riski
- Tecavüze bağlı travma sendromu
- Yer değiştirme stresi sendromu
- Yer değiştirme stresi sendromu riski
- Etkisiz aktivite planlaması
- Etkisiz aktivite planlaması riski
- Anksiyete
- Aile içi başetmeyi güçlendirme isteği
- Başetmeyi güçlendirme isteği
- Etkin olmayan aile içi başetme

- Etkisiz başetme
- Etkisiz toplumsal başetme
- Ödün verici aile içi başetme
- Savunucu başetme
- Toplumsal başetmeyi güçlendirme isteği
- Dayanıklılığı güçlendirme isteği
- Dayanıklılıkta bozulma riski
- Bozulmuş duygu durum yönetimi
- Güçsüzlük
- Güçsüzlük riski
- Gücü artırma isteği
- Etkisiz inkar
- Kronik üzüntü
- Korku
- Ölüm anksiyetesi
- Aşırı stres yükü
- Karmaşık yas tutma
- Karmaşık yas tutma riski
- Yas tutma
- Azalmış intrakranial uyum kapasitesi
- Akut madde yoksunluğu sendromu
- Akut madde yoksunluğu sendromu riski
- Normal bebek davranışını geliştirme isteği
- Normal olmayan bebek davranışı
- Normal olmayan bebek davranışı riski
- Otonomik disrefleksi
- Otonomik disrefleksi riski
- Yenidoğanda yoksunluk sendromu

Yaşam ilkeleri

- Spiritüel iyiliği güçlendirme isteği
- Ahlaki sıkıntı
- Azalmış dinsel bağlar
- Dinsel bağı güçlendirme isteği
- Dinsel bağlarda zayıflama riski
- Karar vermeyi geliştirme isteği
- Bozulmuş özgür karar verme
- Özgür karar vermede bozulma riski
- Özgür karar vermeyi güçlendirme isteği
- Spiritüel sıkıntı
- Spiritüel sıkıntı riski

Güvenlik/Koruma

- Cerrahi alan enfeksiyonu riski
- Enfeksiyon riski
- Ağız kuruluğu riski
- Ani bebek ölüm sendromu riski
- Aspirasyon riski
- Basınç yarası riski
- Boğulma riski
- Gecikmiş cerrahi iyileşme
- Gecikmiş cerrahi iyileşme riski
- Bozulmuş dentisyon
- Bozulmuş deri bütünlüğü

- Deri bütünlüğünde bozulma riski
- Bozulmuş doku bütünlüğü
- Doku bütünlüğünde bozulma riski
- Düşme riski
- Fiziksel travma riski
- Göz kuruluğu riski
- Etkisiz hava yolu temizliği
- Kanama riski
- Bozulmuş oral mukoz membran
- Oral mukoz membranda bozulma riski
- Periferik nörovasküler işlevde bozulma riski
- Perioperatif pozisyona bağlı yaralanma riski
- Şok riski
- Termal yaralanma riski
- Vasküler travma riski
- Venöz tromboemboli riski
- Korneal yaralanma riski
- Üriner yolun yaralanma riski
- Yaralanma riski
- Başkalarına yönelik şiddet riski
- İntihar riski
- Kadın genital mutilasyonu riski
- Kendine yönelik şiddet riski
- Kendini yaralama
- Kendini yaralama riski
- Mesleki yaralanma riski
- Kontaminasyon
- Kontaminasyon riski
- Zehirlenme riski
- Alerjik reaksiyon riski
- İyot içerikli maddelere karşı istenmeyen etki riski
- Lateks alerjisi riski
- Lateks alerjisi
- Hipertermi
- Hipotermi
- Hipotermi riski
- Perioperatif hipotermi riski
- Etkisiz termoregülasyon
- Etkisiz termoregülasyon riski

Konfor

- Akut ağrı
- Kronik ağrı
- Bulantı
- Doğum ağrısı
- Bozulmuş konfor
- Konforu artırma isteği
- Kronik ağrı sendromu
- Bozulmuş konfor (çevresel)
- Konforu artırma isteği (çevresel)
- Bozulmuş konfor (sosyal)
- Konforu artırma isteği (sosyal)
- Sosyal izolasyon

• Yalnızlık riski
Büyüme/ Gelişme • Gelişmede gecikme riski

Kaynak: T. Heather Herdman Shigemi Kamitsuru. Hemşirelik Tanıları Tanımlar ve Sınıflandırma 2018-2020 Çeviri Editörleri: Prof. Dr. Rengin Acaroğlu, Prof. Dr. Hatice Kaya, 11. Baskı, Nobel Tıp Kitabevi 2021, ISBN:978-605-335-576-2.

Ek 15. 3. Tanı Testleri Bilgilendirme Tablosu

TANI TESTLERİ BİLGİLENDİRME TABLOSU

a. KAN TESTLERİ

Kan Örneği Alırken Dikkat Edilecek Hususlar

- Kan, potansiyel bir enfeksiyon kaynağı olduğu için kan alırken evrensel korunma önlemlerine dikkat edilir.
- Hastanın elini yumruk yapması, kasların metabolik aktivitesini arttırdığı için sonuçların yanlış çıkmasına sebep olabilir.
- Kan alımı esnasında hasta yatar veya oturur pozisyonda olmalıdır.
- Üç dakika ve üzerinde turnike uygulanması hemolizlere neden olabileceği için turnike uygulaması en fazla bir-iki dakika olmalıdır.
- IV İnfüzyon yapılan koldan kan örneği alınmaz. Damar yolu açık hastalarda kan alma için hastanın diğer kolu kullanılır.
- İçinde ilave madde olan tüpler yavaşça döndürülerek karıştırılır, çalkalanmaz.
- Kan örneği alınacak iğnenin çapı önemlidir. Çapı küçük olan kateterlerden kanı zorlayarak çekmek hemolizlere neden olabilir. Bu nedenle en uygun kan örneği alma yöntemi, vacutainer sistemidir.
- Enjektör ile kan alınıyorsa kanın tüpe basınçla boşaltılmasından kaçınılmalıdır. Vakumlu tüp hacmi kadar kanı kendisi vakumlayacaktır.
- Antikoagülan içeren vakumlu tüplere kan alımı sırasında kanın işaretli çizgiye kadar dolmasına özellikle dikkat edilmelidir. Yani kan akışı durana kadar tüp çekilmemelidir.
- İşlem öncesi kullanılan antiseptik maddenin tamamen kuruması beklenir.
- Alınan kan örneği tüpünün üzerine, hastanın kimlik bilgilerini içeren etiket uygun şekilde yapıştırılır.
- Alınan kan örneği bekletilmeden laboratuvara ulaştırılır.
- Kan örneği alındığı anda pıhtılaşan bölüm serum, pıhtılaşmadan kalan ve fibrinojen içeren bölüm ise plazmadır. Bazı kan testleri için serum, bazıları içinse plazma kullanılır. Bu nedenle, hangi kan örneğinin hangi tüp içerisine alınacağını bilmek önemlidir.
- Kan alımı şu sıra ile yapılmalıdır.
 - Kan kültür şişeleri
 - Koagülasyon testleri için sitratlı tam kan tüpleri
 - İlave madde içermeyen düz kan tüpleri
 - Hematoloji testleri için EDTA'lı tam kan tüpleri
- Diğer bir deyişle; bir çok test için kan örneği alınacak ise öncelikle kırmızı, sonra yeşil, gri, mavi, siyah ve en son mor tüp içerisine kan alınır. En son mor tüp içine kan alınma nedeni, damara girildiği anda pıhtılaşma sürecinin başlaması nedeni ile pıhtılaşma faktörlerinin düzeyinin düşük çıkabilme olasılığının olmasıdır.

Kan Tüpleri

Kırmızı : İçinde herhangi ilave bir madde yoktur ve kuru kan tüpü olarak adlandırılır.

Genelde, ilaç düzeyleri, bazı biyokimya, seroloji testleri ve kan grubu analizi için kan örneği bu tüplere alınır.

Mor: EDTA içerir. Hematolojik testler için kullanılır.

Yeşil: Heparin içerir. Biyokimya, arter kan gazları, hormon düzeyleri ve bazı immünolojik çalışmalar için kan örneği bu tüplere alınır.

Mavi: Sodyum sitrat içerir. Pıhtılaşma testleri için kullanılır.

Gri: Glikolizi önleyen sodyum florid içerir.

Tam Kan Sayımı

Eritrosit (RBC)	Kadın 4.2-5.4x10 ⁶ Erkek 4.7-6.1x10 ⁶
Hemoglobin (Hgb)	Kadın 12.0-16.0 g/dl Erkek 14.0-18.0 g/dl
Hematokrit (HTC)	Kadın % 37-47 Erkek %42-52
Lökosit (WBC)	5.000-10.000/mm ³
Nötrofil	1,8-7.7 bin/ul
Lenfosit	1,0-7.0 bin/ul
Monosit	0.0-0.7 bin/ul
Eozinofil	0.0-0.4 bin/ul
Bazofil	0.0-0.1 bin/ul
Trombosit (PLT)	150-450 K/ul
Demir	Kadın 50-170 ug/dl Erkek 60-175 ug/dl

- Tam kan sayımı anemi, enfeksiyon ve birçok başka hastalığın olup olmadığını kontrol için yaygın bir tarama testi olarak kullanılmaktadır. Gerçekte kanın değişik bileşenlerini inceleyen bir test olup aşağıdakileri içermektedir:
- Lökosit (WBC) sayımı birim kan hacminde mevcut olan lökosit sayımını gösterir. Lökositlerdeki artışlar ve azalmalar önemli olabilir
- Formül lökosit mevcut lökositlerin tiplerini inceler. Her biri bizi enfeksiyondan korunmada kendi işlevini yerine getiren, beş farklı tipte lökosit bulunmaktadır. Formül lökosit kişinin lökositlerini tiplerine göre sınıflandırmaktadır: nötrofiller, lenfositler, monositler, eozinofiller ve bazofiller.
- Eritrosit sayımı (RBC) birim kan hacminde mevcut olan eritrosit sayımını gösterir. Eritrositlerdeki artışlar ve azalmalar anormal durumlara işaret edebilmektedir.
- Hemogloblin kandaki oksijen taşıyan protein miktarını ölçer.
- Hematokrit belli bir tam kan hacmindeki eritrositlerin yüzdesini ölçer.
- Trombosit sayımı belli bir kan hacmindeki trombositlerin sayısıdır. Hem artışlar hem de azalmalar aşırı kanama veya pıhtılaşma gibi anormal rahatsızlıklara işaret edebilir.

Kardiyak Göstergeler

Kreatinin Kinaz (CK)	Kadın <170 U/L Erkek <190 U/L
Troponin T (TNT)	Negatif < 0.05 ng/ml

- Kas veya kalp hücreleri hasarlandığında kan CK düzeyleri yükselmektedir.
- Troponinler kalp krizinin neden olabileceği göğüs ağrısı olduğunda ölçülür. Kalp krizinin olup olmadığını gösterir. Hemen ve sonrasında 4-6 saat aralıklarla tekrar bakılır. Kalp krizi geçiren bir hastada troponin düzeyleri hasardan sonraki 3 veya 4 saat içinde yükselir ve 10-14 gün süre ile yüksek kalabilir.

Koagülasyon Testleri

Kanama Zamanı (Ivy)	4-8 dk
Protrombin Zamanı (PZ)	18-24 sn
International Normalized Ratio (INR)	<3

- Protrombin zamanı (PT) testi bir kan örneğinde bir pıhtının ne kadar sürede oluştuğunu ölçer.
- Uluslararası Düzeltme Oranı (INR), warfarin (kumadin) gibi kan sulandırıcı ilaçların etkinliğini izlemek amacıyla kullanılır. Bu anti-koagülan ilaçlar, kan pıhtısı oluşmasını önlemeye yararlar. İnatçı uygun olmayan kan pıhtılaşması görülen hastalarda uzun süreli tedavi amacıyla reçete edilirler.

Lipidler

Kolesterol	Normal < 200 mg/ml
HDL (High-Density Lipoprotein) Kolesterol	Kadın >45 mg/dl Erkek>40 mg/dl
LDL (Low-Density Lipoprotein) Kolesterol	Normal < 130 mg/ml
Trigliserid;	< 150 mg/dl

- Sağlıksız lipid düzeylerini taramak ve kalp hastalığı geliştirme riskini belirlemek için lipid testleri kullanılır.
- Kan yağları denince “iyi” (HDL) ve “kötü” (LDL) kolesterol ile “trigliserid”i hatırlamalısınız. Bu maddelerin kan seviyesinde belirli sınırlar içinde kalması gerekir.

Tiroid Testleri

Tiroksin (T4)	4.6-11.0 ug/dl
Triyotdotironin (T3)	80-200 ng/dl
Troid Stimulan Hormon (TSH)	0.27-4.20 uU/ml

- TSH– hipotiroidi, hipertiroidi, hipotiroidi için yenidoğanların taranması ve tiroid replasman (yerine koyma) tedavisini izlemek için bu test uygulanır
- T4 veya serbest T4 – hipotiroidi, hipertiroidi ve yenidoğanları hipotiroidi açısından taramak için kullanılır.
- T3 veya serbest T3 – hipertiroidi testi

Rutin Biyokimya Testleri

Globulin	2.3-3.4 g/dl
Albumin	3.5-5.0 g/dl
Üre	10-50 mg/dl
Ürik asit	Kadın 2.4-5.7 mg/dl Erkek 3.4-7.0 mg/dl
Kreatinin	Kadın 0.6-1.2 mg/dl Erkek 0.7-1.3 mg/dl
Kalsiyum	8.5-10.5 mg/dl
Glukoz	70-110 mg/dl
Aspartat Amino Transferaz (AST)	Kadın <31 U/L Erkek <37 U/L
Alanin Amino Transferaz (ALT)	Kadın <31 U/L Erkek <41 U/L
Sodyum	135-148 mmol/L
Potasyum	3.5-5.5 mmol/L
Klor	98-100 mmol/L
Magnezyum	1.70-2.55 mg/dl

b. İDRAR TESTLERİ

Tam İdrar Analizi

Görünüm	Berrak
Renk	Açık sarı
PH	4.6-8
Protein	Negatif
Yoğunluk	1.005-1.030
Glukoz	Negatif
Lökosit	0-4
Eritrosit	< 2

- Böbrek hastalıklarını, idrar yolu enfeksiyonlarını ve metabolik hastalıkları tarama amacı ile kullanılır.
- Normal rutin muayenede, veya karın ağrısı, yan ağrısı, sık idrara çıkma, ağrılı idrar yapma, idrardan kan gelmesi gibi idrar yolu enfeksiyonlarını düşündüren durumlarda, gebelik kontrollerinde, hastaneye kabulde veya cerrahi işlemlerden önce yapılır.
- 50-100 ml idrar; sabah ilk idrar en değerlisidir.
- Bir idrar analizinin birçok yorumu olabilir. Bunlar bazı şeylerin kötüye gittiğinin bir uyarıcısı olarak birer kırmızı alarıdır. Genellikle miktarı anormal olarak artan madde(glukoz, protein veya kırmızı kan hücreleri gibi) sorunun ne olduğuna işaret eder. Fakat sonuçlar tam olarak doktora bulguların sebebini söylemez veya geçici veya kronik bir olay olup olmadığını göstermez.
- Normal bir idrar tahlili de hiçbir hastalık olmadığını garanti etmez. Bazı insanlarda hastalığın erken dönemlerinde bir madde artışı olmazken, bazılarında hemen o gün artış olur (yani tek bir testte kaçırma olabilir). Çok seyreltik bir idrarda kimyasalların küçük artışı saptanamaz.

c. GÖRÜNTÜLEME TESTLERİ

Bilgisayarlı Tomografi (BT)

➤ Bilgisayarlı tomografi; x-ışını kullanılarak vücudun incelenen bölgesinin kesitsel görüntüsünü oluşturmaya yönelik radyolojik teşhis yöntemidir. Görüntüleri röntgenden çok daha ayrıntılıdır. abdominal BT", göğüs kafesi incelenecek ise "toraks BT" denir. Bilgisayarlı tomografi işlemi incelenecek organa göre isimlendirilir.

- Örneğin karın bölgesi incelenecek ise inceleme sırasında hastanın bilgisayarlı tomografi masasında hareketsiz olarak yatması gerekir. Masa, cihazın orta kesimine doğru hareket ederken ilgili vücut kesimini görüntülemek için çok sayıda kesitsel görüntü cihaz tarafından alınır. İnceleme sırasında acı ya da ağır hissi oluşturacak bir uygulama bulunmamaktadır.
- BT; göğüs ve karın organları tetkikinde en iyi yöntemlerden biridir. Akciğer, paranasal sinüsler, karaciğer ve pankreas hastalıklarının da aralarında bulunduğu pek çok hastalığın tanısında tercih edilen yöntemdir. BT görüntüleme ile biyopsi gibi tanı veya tedavi amaçlı minimal invazif işlemlerin rehberliği sağlanabilmektedir. BT, kemik görüntülemeye de sıklıkla kullanılan bir tanı yöntemidir. El, ayak, omuz ve diğer iskelet sistemi yapıları ile omurga kemik patolojileri tanısında da kullanılmaktadır.
- Travma geçiren olgularda hızlı tarama yapabilmesi ve detaylı görüntüler sağlanabilmesi özelliklerinden yararlanarak beyin, karaciğer, dalak, böbrekler ile diğer iç organ yaralanmaları teşhisinde BT kullanılmaktadır. Ayrıca inme, gangren ya da böbrek yetmezliği sonuçlarına yol açabilecek damar patolojileri tanısında da kullanılan yöntemlerdendir.

Manyetik Rezonans Görüntüleme (MR)

➤ Manyetik Rezonans Görüntüleme büyük mıknatıslarla oluşturulan güçlü manyetik alan içinde radyo dalgaları kullanılarak belirli anatomik yapıları, diğer yapılardan net olarak ayırt etmek, sağlıklı ve hastalıklı dokular arasındaki farklılıkları saptamak ve tanımlamak için kullanılan bir tıbbi tekniktir. Bu özelliğiyle de çok küçük bebeklerde ve hamilelerde bile (hamileliğin ilk üç ayında mutlak bir gereklilik olmadıkça tercih edilmez) tanısal amaçla güvenle kullanılabilen bir yöntemdir.

- Ayrıca MR uyumlu anestezi cihazları yardımıyla kapalı yerde bulunma korkusu olan hastalarda, yaş olarak çok küçük çocuk ve bebeklerde, içeride hareketsiz kalamayacak hastalarda güvenli bir şekilde çekim yapılabilir.
- Özellikle yumuşak dokuları görüntülemeye kullanılır. [Merkezi sinir sistemi](#) (beyin ve omurilik) hastalıklarının teşhisinde, sporcu yaralanmalarında, kas iskelet sistemi, özellikle [menisküs](#), [bel fıtığı](#) gibi rahatsızlıkların tespitinin yanı sıra her türlü [nörolojik](#) hastalıkların değerlendirmesinde sıkça kullanılmaktadır.
- Manyetik rezonans görüntüleme süresi, inceleme yapılan bölgeye, bölge sayısına, konulan ön tanıya göre değişiklik gösterip 15 dk. ile 75 dk. arasında sürebilir. Ayrıca gerek görülürse inceleme esnasında IV (damar içi) yoluyla [kontrast madde](#) kullanılarak kontrastlı çekim yapılır.
- MR görüntülemenin, canlı organizma üzerinde şu ana kadar kanıtlanmış herhangi bir zararı yoktur. Buna gebeler de dahildir; ama yine de organ gelişiminin gerçekleştiği ilk üç ayda MR çekimi önerilmez. Metal etkileşimi olan, vücudunda mıknatıs ya da metal protez taşıyan, kalp pili kullanan, göz içinde yabancı cisim bulunan, ateşli silah yaralanması geçirmiş olan (çoğu uyumsuz metaldir) ya da kalıcı dövme sahibi kişilerin MR cihazına girmeleri sakıncalı kabul edilir (hayati tehlike doğurabilir).

Röntgen

➤ Röntgen, vücudunuzdaki yapıların, özellikle de kemiklerin görüntülenmesini sağlayan hızlı, acısız bir testtir. Röntgen ışınları aynı zamanda düşük dozda radyasyona maruz kalmanızı sağlayabilir.

➤ Röntgen teknolojisi vücudun birçok bölümünü incelemede kullanılır.

a. Kemikler ve dişler

- **Kırıklar ve enfeksiyonlar:** Kemiklerdeki ve dişlerdeki kırıklar ve enfeksiyonlar, birçok durumda röntgen filmlerinde açıkça görünür.
- **Artrit:** Eklemlerinizin röntgen filmleri, artrit belirtilerini ortaya koyabilir. Yıllar boyunca çekilen röntgen filmleri, doktorunuzun, artritin kötüleşip kötüleşmediğini belirlemesine yardımcı olabilir.
- **Diş çürümesi:** Diş hekimleri, dişlerdeki çürükleri kontrol etmek üzere röntgen kullanır.
- **Osteoporoz:** Özel röntgen testi türleri kemiklerinizin yoğunluğunu ölçebilir.
- **Kemik kanseri:** Röntgen aynı zamanda kemiklerinizdeki tümörleri gösterebilir.

b. Göğüs

- **Akciğer enfeksiyonları veya sorunları:** Zatürre, tüberküloz veya akciğer kanseri gibi sorunların belirtileri göğüs röntgenlerinde görülebilir.
- **Meme kanseri:** Mamografi, meme dokusunu incelemek üzere kullanılan özel bir röntgen testi tipidir.
- **Kalp büyümesi:** Konjestif kalp yetmezliğinin belirtilerinden biri, röntgen filmlerinde açıkça görülen kalp büyümesidir.
- **Damar tıkanması:** İyot içeren bir kontrast madde verilmesi, dolaşım sisteminin kesitlerini röntgen filminde görülebilecek şekilde aydınlatmaya yardımcı olabilir.

c. Karın

- **Sindirim sistemi problemleri:** Bir içecek veya lavman ile verilen kontrast madde olan baryum, sindirim sisteminin herhangi bir yerindeki problemleri görüntülemeye yardımcı olabilir.
- **Yutulan nesneler:** Çocuğunuz bir anahtar veya bozuk para gibi bir şey yuttuğu takdirde, röntgen filmi; söz konusu nesnenin yerini gösterebilir.

Ultrasonografi (USG)

- Ultrasonografi yüksek frekanslı ses dalgaları kullanılarak vücut içindeki organların ve diğer yapıların görüntülenmesidir.
- Tetkikin vücuda herhangi bir zararı yoktur. X-ışınları vb zararlı radyasyonlar kullanılmaz. Ultrasonografi en çok, sıvı içeren organların ve yapıların incelenmesinde yararlıdır. Kemik gibi katı yapılar ve akciğer gibi hava dolu organlar (çok fazla sıvı içermediklerinden) ultrasonda iyi görünmezler. Fakat sıvı içeren organlardaki kitle ve katı oluşumlar izlenebilir.
- Ultrasonografi çeşitli alanlarda kullanılır: Batın (karın) içi organları incelemede (abdominal USG), kadın hastalıklarında (jinekolojik USG), gebelik ve doğum takibinde (obstetrik USG), kalp işlevlerinin ve yapısının incelenmesinde (ekokardiografi), meme dokusunu incelemede (mamografi), damarların-tiroid-testis-göz vb organ ve yapıların incelenmesinde. İncelenen organın yerine ve özelliğine göre, değişik ultrason cihazları ve problar kullanılır. Ultrasonografide prob, genelde (abdominal USG'de olduğu gibi) vücut üzerinde gezdirilir. Probun vücut içine sokulması yoluyla yapılan USG çeşitleri de vardır: Transvaginal, transrektal gibi.

d. KÜLTÜR TESTLERİ

- Kültür, sıklıkla enfeksiyonları tespit için kullanılan bir testtir. Enfeksiyondan kuşku edilen bir vücut bölgesinden numune alıp ortamda var olabilen bakteriler veya mantarlar gibi canlı hastalık etkenlerinin mikroorganizmaların çoğalması amacıyla katı veya sıvı besiyerine (örn: agar) ekilmesi işlemidir. Kan, idrar, gaita, balgam, yaradan gelen irin gibi çeşitli vücut sıvıları numunelerinde kültürler yapılabilir.
- halde numune toplama yöntemleri kuşku edilen enfeksiyonun yerleşimine ve alınan numuneye bağlıdır.
- Buradaki resimde bir ucu pamuklu çubuğun boğaz arka yüzeyine sürülerek kültür için numune alma yöntemi gösterilmektedir.

Boğaz Kültürü

Boğazdan numune alındıktan sonra eküvyon (ucu pamuklu çubuk) bir numune nakil tüpü içine konur ve etiketlenir. Birçok laboratuvarıda etikete önceden hastanın adı, tanıttım numarası ve bu numuneye ait bir numara basılmıştır. Boğaz ağrısının en sık görülen bakteriyel nedeni A grubu streptokoklarla oluşan enfeksiyondur. Boğaz kültüründe bu zararlı bakteriler tespit edilmişse hasta antibiyotiklerle tedavi edilecektir.

Kan Kültürü

- Kanda bakteriler veya maye mantarlarının varlığını saptamak, mevcut mikroorganizmayı(ları) tanımlamak ve tedaviyi yönlendirmek için kan kültürlerinden yararlanılmaktadır. Tipik olarak iki veya daha fazla sayıda kan kültürü istenmekte ve ardışık kan örnekleri alınmaktadır. Hastada potansiyel bir enfeksiyonu gösteren lökositlerin sayısında artış olup olmadığını belirlemek için sıklıkla kan kültürüyle birlikte veya öncesinde tam kan sayımı (TKS) istenmektedir.

İdrar Kültürü

İdrar yolu enfeksiyonu tanısı koyabilmek için yapılır. Eğer yan ağrısı, ağrılı ve sık idrara çıkma gibi idrar yolu enfeksiyonu semptomlarına rastlanılırsa bu test yapılır.

İdrar kültürü almadan önce, idrarı etrafındaki deriden bakterilerle kontamine etme riskinden dolayı, idrar toplamadan önce genital bölgenin temizlenmesi önemlidir (özellikle kadınlarda). Kadınlarda labialar açılıp önden arkaya doğru temizlenmelidir; erkeklerde penisin ucu temizlenmelidir.

İdrar çıkarmaya başlayınca bir miktar idrar tuvalete yapılır, sonra 9 veya 10 cc idrar steril idrar kabına yapıldıktan sonra geri kalan kısım da tuvalete yapılır. Buna orta akım temiz idrar denir.

Gaita Kültürü

İshallerin sebebinin araştırılması sırasında, klinik tablonun patojen bir bakteri tarafından meydana getirilip getirilmediğinin belirlenmesi amacıyla kullanılır.

Ayrıca başta gıda sektörü olmak üzere insan sağlığı ile ilişkili olabilecek iş kollarında çalışanlar için yapılan portör araştırmaları sırasında da gaita kültürüne ihtiyaç duyulur.

Gaita kültürü, klinik tablodan patojen bir bakterinin sorumlu olup olmadığının araştırılması ve mevcutsa bu etkenin izolasyonu amacıyla uygulanır. Birkaç gün içinde iyileşmeyen, kanlı, müküslü, dışkılama ile birlikte karın ağrısı, kusma ve ateş gibi şikâyetlerin bulunması, bakteriyel bir enfeksiyon olasılığını akla getirir.

Gaita örneği, laboratuvara temiz ağız kapaklı bir kap içinde veya transport besiyeri (Carry Blair) içinde ulaştırılmalıdır. Carry-Blair transport besiyeri numunenin 24 saate kadar muhafazasına olanak verdiği halde, doğrudan transport edilen numunelerin 1–2 saat içinde ekim işlemine tabi tutulması gerekir.

Balgam Kültürü

Balgam kültürü akciğerlerde (zatürre) veya solunum yollarında (bronşit) enfeksiyona neden olabilen mikropları saptamak ve tanımlamak için uygulanmaktadır. Balgam normalde ağız boşluğunda bulunan tükürükten farklıdır. Balgam, hastanın akciğerlerinde, bronşlarında veya alt solunum yollarında enfeksiyon olduğu zaman bulunan kıvamlı bir sıvıdır.

Balgam enfeksiyona neden olan hastalık etkenleriyle (bakteriler, virüsler veya mantarlar) birlikte konakçının enfeksiyona verdiği hücresel reaksiyon bileşenlerini de (müküs, lökosit (WBC), eritrosit (RBC), solunum yolunun iç yüzeyini döşeyen hücreler) içerebilir. Hasta genellikle derinden gelen bir öksürükle balgam numunesi verebilir.

Kültür için bir balgam numunesi, enfeksiyona neden olabilen mikroorganizmaların çoğalması için üreme besiyeri üstüne konur. Enfeksiyona neden olan mikroorganizmalar solunum sisteminin normal mikroorganizmalarından ayırt edilip tanımlanır. Hastalığa neden olan mikroorganizmalar saptandığında hangi antibiyotiklerin mikroorganizmaların çoğalmasını engellediği ve enfeksiyon için hangi tedavinin uygun olacağını belirlemek için ileri testler de yapılabilir.

Bakteriyel Yara Kültürü

Bakteriyel yara enfeksiyonunu belirlemek, spesifik bir bakterinin varlığını saptamak, ayrıca antibiyotik duyarlılık testleri için bakterilerin çoğaltılması ve izolasyonu için bu test yapılır.

Yaranın bir patojenik mikroorganizma tarafından enfekte olduğundan şüphelenirse ve bazen de bir enfeksiyon tedavisinden sonra tedavinin başarısını ölçmek için yapılır.

Ucunda pamuk bulunan steril bir çubuk ile hücreler veya enfeksiyon olduğundan şüphelenilen yüzeysel bölgedeki iltihaplı alandan toplanır. Bir enjektör ile ve /veya doku biyopsisi ile derin yaralardaki sıvı aspire edilir.

e. AŞILAR

Günümüzde beklenen yaşam süresinin artmasıyla, kronik hastalıkların görülme sıklığında da artış meydana gelmiş, bu durum erişkin aşılmasının giderek daha da ön plana çıkmasına yol açmıştır (<https://asi.saglik.gov.tr/asi-kimlere-yapilir/liste/30-yeti%C5%9Fkin-a%C5%9F%C4%B1lama.html>).

Erişkin Tip Tetanoz Aşısı: Daha önce aşılanma durumu kayıtlı olmayan tüm erişkinlerin 3 doz erişkin tip difteri-tetanoz (Td) aşısı ile aşılanarak primer aşılamalarının tamamlanması

gerekmektedir Primer aşı serisi tamamlanan tüm yetişkinlere 10 yılda bir Td aşısı uygulanmalıdır.

Pnömonokok Aşısı: Aşılama özellikle yaşlı kişiler için önemlidir. Yaşlandıkça bağışıklık sistemi zayıflar ve enfeksiyonlarla savaşmak daha zor olabilir. 65 yaş ve üzerindeki kişilerin pnömonokok bakterisinin neden olduğu zatürre, kan iltihabı, menenjit gibi ciddi hastalıklardan korunması amacıyla iki pnömonokok aşısı önerilmektedir. Konjuge pnömonokok aşısı ücretsiz olarak sağlık kuruluşlarında uygulanmaktadır. Polisakkarit pnömonokok aşısı ise Sağlık Uygulama Tebliği kapsamında tanımlanan risk gruplarına, reçete edilmesi halinde bedelleri karşılanmaktadır.

Influenza Aşısı: Influenza aşısı bedeli; 65 yaş ve üzerindeki kişiler ile yaşlı bakımevi ve huzurevinde kalan kişilerin bu durumlarını belgelendirmeleri halinde sağlık raporu aranmaksızın **yılda bir defaya mahsus olmak üzere karşılanır.**

Altta Yatan Hastalık Nedeniyle Veya Mesleğinden Dolayı İlave Risk Altında Bulunan Erişkinlere Yönelik Aşı Uygulamaları:

➤ **Hepatit A Risk Grubu Aşılamaları:**

Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Hepatit A Kontrol Programı kapsamında, sağlık kurumlarına başvuruları durumunda belirlenen tüm risk gruplarına (Bakınız Hepatit A Aşısı Risk Grupları) ücretsiz olarak aşı uygulaması yapılmaktadır.

➤ **Hepatit B Risk Grubu Aşılamaları:**

Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Hepatit B Kontrol Programı kapsamında, sağlık kurumlarına başvuruları durumunda belirlenen tüm risk gruplarına (Bakınız Hepatit B Aşısı Risk Grupları) ücretsiz olarak aşı uygulaması yapılmaktadır.

Bu risk gruplarının dışında, hekimin yüksek risk nedeniyle aşı yapılmasını uygun bulduğu kişilere sağlık kuruluşlarında Hepatit B aşısı uygulaması ücretsiz olarak uygulanabilir.

➤ **Pnömonokok Aşıları**

Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan pnömonokokal hastalıklara yönelik kontrol programı kapsamında çocukluk dönemi aşılamaları yanı sıra yetişkin ve risk grubu aşılamaları da bulunmaktadır. Pnömonokok bakterilerinin neden olduğu hastalıkların, özellikle 65 yaş ve üzerindeki yetişkinlerde, kronik hastalıkları olan kişilerde ve hastalık ya da ilaç kullanımı nedeniyle bağışıklık sistemi zayıflamış kişilerde uzun sürme, hastaneye yatış gerektirme ve ölümcül seyretme olasılıkları daha yüksektir.

➤ **Sağlık Çalışanı Aşılaması**

Tıp fakülteleri, diş hekimliği fakülteleri, hemşire/ebelik eğitimi veren okullar, sağlık meslek yüksekokulları vb. öğrencileri, eğitimleri döneminde sağlık kuruluşlarında staj ve sağlık hizmetinde bulundukları için çalışan sağlık personelinde olduğu gibi bulaşıcı hastalıklar için artmış karşılaşma riski taşırlar. Bu nedenle, mesleki riski azaltmaya yönelik olarak ve hizmet sundukları hasta grubu içerisinde yüksek riskli hastaların varlığı ve bu hastalara kaynak teşkil etme riskleri nedeniyle belirlenen bazı aşılarda uygulanması gereklidir.

Sağlık kurumlarında çalışan temizlik işçileri, 112 acil sağlık hizmetleri personeli ile acil durum, afet ve olağandışı durumlarda görev alan Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (UMKE) personeli ve acil sağlık araçlarında görev yapan personel dâhil diğer çalışanlar için de mesleki maruziyet riski nedeniyle kendilerinin korunmasına ve hastalar açısından kaynak teşkil etmelerini önlemek amacıyla belirlenmiş olan bazı aşılardan uygulanması gereklidir.

➤ Grip Aşıları

Grip aşısı bedeli; astım dâhil kronik akciğer ve kalp ve diğer kronik hastalıkları olan erişkinler için hastalıklarını belirten sağlık raporuna dayanılarak **tüm hekimlerce reçete edildiğinde yılda bir defaya mahsus olmak üzere devlet tarafından karşılanır.** COVID-19 pandemisine yanıt vermek amacıyla Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmesi planlanan müdahalelerden biri de kitlesel COVID-19 aşılmasıdır.

AŞI UYGULANACAK GRUP SIRALAMASI			
Aşama	Gruplar	Sıra	Alt Gruplar
1. Aşama	A. Sağlık kurumunda çalışanlar (kamu, özel, üniversite, vakıf vb. tıp fakültesi ve diş hekimliği fakültesi stajyer öğrencileri dâhil), tüm (kamu, serbest) eczane çalışanları (eczacı ve kalfalar dâhil)	A	
	B. Yaşlı, engelli, koruma evleri gibi yerlerde kalan ve çalışanlar	B	
	C. 65 yaş üstü bireyler	C1	90 yaş ve üstü bireyler
		C2	85-89 yaş arası bireyler
		C3	80-84 yaş arası bireyler
		C4	75-79 yaş arası bireyler
		C5	70-74 yaş arası bireyler
		C6	65-69 yaş arası bireyler

2. Aşama		Bakanlığı	
A. Hizmetin sürdürülmesi için öncelikli sektörler	A2	İçişleri Bakanlığı	
	A3	Kritik görevlerdeki kişiler	
	A4	Zabıta, özel güvenlik	
	A5	Adalet Bakanlığı	
	A6	Cezaevleri	
	A7	Eğitim sektörü (öğretmenler ve öğretim üyeleri)	
	A8	Gıda sektörü (SGK kayıtlarına göre) çalışanları (fırın, yemek fabrikaları, gıda imalathaneleri, ambalajlanmış su üreticileri vb.)	
	A9	Taşımacılık (SGK kayıtlarına göre) sektöründe çalışanlar	
	B1	60-64 yaş arası bireyler	
B. 50-64 yaş arası bireyler	B2	55-59 yaş arası bireyler	
	B3	50-54 yaş arası bireyler	

3. Aşama	A. Kronik hastalığı olan kişiler	A1	45-49 yaş arası bireyler
		A2	40-44 yaş arası bireyler
		A3	18-39 yaş arası bireyler
	B. Diğer Gruplar	B1	45-49 yaş arası bireyler
		B2	40-44 yaş arası bireyler
		B3	35-39 yaş arası bireyler
		B4	30-34 yaş arası bireyler
		B5	25-29 yaş arası bireyler
		B6	17-24 yaş arası bireyler

Şekil 2. COVID-19 Aşılama Takvimi Erişim Adresi: <https://covid19asi.saglik.gov.tr/TR-77706/covid-19-asisi-ulusal-uygulama-stratejisi.html>

KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ EĞİTİM PROGRAM MODELİ KILAVUZU

KTÜ SBF Hemşirelik Eğitim programı, Bologna uyum süreci kapsamında TYYÇ, AKTS, diploma eki, öğrenci akademisyen hareketliliği, yaşam boyu öğrenme, HUÇEP, HEPDAK 2014 standartları çerçevesinde iç ve dış paydaş analizleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Bu kapsamda programın genel amaçları, programın yeterlilikleri belirlenmiş, öğrenme çıktılarıyla program yeterlilikleri karşılaştırılmış, derslere yönelik öğrenci iş yükü ve AKTS hesaplanmış ve her bir ders için ders programları hazırlanmıştır (Ek 3.1.12-Ek 3.1.20). KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü eğitim program modeli, entegre (bütünleşik) eğitim program modelidir. Bu model, ürün temelli teknik-bilimsel yaklaşımlardan olan Geriye Doğru Tasarım Modeli (Backward Design) ve Sistem Yaklaşımını içermektedir. Eğitim Modeli, KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü ders bilgi paketi sayfasında “Kurumsal Bilgiler”-“Genel Bilgileri” başlığı altındaki “Kuruluş ve Tarihçe” Bölümünde belirtilmiştir. (<http://www.katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/generalinfo.aspx?pid=2340&lang=1>), (Ek 3.4.1). Geriye Doğru Tasarım Modeli doğrultusunda KTÜ SBF Hemşirelik Eğitim Programının yeterlilikleri ile programda yer alan derslerin belirlenmesi, her bir ders için öğretim programlarının geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi sağlanmıştır. Ayrıca her bir ders programının içeriği, her bir dersin tanımı, amacı, Bloom’un taksonomisi doğrultusunda öğrenme kazanımları, öğrenme aktiviteleri ve yöntemler (grup ödevleri, sunumlar, vaka çalışmaları vb), kaynaklar, ders içerikleri “sistem yaklaşım modeli” ile belirlenmiş ve web sitesinde öğrenci erişimine açılmıştır. Programda yer alan her bir dersin güncel ders program içeriklerine ders bilgi paketi web sayfasından ulaşılabilir (<http://www.katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/semester.aspx?pid=2340&lang=1&sid=10>).

KTÜ SBF Hemşirelik Bölümünün Temellendiği Model			
Geriye Doğru Tasarım Modeli*	İlhan’ın TYYÇ 2020*	İlhan’ın (2020)* Yükseköğretimde yeterlilikler çerçevesine uygun şekilde önlisans/lisans/lisansüstü düzeyde program geliştirme işlem basamakları (TYYÇ, 2020 temel alınarak) KTÜ SBF Hemşirelik Eğitim Programı	KTÜ SBF Hemşirelik Eğitim Programı Entegre Model***
<i>I. Aşama:</i> Beklenilen çıktılar, eğitim programının hedeflerinin ve bu hedeflerin ulusal, bölgesel ve yerel içerik standartlarına uygunluğunun belirlenmesi	Program amaçlarının belirlenmesi	Bologna süreci kapsamında belirlenen Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi, TYYÇ, HUÇEP (Programın bulunduğu alana özgü yeterlilikler), bölümün misyonu, paydaşların görüşleri vb.	1.Aşama Çevre incelemesi (environmental scanning)
Adım I: Mezunlar ne bilmeli, yapabilmeli? Hangi değer, tutum ve becerilere sahip olmalı? sorularına yanıt aranarak amaçların belirlenmesi,	Program çıktılarının ve program kapsamındaki derslerin belirlenmesi	Programa devam edecek olan öğrencilerin belirlenen yeterliliklere ulaşabilmesini sağlayacak nitelikte	2.Aşama Mezun Yeterlilikleri (Graduate Competencies)

Adım II: Bu amaçlara ulaşmak için gerekli içeriğin belirlenmesi,	Her bir ders için öğretim programlarının geliştirilmesi ve uygulanması	Öğrenme çıktıları, içerik, öğrenme-öğretme durumu ve değerlendirme, öğrenci iş yükünü ve buna bağlı olarak Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) kredileri hesaplamalarını kapsayacak şekilde	
Adım III: Hangi derslerin verileceği ve bu derslerde hangi içeriğin sunulacağına karar verilmesi		Eğitim/müfredat programının oluşturulması	3.Aşama Müfredat Geliştirme (Curriculum Development)
II. Aşama: Eğitim programı uygulandığında değerlendirmenin nasıl yapılacağına belirlenmesi	Programların değerlendirilmesi (İlhan, 2020)	Bologna süreci kapsamında, yükseköğretim uluslararasılaşmanın bir gereği olarak uygulanan programların yeniden geliştirilmesi ve değişen şartlara göre hangi düzeyde amaca ulaşıldığının sürekli değerlendirilerek eksik görülen yanlarının düzeltilmesi amacıyla Dört yılda bir KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü müfredat programı güncellenmektedir.	
III. Aşama: Öğrenme yaşantıları ve öğretimin nasıl yapılacağına belirlenmesi	SİSTEM YAKLAŞIMI**		4. Aşama Pedojik stratejilerin belirlenmesi (Pedagogical Strategies)
	1.Problemin tanımı		
	Amacın belirlenmesi, komisyon üyelerinin seçimi	HUÇEP komisyonu tarafından belirlenen amaçlar ve ders içeriklerinin KTÜ SBF Hemşirelik Eğitim programının düzenlenmesi:	
	2. Gelişme		
	İçeriğin seçimi	TYYÇ, iç ve dış paydaş görüşleri, özellikle HUÇEP'e temelli KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü ders içeriklerinin belirlenip düzenlenmesi	
	Öğrenciye dönük amaçların yazılması	Hemşirelik Bölümü derslerin amaçlarının yazılması (KTÜ Hemşirelik Bölümü Ders Bilgi Paketi)	
	Amaçların davranışa dönüştürülmesi	Bloom taksonomisi doğrultusunda ders hedeflerinin bilişsel, duyuşsal ve devinışsel düzeyde yazılması	

	Uygun ders planlarının yazılması	Bu hedeflere uygun ders planları yapılması ve uygulanması	5. Aşama Uygulama, Değerlendirme ve Geri Bildirim
	Öğretim materyallerinin geliştirilmesi,	Hedeflere ve ders planına uygun eğitim materyal ve araçlarının seçimi ve geliştirilmesi ve kullanımı	
	Öğrenme ortamının desteklenmesi	Sınıf, laboratuvar ve uygulama alanlarının belirlenmesi ve düzenlenmesi	
	3. Değerlendirme		
	Sonuçların değerlendirilmesi, sürekli dönüt sağlanması	Derslerin sınavlarla, uygulama rehberleri doğrultusunda notları ile değerlendirilmesi KTÜ MÜDEK-Hemşirelik programı ile ders sınav sonuçlarının program çıktılarına katkısının belirlenmesi Eğitim program değerlendirme (CIPP Modeline dayalı program değerlendirme- Ek 3.15.1,Ek 3.15.3).	

*İlhan 2020, **Demirel, 1992, s.35

KTÜ SBF Hemşirelik Bölümünün varolan eğitim program modelinin entegre bir model olduğuna ilişkin Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Kurul Üyesi, Eğitim Program Geliştirme uzmanı Dr.Öğr.Üyesi Ebru Ünay'ın görüşü alınmıştır. (ebruunay@trabzon.edu.tr).

Kaynaklar

1. İlhan E. Yükseköğretimde Eğitim Programı ve Program Geliştirme Kuramsal-Tarihi Temeller ve Uygulama Örnekleri. Ünal P., Demir F. (Eds).Eğitime Adanmış Yarım Asır, Pegem Akademi, Ankara, 2020.
2. Demirel Ö. Türkiye’de Program Geliştirme Uygulamaları. H. O. Eğitim Fakültesi Dergisi 1992; 7: 27 -43.
3. Khani M A, Law Smith L. An Integrative Approach to Curriculum Development in Higher Education in the USA: A Theoretical Framework. International Education Studies, 2015; 8(3) 2015: 66-76.
4. <http://www.katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/generalinfo.aspx?pid=2340&lang=1>

KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
EĞİTİM PROGRAM MODELİ KAPSAMINDA HEM2057 İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİNİN PROGRAMI

KTÜ SBF Hemşirelik Bölümünün temellendiği Model			Eğitim Program Modeli Kapsamında HEM2057 İç Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Programı
Geriye Doğru Tasarım Modeli*	İlhan'ın TYYÇ 2020*	KTÜ SBF Hemşirelik Eğitim Programı Entegre Model***	KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü HEM2057 İç Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Program İçeriğinin Modele Uygun Sunumu:
<i>I. Aşama:</i> Beklentik çıktıların, eğitim programının hedeflerinin ve bu hedeflerin ulusal, bölgesel ve yerel içerik standartlarına uygunluğunun belirlenmesi	Program amaçlarının belirlenmesi	1.Aşama Çevre incelemesi (environmental scanning)	Bologna süreci kapsamında belirlenen Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi, TYYÇ, HUÇEP, vb. kriterleri doğrultusunda, iç (öğrenci çalıştay vb.) ve dış paydaş toplantıları ile KTÜ SBF Hemşirelik Bölümünün Program amaçları (Ek 1.2.1, Ek 1.2.2), program çıktıları (mezun yeterlilikleri) (https://www.ktu.edu.tr/sbfhemsirelik/programyeterliliklericiktilari) ve Müfredat programı/eğitim program içeriğini güncellenerek 2019 yılında yürürlüğe girdi (http://www.katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/generalinfo.aspx?pid=2340&lang=1 , https://www.ktu.edu.tr/sbfhemsirelik/programamaclari , https://www.ktu.edu.tr/dosyalar/sbfhemsirelik_13713.pdf , ÖİS Ek 1.2.4, ÖİS Ek 1.2.5). Hemşirelik Bölümü müfredat programı dört yılda bir olacak şekilde Bologna süreci ile gelişen yükseköğretimin uluslararasılaştırma da dikkate alınarak amacına uygun güncellenmektedir.
Adım I: Mezunlar ne bilmeli, yapabilmeli? Hangi değer, tutum ve becerilere sahip olmalı? sorularına yanıt aranarak amaçların belirlenmesi,	Program çıktılarının ve program kapsamındaki derslerin belirlenmesi	2.Aşama Mezun Yeterlilikleri (Graduate Competencies)	
Adım II: Bu amaçlara ulaşmak için gerekli içeriğin belirlenmesi,	Her bir ders için öğretim programlarının geliştirilmesi ve uygulanması		
Adım III: Hangi derslerin verileceği ve bu derslerde hangi içeriğin sunulacağına karar verilmesi		3.Aşama Müfredat Geliştirme (Curriculum Development)	
<i>II. Aşama:</i> Eğitim programı uygulandığında değerlendirmenin nasıl yapılacağı belirlenmesi	Programların değerlendirilmesi (İlhan, 2020)		

III. Aşama: Öğrenme yaşantıları ve öğretimin nasıl yapılacağını belirlenmesi	SİSTEM YAKLAŞIMI**	4. Aşama Pedojik stratejilerin belirlenmesi (Pedagogical Strategies)	Hemşirelik Bölümünün Program amaç ve çıktılarına ulaşması sağlamak için HEM2057 İç Hastalıkları Hemşireliği dersi müfredat/egitim programına yerleştirildi.
	1.Problemin tanımı		
	Amacın belirlenmesi, komisyon üyelerinin seçimi		Sistematik yaklaşım eğitim modeline temelli olarak TYYÇ, iç ve dış paydaş görüşleri, özellikle HUÇEP'e temelli ve İç Hastalıkları Hemşireliği Çalıştay (https://www.uludag.edu.tr/ihhec) sonuçları da dikkate alınarak KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü Müfredat Komisyonu çalışmaları ve öğretim elemanlarının işbirlikleri ile KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü Müfredat/ders içeriklerinin belirlenip düzenlenmesi sonrasında Hemşirelik Bölümünün Program amaç ve çıktılarına ulaşmasını sağlayacak şekilde ilgili anabilim dalı öğretim elemanları tarafından HEM2057 İç Hastalıkları Hemşireliği dersinin amacı belirlendi.
	2. Gelişme		
	İçeriğin seçimi		Hemşirelik Bölümünün amaçları ve program çıktılarına uyumunu sağlamak için TYYÇ, iç ve dış paydaş görüşleri dikkate alınarak HUÇEP'de İç Hastalıkları Hemşireliği dersini ilgilendiren kavramlar ve konu başlıklarına ilişkin ders içerikleri tanımlandı (Ders Kitapçığı Ek 3).
	Öğrenciye dönük amaçların yazılması		HEM2057 İç Hastalıkları Hemşireliği dersinin amacına yönelik KTÜ SBF Hemşirelik Bölümünün program çıktıları (PÇ1, PÇ4, PÇ8, PÇ16) (Tablo 2.1.'de belirtilmiştir). İle uyumlu olacak şekilde derslerin hedeflerinin/öğrenme çıktıları oluşturulup (ÖÇ 1-4) eşleştirildi (Tablo 2.2).
	Amaçların davranışa dönüştürülmesi		HEM2057 İç Hastalıkları Hemşireliği dersinin hedeflerine yönelik davranışlar bilişsel, duyuşsal ve devinişsel düzeyde yazıldı. Ör: İç Hastalıkları Hemşireliği dersi Genel Hedefleri: 1. Sistemlere ait hastalıklara ilişkin risk faktörlerini, risk gruplarını ve sorunları belirleyebilme. 2. Sistemlere ait hastalıklar ve bu hastalıklara yönelik hemşirelik bakımına ilişkin bilgi ve beceri kazanabilme. 3. Güncel bilgileri analiz edebilme, eleştirel düşünme becerisini kullanabilme ve yeni durumlara uygulayabilme. 4. Sağlığın korunması geliştirilmesi, bakım, tedavi ve rehabilite edici rol ve sorumlulukları kavrayabilme. 5. Hastalıklara ilişkin birincil, ikincil, üçüncül ve dördüncül korumayı sürdürebilme ve eğitim yapabilme.

	Uygun ders planlarının yazılması	5. Aşama Uygulama, Değerlendirme ve Geri Bildirim	İç Hastalıkları Hemşireliği dersinin bilişsel, duyuşsal, psikomotor hedeflerle uyumlu şekilde HUÇEP ders içerikleri de dikkate alınarak ders planları/programları (dersin amacı, dersin hedefleri, içeriği, yöntemler, araç ve gereçler, değerlendirme) yapıldı (Ders Kitapçığı Ek 2).
	Öğretim materyallerinin geliştirilmesi		Bu plan doğrultusunda, hedeflere ulaşacak şekilde dersin teorik, laboratuvar ve uygulama şeklinde eğitim araçları ve yöntemlerinin (teorik desrte; powerpoint, rol-play, soru-cevap, tartışma, beyin fırtınası ve beceri videolarının izlenmesi- laboratuvar; demonstrasyon yöntemi ile beceri gösterimi ve maketler üzerinde becerilerin uygulanması- ders dışında; videolar izletme, bakım planları ve dijital öyküleme/hikayeleme gibi web 2.0 teknolojileri) yanı sıra öğrencilerin de hazırladığı çalışmalar (vaka sunumu bakım planları vb.) ile uygulanıp gerçekleştirilmektedir.
	Öğrenme ortamının desteklenmesi		Bu ders kuramsal, laboratuvar ve uygulaması olan bir derstir. Öğrencinin derse devam zorunluluğu bulunmaktadır. Ders kapsamında Hukuk Fakültesi 102 nolu derslikler kuramsal eğitim için, laboratuvar uygulamaları için SBF Beceri laboratuvarı (103 nolu laboratuvar) ve uygulama için KTÜ Tıp Fakültesi Farabi Hastanesi, Fatih Devlet Hastanesi ve Kanuni Eğitim Araştırma Hastanesi kullanılmaktadır.
	3.Değerlendirme		
	Sonuçların değerlendirilmesi, sürekli dönüt sağlanması		Dersin değerlendirmesinde ara sınav (%35), final sınavı (%50) ve laboratuvar uygulaması (%15) dikkate alınmaktadır.

Tablo 2.1.

PROGRAM ÇIKTILARI	
1	Hemşirelik bakım uygulamalarını ulusal ve uluslararası standartlar doğrultusunda yasa ve yönetmeliklere uygun olarak gerçekleştirir
2	Yönetim becerileri ve liderlik özellikleri kazanır
3	En az bir yabancı dil kullanarak alanına ilişkin bilgileri takip eder ve etkili iletişim kurar.
4	Mesleki rol ve işlevlerini yerine getirebilecek bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerileri kazanır
5	Sağlık bilişim sistemlerini kullanır.
6	Edindiği kuramsal bilgiler doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımı verir
7	Toplum sağlığının sürdürülmesinde bireyin sağlık eğitimi ve danışmanlık gereksinimini karşılar.
8	Hemşirelik bakım uygulamalarında kanıta dayalı bilgiyi kullanır
9	Hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak araştırmalara katılır ve liderlik eder.
10	Topluma ve meslektaşlarına rol model olur.
11	Hemşirelik faaliyetlerini, mesleki etik ilkeler ve kodlara uygun olarak sürdürür.
12	Temel iletişim becerilerini kazanarak birey, aile, toplum ve sağlık ekibi üyeleri ile etkili iletişim kurar
13	Eleştirel düşünme ve sorun çözme becerisi kazanır.
14	Ekip üyeleri ile iş birliği içerisinde çalışır ve sorumluluk alır.
15	Bakım uygulamalarını hemşirelik kuram ve modelleri doğrultusunda gerçekleştirir
16	Yaşam boyu öğrenmeyi amaç edinir.
17	Hemşirelik bakım uygulamalarında bireyin kültürel özelliklerini dikkate alır

Tablo 2.2.

Öğrenim Kazanımları	PÖKK	ÖY
Bu dersi başarı ile tamamlayan öğrenciler :		
ÖK - 1 : İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü, sorumluluklarını, amacını ve önemini kavrayabilir.	1,8,15,16	1,3,4,5,
ÖK - 2 : İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanır.	1,8,15,16	1,4,5,
ÖK - 3 : İç hastalıkları hemşireliği uzmanlık alanında öğrendiği teorik bilgileri uygulamaya aktarabilir.	1,8,15,16	1,4,5,
ÖK - 4 : İç hastalıkları hemşireliği uygulama alanında beklenmeyen durumlarda yeni stratejik planlar ve çözümler geliştirebilir.	1,8,15,16	1,4,5,
<i>PÖKK :Program öğrenim kazanımlarına katkı, ÖY : Ölçme ve değerlendirme yöntemi (1: Yazılı Sınav, 2: Sözlü Sınav, 3: Ev Ödevi, 4: Laboratuvar Çalışması/Sınavı, 5: Seminer / Sunum, 6: Dönem Ödevi / Proje),ÖK : Öğrenim Kazanımı</i>		